

think tank
the company.

Niewielkie zmiany – istotne korzyści

Jak szybko ułatwić życie podatnikom na estońskim CIT.

RAPORT
WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2026

Cytowanie raportu:

A. Łożykowski, J. Sarnowski (red.), Niewielkie zmiany – istotne korzyści. Jak szybko ułatwić życie podatnikom na estońskim CIT, Warszawa 2026.

Cytowanie poszczególnych rozdziałów:

Inicjał imienia i nazwisko autora, tytuł rozdziału, w: A. Łożykowski, J. Sarnowski (red.),

Niewielkie zmiany – istotne korzyści. Jak szybko ułatwić życie podatnikom na estońskim

CIT, Warszawa 2026, s. XX–XX.

Warszawa, październik 2026 r.

Redakcja: Aleksander Łożykowski, Jan Sarnowski

Poszczególne rozdziały napisali:

Adrian Kępiński: rozdział 3.1.4, 3.3.3, 3.3.5, 4.1, 4.2;

Zofia Klimaszewska: rozdział 3.2.2, 3.2.3, 3.3.7, 3.3.8, 3.3.10;

Oskar Kontny: rozdział 3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.9;

Aleksander Łożykowski: rozdział 3.2.1, 4.3;

Jan Rybojad: rozdział 1.3, 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.3.6, 3.3.11;

Jan Sarnowski: rozdział 1 (z wyj. 1.3.), 2, 5.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE 4

1.1. Koncepcja podatku od wypłaconych zysków 5

1.2. Założenia podatku od wypłaconych zysków 5

1.3. Perspektywy makroekonomiczne 5

2. ROZWÓJ ESTOŃSKIEGO CIT W POLSCE 7

2.1. Ryczałt od dochodów spółek kapitałowych w 2021 r. 7

2.2. Ryczałt od dochodów spółek od 2022 r. 10

2.3. Zmiany w Ryczałcie od dochodów spółek w 2023 r. 12

2.3.1. Wykorzystanie samochodów osobowych 12

2.3.2. Termin wyboru ryczałtu od dochodów spółek 12

2.3.3. Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego z tytułu korekty wstępnej oraz termin zapłaty podatku od dochodu z przekształcenia 13

2.3.4. Termin na podjęcie decyzji o podziale zysku 13

3. AKTUALNE WYZWANIA WYNIKAJĄCE ZE STOSOWANIA RYCZAŁTU OD DOCHODÓW SPÓŁEK 15

3.1. Formalne warunki wejścia w ryczałt od dochodów spółek 15

3.1.1. Złożenie sprawozdania finansowego w formie innej niż elektroniczna i ustrukturyzowana a przejście na estoński CIT przed zakończeniem roku podatkowego 15

3.1.2. Termin złożenia sprawozdania finansowego a przejście na estoński CIT przed zakończeniem roku podatkowego 20

3.1.3. Termin na złożenie formularza ZAW-RD 25

3.1.4. Problem spółek z o.o. w organizacji wybierających ryczałt od dochodów spółek 27

3.2. Materialne warunki wyboru ryczałtu od dochodów spółek 29

3.2.1. Przychody pasywne – faktoring 29

3.2.2. Przychody pasywne – prawa autorskie 34

3.2.3. Liczba zatrudnionych 36

3.3. Ustalenie dochodu i podatku do zapłaty 39

3.3.1. Ukryte zyski – najem od podmiotu powiązanego 39

3.3.2. Ukryte zyski – pożyczka od lub na rzecz podmiotu powiązanego 43

3.3.3. Ukryte zyski – pożyczka udzielona przed wyborem ryczałtu od dochodów spółek oraz umorzenie udziałów w spółce 46

3.3.4. Ukryte zyski – wynagrodzenie zarządu 49

3.3.5. Ukryte zyski – wynagrodzenie wspólnika z tytułu pełnienia funkcji prokurenta Spółki 51

3.3.6. Wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą – kary umowne 52

3.3.7. Proporcjonalne rozliczenie wydatków na samochód osobowy użytkowany w sposób mieszany 56

3.3.8. Opodatkowanie kryptowalut w ryczałcie od dochodów spółek 58

3.3.9. Rozliczenie podatku od zaliczek na poczet dywidendy 60

3.3.10. Stosowanie stawki 10% przez podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności gospodarczej w sytuacji, gdy spółka powstała z przekształcenia 64

3.3.11. Podwójne opodatkowanie z tytułu ukrytego zysku i dywidendy 66

4. PROPOZYCJE „USZCZELNIAJĄCE” 68

4.1. Nabywanie licencji lub użytkowanie praw autorskich i praw własności przemysłowej od podmiotów powiązanych 68

4.2. Nabywanie towarów i usług od podmiotów powiązanych, które nie służą dalszej odsprzedaży jako towar lub usługa lub nie stanowią elementu wykowywanej usługi lub dostarczanego towaru 69

4.3. JPK_CIT 69

5. PODSUMOWANIE 71

BIBLIOGRAFIA 74

O AUTORACH 85

1. WPROWADZENIE

Podatek od podzielonych zysków jest potocznie określany jako „estoński CIT", ponieważ to właśnie Estonia – jako pierwsze państwo na świecie – w 2000 roku wdrożyła bazujący na tej koncepcji podstawowy model opodatkowania. Badania empiryczne dowodzą, że oparcie zasad opodatkowania dochodów osób prawnych, na koncepcji podatku od podzielonych zysków, przyniosło Estonii pozytywne efekty, w tym istotne przyspieszenie wzrostu gospodarczego i zwiększenie poziomu inwestycji prywatnych. W efekcie ww. zmian, Estonia zajmuje od wielu lat pierwsze miejsca w rankingach przyjazności systemu podatkowego w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (dalej: CIT), jako państwo, w którym rozliczenie wskazanej daniny jest najtańsze i najmniej czasochłonne dla przedsiębiorców. Zachęcone przykładem Estonii, w jej ślady poszły kolejne państwa Europy: Gruzja (2017), Łotwa (2018) oraz Polska (2021), gdzie wspomniana reforma zrealizowana została fragmentarycznie, a nowe, innowacyjne zasady rozliczania CIT udostępnione zostały, jako rozwiązanie fakultatywne, jedynie ograniczonemu kręgowi przedsiębiorców. Pięć lat funkcjonowania opcji podatkowej w postaci możliwości wyboru przez przedsiębiorców rozliczenia na zasadach ryczałtu od dochodów spółek (w 2020 r. – ryczałtu od dochodów spółek kapitałowych) stanowi impuls dla przeprowadzenia ewaluacji wdrożonych w Polsce rozwiązań i zaproponowania zmian obecnie obowiązującego stanu prawnego.

Celem niniejszego opracowania jest podsumowanie pięciu lat obowiązywania w Polsce regulacji ryczałtu od dochodów spółek oraz wskazanie rekomendowanych kierunków usprawnienia funkcjonowania analizowanej regulacji. Ścieżką do osiągnięcia wskazanego celu będzie kolejno:

1. Przedstawienie idei opodatkowania dochodów osób prawnych, opartych o reguły podatku od wypłaconych zysków, a także myśli przewodniej i efektów implementacji wskazanej koncepcji w porządkach prawnych wybranych państw Europy.
2. Analiza obowiązujących w Polsce regulacji, ograniczenia możliwości stosowania alternatywnych zasad rozliczania CIT, które przewidziano jedynie dla wybranych kategorii podatników.
3. Wskazanie wyzwań, z którymi mierzą się podatnicy w toku interpretacji wskazanych przepisów, opartych na analizie literatury przedmiotu, a także indywidualnych interpretacji podatkowych oraz orzecznictwa sądów administracyjnych.
4. Zaproponowanie rozwiązań mających na celu ograniczenie możliwości dokonywania przez podatników agresywnej optymalizacji oraz ułatwiających działania kontrolne administracji skarbowej.

W raporcie sformułowane zostaną oceny i wnioski dotyczące rekomendowanych zmian treści obowiązujących w Polsce przepisów.

1.1. Koncepcja podatku od wypłaconych zysków

Pojęcie „estoński CIT" to potoczna nazwa, która odnosi się do modelu opodatkowania osób prawnych, wdrożonego w Estonii na początku XXI wieku. Jego kluczowym założeniem jest powiązanie powstania zobowiązania podatkowego nie z momentem uzyskania przychodu, a z dokonaniem wypłaty zysków wypracowanych przez spółkę, tj. ich dystrybucji na rzecz innych podmiotów. Środki zatrzymane w spółce (domyślnie: te, które nie zostały przeniesione przez przedsiębiorcę ze sfery biznesowej do sfery prywatnej) pozostają nieopodatkowane. Stoją one do dyspozycji podatnika, który może je reinwestować lub zachować w spółce zwiększając jej płynność finansową. Tak pozornie niewielka zmiana w zakresie momentu ustalenia zobowiązania podatkowego niesie ze sobą poważne konsekwencje, zwiększając wygodę, efektywność i optymalność opodatkowania oraz oddziałując pozytywnie na kondycję finansową oraz potencjał inwestycyjny podatników.

1.2. Założenia podatku od wypłaconych zysków

Fundamenty podatku od wypłaconych zysków (ang. *distributed profit tax*, DPT) można znaleźć w koncepcji *cash-flow tax*, wynikającej z publikacji C.E. Brown'a z 1948 r[1]. Szczególne znaczenie dla popularyzacji idei podatku od dystrybuowanych zysków miał prof. J.E. Meade, brytyjski ekonomista, profesor London School of Economics i University of Cambridge, laureat Nagrody Banku Szwecji im. Alfreda Nobla w dziedzinie ekonomii w 1977 r[2]. Zasady opodatkowania rozwinięte w tzw. „raporcie Meade'a"[3] stanowią punkt wyjścia dla założeń współczesnego podatku od dystrybucji zysków.

Koncepcje rozwijane w publikacjach C.E. Brown'a i J.E. Meade'a przewidują opodatkowanie zysków netto otrzymanych przez wspólników, które zostały osiągnięte z działalności przedsiębiorstwa[4]. Podstawę opodatkowania stanowi wypłata dokonana na rzecz wspólników, bez względu na to, czy przyjmuje ona charakter bezpośredni czy pośredni, tj. czy dokonano jej na rzecz udziałowca czy też osoby lub podmiotu z nim powiązanego. O ile najbardziej intuicyjnym sposobem dystrybucji zysku jest wypłata zysku wspólnikom w formie dywidendy, to pojęcie podziału zysku obejmuje również szereg innych metod, w tym zdarzenia takie jak korekty cen transferowych, wydatki i płatności niezwiązane z działalnością gospodarczą, świadczenia dodatkowe, prezenty, darowizny czy wydatki na reprezentację. W efekcie, podstawą opodatkowania może być każdy transfer zysku na rzecz wspólników, a także każdy wydatek nie stanowiący kosztu uzyskania przychodów w ramach klasycznego modelu CIT.

Tak długo jak zysk pozostaje w przedsiębiorstwie (w formie środków płynnych lub trwałych) tak długo nie powstaje obowiązek podatkowy. To przedsiębiorca, analizując sytuację finansową i strategię rozwoju firmy, samodzielnie podejmuje decyzję, który moment jest najlepszy na dystrybucję zysku i w efekcie – kiedy nastąpi opodatkowanie. Tworzy to silną zachętę do zatrzymania zysków w przedsiębiorstwie, zwiększając jego płynność finansową i ułatwiając dokonywanie inwestycji z wykorzystaniem środków własnych spółki.

Cechą charakterystyczną podatku od dystrybuowanych zysków są niskie koszty jego obsługi po stronie podatników i administracji. Nie wymaga on cyklicznego określania wysokości zysku lub straty dla celów podatkowych, zdejmując z podatników konieczność prowadzenia odrębnej księgowości dla celów podatkowych, w tym dokumentacji księgowej w zakresie amortyzacji środków trwałych czy wyodrębniania przychodów oraz kosztów podatkowych.

1.3. Perspektywy makroekonomiczne

Wprowadzenie podatku od dystrybuowanych zysków jako powszechnej i obligatoryjnej formy opodatkowania spółek w Estonii doprowadziło w latach 2000-2002 do podwojenia stopy inwestycji (o 17 p.p.)[5], wzrostu bilansu kapitałów obrotowych o 9,1%[6] oraz wzrostu konsumpcji o 1,4%[7]. Znacznie poprawiła się też kondycja finansowa

1. C. E. Brown, *Business-Income Taxation and Investment Incentives*, w: Lloyd A. Metzler i inni, Income, Employment and Public Policy, Essays in Honor of Alvin Hansen, Nowy Jork 1948.
2. A. Łożykowski, A. Pierzchała, J. Sarnowski, Istota estońskiego CIT, doświadczenia związane z jego funkcjonowaniem w poszczególnych krajach oraz potencjał jego powszechnego wdrożenia w Polsce, [w:] Witold Modzelewski (red.), Ryczałt od dochodów spółek, Warszawa 2023, s. 11.
3. J. E. Meade, *The Structure and Reform of Direct Taxation*, Institute for Fiscal Studies, London 1978.
4. Komisja Europejska, *Experiences with cash-flow taxation and prospects*, Final report, Brussels 2015, https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2016-09/taxation_paper_55.pdf, [dostęp: 13.08.2026].
5. J. Masso, J. Meriküll, P. Vahter, *Shift from gross profit taxation to distributed profit taxation: Are there effects on firms?*, „Journal of Comparative Economics" 41 (2013), s. 1104.
6. P. Pikkanen, K. Vaino, *Long-Term Effects of Distributed Profit Taxation on Firms: Evidence from Estonia*, 2018, s. 12.
7. P. Pikkanen, K. Vaino, *Long-Term Effects of Distributed Profit Taxation on Firms: Evidence from Estonia*, 2018, s. 12.

przedsiębiorstw. W latach 2000-2004 udział zysków zatrzymanych w aktywach ogółem wzrósł o 3,4 p.p.[8], udział środków pieniężnych w aktywach wzrósł o 10 p.p.[9], zaś udział zobowiązań w kapitale spadł o 12,2 p.p.[10] Pozwoliło to estońskim przedsiębiorstwom przejść „suchą stopą" przez kryzys roku 2008 bez angażowania znacznych środków budżetowych. W konsekwencji PKB Estonii wzrósł o 2,9%[11]. Reforma podatkowa przyniosła Estonii trwały impuls inwestycyjny. Według danych Eurostatu za rok 2025, relacja nakładów brutto na środki trwałe do PKB wyniosła w Estonii 24,2% (w Polsce: 17,1%).

W efekcie wdrożenia nowych zasad opodatkowania, wypełnienie obowiązków związanych z rozliczeniem CIT zabiera Estońskim podatnikom średnio 5 godzin rocznie (w Polsce ok. 59 godzin)[12]. Odsetek przedsiębiorców samodzielnie rozliczających CIT wynosi w Estonii ok. 62% (w Polsce ok. 20%), zaś odsetek podatników oceniających rozliczenie CIT jako uciążliwe – 12% (w Polsce ok. 38%). Odsetek obrotu przeznaczany przez przeciętne przedsiębiorstwo na koszty *tax compliance* wynosi ok. 1,2% (w Polsce ok. 3,7%)[13].

Zmiana zasad rozliczenia spółek zabezpieczyła Estonii pozycję lidera w światowych rankingach konkurencyjności inwestycyjnej i podatkowej. W badaniu *Doing Business 2020*[14], Estonia zajęła 12. miejsce spośród wysoko rozwiniętych gospodarek krajów OECD pod względem płacenia podatków oraz 14. miejsce pod kątem łatwości rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej. Od początku historii zestawienia, Estonia co roku zajmuje pierwsze miejsce w publikowanym przez amerykańską Tax Foundation rankingu konkurencyjności podatkowej państw *International Tax Competitiveness Index*[15].

Z perspektywy Polski powszechne stosowanie ryczałtowego modelu opodatkowania przyniosłoby korzyści zarówno przedsiębiorstwom, jak i całej gospodarce. Według najnowszej edycji rankingu łatwości prowadzenia biznesu (TMF Global Business Complexity, maj 2026), Polska zajmuje 21 miejsce w UE pod kątem przyjazności otoczenia działalności gospodarczej[16]. Według raportu opublikowanego w grudniu 2025 przez UNIQA i EY, aż 57% przedsiębiorców jest zdania, że w ciągu najbliższego roku ryzyko podatkowe w ich firmie wzrośnie, co wiążą z trudnościami interpretacji prawa podatkowego (51%) i niejednolitym stanowiskiem urzędów (35%)[17]. Jak wskazują badania ekonomistów z Tax Foundation Europe, zastąpienie w Polsce „klasycznego" CIT podatkiem od dystrybuowanych dochodów doprowadziłoby do wzrostu długoterminowego PKB o 2,3%, wzrostu inwestycji o 3,3% oraz płac o 2,0%. Pozwoliłoby też na wyrównanie korzyści ekonomicznych pomiędzy finansowaniem inwestycji z kapitału własnego, a finansowaniem dłużnym[18]. Szacuje się, że powszechne opodatkowanie ryczałtem doprowadziłoby do stworzenia aż 120 tys. nowych miejsc pracy, jednocześnie oszczędzając małym i średnim przedsiębiorstwom ok. 10,8 mln roboczogodzin rocznie, poświęcanych dotychczas na rozliczanie CIT[19].

8. A. Hazak, *Companies' Financial Decisions Under the Distributed Profit Taxation Regime in Estonia*, „Emerging Martkets Finance and Trade" 45(4):4-12, lipiec 2009, s. 18.
9. R. Kaarna, K. Lasn, *Maksutulude laekumise analüüs. Ettevõtete ja jaotamata kasumi mittemaksustamise mõju investeeringutele ja majandusarengule*, 2010, s. 23.
10. A. Hazak, *Companies' Financial Decisions Under the Distributed Profit Taxation Regime in Estonia*, „Emerging Martkets Finance and Trade" 45(4):4-12, lipiec 2009, s. 11.
11. P. Pikkanen, K. Vaino, *Long-Term Effects of Distributed Profit Taxation on Firms: Evidence from Estonia*, 2018, s. 12.
12. World Bank Group, PwC, *Paying Taxes 2020, The changing landscape of tax policy and administration across 190 economies*, https://www.pwc.com/hu/hu/kiadvanyok/assets/pdf/paying_taxes_2020.pdf [dostęp: 13.08.2026].
13. Komisja Europejska, *Study on tax compliance costs for SMEs, Final Report,* Brussels 2018, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0ed32649-fe8e-11e8-a96d-01aa75ed71a1 [dostęp: 13.08.2026].
14. World Bank Group, *Doing Business 2020. Economy Profile Estonia*, https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/e/estonia/EST.pdf. [dostęp: 13.08.2026].
15. Patrz w szczególności: K. Pomerleau, A. Lundeen, *2014 International Tax Competitiveness Index*, Tax Foundation 2014, https://taxfoundation.org/research/all/global/2014-international-tax-competitiveness-index/ [dostęp: 13.08.2026]; A. Mengden, A. Nieder, *International Tax Competitiveness Index 2025*, Tax Foundation 2025, https://taxfoundation.org/research/all/global/2025-international-tax-competitiveness-index/ [dostęp: 13.08.2026].
16. TMF Group, *Global Business Complexity Index 2026*, https://www.tmf-group.com/globalassets/pdfs/gbci/tmf-group-gbci2026_report_eng.pdf [dostęp: 13.08.2026].
17. UNIQA, EY, *Bezpieczna kontrola: nowe ryzyka podatkowe i jak nimi zarządzać*, www.uniqa.pl/dokumenty/ryzyka_podatkowe_raport.pdf [dostęp: 13.08.2026].
18. K. Pomerleau, A. Megden, *A Distributed Profits Tax in Poland*, Tax Foundation Europe 2025, https://taxfoundation.org/research/all/eu/poland-distributed-profits-tax/, [dostęp: 13.08.2026].
19. P. Domaszczyńska, A. Łożykowski, J. Sarnowski, *Estoński CIT dla Polski*, Warszawa 2020, s. 85.

2. ROZWÓJ ESTOŃSKIEGO CIT W POLSCE

2.1. Ryczałt od dochodów spółek kapitałowych w 2021 r.

Począwszy od dnia 1 stycznia 2021 r. polscy podatnicy CIT mają możliwość wyboru alternatywnego systemu opodatkowania dochodów, który opiera się na funkcjonującym od 2000 r. w Estonii podatku od zysków dystrybuowanych[20]. Chcąc ochronić budżet państwa przed spadkiem wpływów z tytułu CIT, który był udziałem Estonii, Łotwy i Gruzji[21], polski ustawodawca podatkowy nie zdecydował się na pełną transformację polskich regulacji w kierunku podatku od dystrybuowanych zysków, polegającą na wdrożeniu tego rozwiązania w formule powszechnej i obligatoryjnej dla wszystkich podatników CIT. Wskazana reforma przyjęła formę ograniczonego pilotażu, polegającego na udostępnieniu wybranym kategoriom podatników CIT możliwości podjęcia decyzji o rezygnacji z opodatkowania na tradycyjnych zasadach i wyborze rozliczenia na zasadach podatku od dystrybuowanych zysków. Polska jest zatem pierwszym krajem na świecie, który wprowadził swoisty dualizm, tj. jednoczesne funkcjonowanie w porządku prawnym dwóch, różniących się sposobów opodatkowania osób prawnych[22]. W celu wyboru rozliczenia na „zasadach estońskich" (tzw. ryczałtem od dochodów spółek), podatnik powinien złożyć zawiadomienie do właściwego naczelnika urzędu skarbowego (art. 28j ust. 1 pkt 7 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, dalej: uCIT)[23], co do zasady – do końca pierwszego miesiąca roku podatkowego. Wyboru takiego można dokonać również w trakcie roku podatkowego, co wiąże się z rozliczeniem CIT za okres od początku roku do dnia poprzedzającego dzień przyjęcia nowej formy opodatkowania oraz z zamknięciem ksiąg i sporządzeniem sprawozdania finansowego.

Określając katalog podmiotów uprawnionych do rozliczenia CIT na zasadach podatku od wypłaconych zysków, polski ustawodawca wziął pod uwagę fakt, że w Estonii, segmentem, który najsilniej odczuł pozytywne skutki zmiany zasad opodatkowania, był sektor małych i średnich przedsiębiorstw. To jego przedstawiciele najbardziej wzmocnili swoją płynność i odporność na kryzysy, a dzięki pozyskaniu szerszych możliwości finansowania odnotowali wzrost stopy inwestycji oraz będący jej konsekwencją – wzrost produktywności[24]. Również i w Polsce brak dostępu do finansowania stanowi istotną barierę na ścieżce rozwoju. Według badań OECD z 2017 r. co trzecia mała i średnia firma w Polsce nie pozyskała potrzebnego jej finansowania dłużnego[25]. Efekt ten spotęgowany został od wiosny 2022 r. gospodarczymi konsekwencjami intensyfikacji działań wojennych za wschodnią granicą Polski. W efekcie, w pierwszym roku realizacji pilotażu, możliwość rozliczenia na zasadach „estońskich" otwarta została jedynie mniejszym przedsiębiorcom, prowadzącym realną działalność operacyjną za pośrednictwem podmiotów o prostej strukturze właścicielskiej. Warunkiem rozliczenia ryczałtem od dochodów spółek kapitałowych, w roku 2021, było:

1. Prowadzenie działalności gospodarczej w formie spółki kapitałowej nie posiadającej podmiotów zależnych, w której wspólnikami są wyłącznie osoby fizyczne (art. 28j ust. 1 pkt 4-5 uCIT);
2. Osiąganie przychodów rocznych nie przekraczających 100 mln zł, uwzględniając podatek od towarów i usług, płynących w większości z działalności operacyjnej (art. 28j ust. 1 pkt 2 uCIT), co oznaczało wyłączenie firm, które uzyskują w większości przychody o charakterze finansowym;
3. Utrzymanie minimalnego poziomu zatrudnienia, tj. konieczność zatrudnienia zasadniczo 3 pracowników (art. 28j ust. 1 pkt 3 uCIT);

20. Ustawa z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U z 2020, poz. 2122. Zob. Ustawa o CIT Rozdział 6b – Ryczałt od dochodów spółek kapitałowych, od 1.1.2022: Ryczałt od dochodów spółek; szeroko na ten temat: A. Dmowski, *Ryczałt od dochodów spółek, tzw. estoński CIT– czy jest to korzystna forma opodatkowania?*, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 7/2022, s. 12.
21. A. Prohorovs, *Nodokļu politika – efektīvs rīks Latvijas attīstībai*, „Forbes (Latvijas izdevums)" 2020, Marts, no. 9.
22. A. Łożykowski, J. Sarnowski, *Estoński CIT 2.0 czyli drugi krok w kierunku pełnego systemu estońskiego w Polsce*, [w:] Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 9/2021, s. 87.
23. Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz. U. z 2026 r. poz. 554, z późn. zm.
24. J. Masso, J. Meriküll, P. Vahter, *Shift from gross profit taxation to distributed profit taxation: Are there effects on firms?*, „Journal of Comparative Economics" 2013, no. 41, s. 1092-1105.
25. OECD, *Financing SMEs and Entrepreneurs 2020: An OECD Scoreboard*, OECD Publishing, Paris 2020, https://doi.org/10.1787/061fe03d-en [dostęp: 13.08.2026].

4. Wykazanie minimalnego, procentowego wzrostu inwestycji w kapitał rzeczowy lub ludzki (art. 28g uCIT).

Rozwiązaniem łączącym w sobie cel prozatrudnieniowy oraz aspekt antyabuzywny jest obowiązek, by spółka na ryczałcie zatrudniała docelowo co najmniej troje pracowników. Oznacza to, że z tej opcji nie korzystają np. osoby samodzielnie wykonujące wolny zawód za pomocą spółki. Minimalny poziom zatrudnienia osób fizycznych, które nie są wspólnikami spółki, ma na celu także przeciwdziałać obserwowanemu w Estonii sztucznemu tworzeniu spółek w ramach agresywnej optymalizacji podatkowej[26]. Polskie regulacje dotyczące ryczałtu od dochodów spółek przewidują złagodzenie warunku zatrudnienia w odniesieniu do podatników rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej oraz posiadających status małego podatnika (art. 28j ust. 3 uCIT). Co do zasady, podmiot opodatkowany ryczałtem musi zatrudniać na podstawie umowy o pracę co najmniej 3 osoby w przeliczeniu na pełne etaty. Muszą być to osoby inne niż udziałowcy, akcjonariusze czy wspólnicy podatnika. Zatrudnienie powinno trwać co najmniej 300 dni w roku podatkowym, a jeżeli rok podatkowy nie obejmuje kolejnych dwunastu miesięcy kalendarzowych – przez co najmniej 82% dni przypadających w roku podatkowym. Alternatywnie, spółka powinna ponosić miesięcznie wydatki na wynagrodzenia w kwocie co najmniej trzykrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw z tytułu wypłaty wynagrodzeń. W związku z wypłatą wskazanych wynagrodzeń spółka powinna być płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych lub płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne.

Obowiązująca w 2021 r. regulacja ryczałtu od dochodów spółek kapitałowych zaopatrzona została w nieznane w Estonii, na Łotwie i w Gruzji zobowiązanie podatnika do poczynienia inwestycji o określonym poziomie[27]. Podatnik, który zdecydował się na rozliczenie ryczałtem, zobowiązany był do wykazania w okresie 2 lat wzrostu nakładów inwestycyjnych o 15% lub w okresie 4 lat – o 33% (art. 28g uCIT). Wzrost ten liczony był od stanu środków trwałych na koniec okresu poprzedzającego badany okres dwu- lub czteroletni. Inwestycje mogły dotyczyć zarówno środków trwałych, jak i zwiększenia zatrudnienia lub płac. Wskazany warunek miał zapobiegać niepożądanemu zjawisku nadpłynności finansowej w spółkach, na które zwracały uwagę władze Estonii. Zjawisko to dotyczyło podmiotów, które nie wypłacały zysków osiąganych w kolejnych latach, a jednocześnie nie przeznaczały ich na inwestycje[28]. Rozpoczęcie rozliczenia na zasadach podatku od wypłaconych zysków wiąże się z koniecznością uzgodnienia różnic przejściowych pomiędzy ewidencją podatkową i rachunkową, będących efektem różnego ujęcia w czasie zdarzeń zgodnie z zasadami rachunkowości i zasadami podatkowymi (art. 7aa uCIT). Dotyczy to w szczególności sytuacji, w których pewne kategorie zostały zaliczone do kosztów podatkowych, nie stanowiąc jeszcze kosztu księgowego. Wskazane uzgodnienie może mieć dla podatnika również charakter pozytywny. Ma to miejsce w sytuacji, gdy koszty uwzględnione, zgodnie z przepisami o rachunkowości, w wyniku finansowym netto podatnika za lata podatkowe poprzedzające pierwszy rok opodatkowania ryczałtem, nie zostały dotychczas zaliczone do kosztów podatkowych. Wyjście z ryczałtu wiąże się natomiast z koniecznością opodatkowania nieopodatkowanego dotychczas niewypłaconego zysku netto.

Ryczałt od dochodów spółek kapitałowych zachował główną zasadę podatku od wypłaconych zysków, jaką jest przesunięcie opodatkowania na moment dystrybucji zysku. Podobnie jak w Estonii, na Łotwie czy w Gruzji, konieczność zapłaty podatku pojawia się zarówno w efekcie dokonania wypłaty w postaci dywidendy (art. 28m ust. 1 pkt 1 lit. a uCIT), jak również w wyniku innych, analogicznie traktowanych zdarzeń, w szczególności jako konsekwencja tzw. ukrytej wypłaty zysku (art. 28m ust. 1 pkt 2 i ust. 3 uCIT). Może ona przybrać formę nadwyżki ponad cenę rynkową usługi, odsetek czy prowizji, a także udostępnienia majątku lub przekazania środków majątkowych w innej formie wspólnikom lub podmiotom powiązanym (art. 28m uCIT).

W 2021 r. rozliczenie na zasadach ryczałtu od dochodów spółek kapitałowych wybrało 425 podatników CIT[29]. O ile liczba ta była znacznie wyższa od liczby podatników wybierających, w pierwszym roku ich obowiązywania, inne fakultatywne rozwiązania proinwestycyjne (ulga B+R – 264 podmioty, ulga IP Box –

26. D. Jegorov, A. Leszczyłowska, A. Łożykowski, *Estonian corporate tax: Lessons for Poland, Estoński CIT – lekcje dla Polski*, Zeszyty mBank – CASE, nr 163, 2020, s. 13.
27. R. Witczak, *Zmiany w podatkach – "estoński" CIT w Polsce*, FiPF 1/2021, s. 198-199.
28. Domaszczyńska P., Łożykowski A., Sarnowski J., *Estoński CIT dla Polski. Potencjał, model wdrożenia i oczekiwane efekty*, Warszawa 2020, s. 77.
29. Monday News, *Estoński CIT wystrzelił. To już prawdziwy boom*, https://businessinsider.com.pl/firmy/podatki/firmy-wybieraja-estonski-cit-to-prawdziwy-boom-dane/yc2ncvt [dostęp: 13.08.2026].

59 podmiotów)[30], stanowiła ona impuls dla liberalizacji warunków korzystania z ryczałtu. Przeprowadzone przez Ministerstwo Finansów analizy *ex post* jako kluczową przyczynę decyzji spółek o dalszych rozliczeniach na klasycznych, mniej korzystnych zasadach, wskazały specyfikę prowadzenia biznesu w stanie epidemii. Konieczność szybkiego reagowania na dynamicznie zmieniającą się sytuację rynkową i legislacyjną nie sprzyjała wdrażaniu przez przedsiębiorców nowych, fakultatywnych rozwiązań podatkowych. Liczne zmiany prawne, wymagające bezpośredniego uwzględnienia w bieżącej działalności spółek, przyczyniły się do znacznego ograniczenia wiedzy przedsiębiorców na temat założeń ryczałtu od dochodów spółek oraz korzyści wynikających z wyboru tej formy opodatkowania[31]. Jako inne czynniki zniechęcające do eksperymentowania z wyborem nowych zasad opodatkowania, wskazuje się również:

1. Ryzyka związane z planowaniem zwiększenia nakładów inwestycyjnych w warunkach pandemii COVID-19;
2. Pesymizm co do oczekiwanych wyników finansowych w 2021 r., istotnie ograniczonych w konsekwencji epidemicznego spowolnienia w wielu gałęziach gospodarki;
3. Oczekiwanie na ukształtowanie się stabilnej praktyki interpretacyjnej nowych przepisów.

Za szczególnie trudne w interpretacji uznano regulacje nowej, otwartej klauzuli generalnej w postaci „ukrytej wypłaty zysku" a także zasady ustalania dochodu z tytułu zmiany formy opodatkowania – z zasad ogólnych na ryczałt od dochodów spółek kapitałowych. Ryzyko konieczności zapłaty podatku w związku z korektami dokonywanymi na moment wejścia w ryczałt oraz opodatkowania zysków zatrzymanych w przypadku ewentualnego powrotu do zasad ogólnych stanowiło istotny czynnik ryzyka dla przedsiębiorstw, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w warunkach kryzysu wywołanego pandemią COVID-19.

30. Dane wewnętrzne Ministerstwa Finansów za A. Łożykowski, M. Polewiak, J. Sarnowski, *Podatek dochodowy od osób fizycznych w latach 2016-2022 – droga w kierunku sprawiedliwego, elastycznego i prostego w rozliczeniu podatku dochodowego*, [w:] W. Modzelewski, K. Radzikowski (red.), Koncepcje opodatkowania dochodu – refleksje na 30-lecie podatku dochodowego od osób fizycznych, Warszawa 2022, s. 8.
31. A. Łożykowski, J. Sarnowski, *Estoński CIT 2.0 czyli drugi krok w kierunku pełnego systemu estońskiego w Polsce*, [w:] Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 9/2021, s. 87.

2.2. Ryczałt od dochodów spółek od 2022 r.

Chcąc zwiększyć zainteresowanie podatników rozliczeniem na zasadach podatku od wypłaconych zysków, ustawodawca zdecydował o zniesieniu szeregu ograniczeń, które nie znajdowały odzwierciedlenia w modelu opodatkowania obowiązującym w Estonii[32]. Ułatwienie podatnikom CIT korzystania z ryczałtu stanowiło jedno z kluczowych postanowień dokumentu programowego pod nazwą Polski Ład[33]. Wskazał on przy tym na generalny kierunek zmian we wskazanych przepisach, charakteryzujący się dążeniem do stopniowego udostępnienia nowych reguł opodatkowania wszystkim podatnikom CIT. Wskutek jego realizacji, z dniem 1 stycznia 2022 r. wprowadzono zmiany zwiększające dostępność i atrakcyjność tej opcji podatkowej[34]. Dotyczyły one w szczególności opodatkowania na wejściu i wyjściu z ryczałtu, wysokości stosowanych stawek podatkowych oraz sytuacji generujących ryzyko „wypadnięcia" podatnika z wybranych zasad opodatkowania[35].

Zlikwidowany został limit przychodowy, co umożliwiło stosowanie ryczałtu od dochodów spółek również większym podmiotom, a zarazem wyeliminowało ryzyko utraty prawa do tej formy opodatkowania przez przedsiębiorców zwiększających skalę prowadzonej działalności. Usunięto również obowiązek ponoszenia nakładów inwestycyjnych o określonej wielkości. W efekcie, rozliczenie na zasadach „estońskich" stało się elastycznym narzędziem, łączącym działanie prowzrostowe z antycyklicznym. Środki finansowe, które w wyniku przesunięcia momentu opodatkowania pozostały do dyspozycji podatnika, mogą być przez niego reinwestowane w dowolnej części i w dowolnym momencie.

32. Ustawa z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 2122; szczegółowo na ten temat A. Łożykowski, J. Sarnowski, *Estoński CIT w Polsce, czyli ryczałt od dochodów spółek kapitałowych jako propozycja podatku od zysków dystrybuowanych w polskim systemie podatkowym*, Przegląd Podatkowy, nr 10/2020, s. 18; A. Łożykowski, J. Sarnowski, *Estoński CIT w Polsce – fakty i mity*, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 8/2020, s. 13.
33. Dokument programowy Polski Ład, http://polskilad.pis.org.pl/files/Polski_Lad.pdf [dostęp: 13.08.2026].
34. Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 2105.
35. Szeroko na ten temat A. Łożykowski, J. Sarnowski, *Estoński CIT 2.0 czyli drugi krok w kierunku pełnego systemu estońskiego w Polsce*, [w:] Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 9/2021, s. 87.

Przedsiębiorcy pozostawiona została również decyzja co do celu oraz przedmiotu inwestycji. Wskazane środki mogą również zostać bezterminowo pozostawienie u podatnika, pełniąc rolę rezerwy finansowej, potrzebnej w okresach ochłodzenia koniunktury. Obecnie, podatnik traci prawo do opodatkowania ryczałtem jedynie w trzech przypadkach:

1. niespełnienia warunku dotyczącego struktury przychodów – gdy co najmniej 50% przychodów spółki pochodzi ze źródeł o charakterze pasywnym;
2. niespełnienia wymogu dotyczącego wymaganego poziomu;
3. niespełnienia warunku prostej struktury korporacyjnej – w szczególności poprzez posiadanie podmiotów zależnych lub dopuszczenie do udziału w spółce wspólników niebędących osobami fizycznymi.

Z dniem 1 stycznia 2022 r. możliwość opodatkowania ryczałtem objęła nie tylko spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne, lecz także, spółki komandytowe, spółki komandytowo-akcyjne oraz proste spółki akcyjne. W efekcie zmieniono nazwę polskiego podatku od wypłaconych zysków na „ryczałt od dochodów spółek"[36].

Z początkiem 2022 r. modyfikacji uległy również zasady rozliczenia podatku na wejściu i na wyjściu. W przypadku ustalenia dochodu do opodatkowania w wyniku różnic przejściowych, podatek jest należny jedynie w przypadku rezygnacji przez podatnika z rozliczeń na zasadach „estońskich" w ciągu 4 lat. Jeśli podatnik nie zrezygnuje w tym okresie z rozliczenia na zasadach podatku od dystrybucji zysków, nie płaci podatku wynikającego z dokonanych na wejściu korekt (art. 7aa ust. 5 pkt 1 uCIT).

Zmianie na korzyść podatników uległy również zasady opodatkowania na wyjściu. O ile w 2021 r. niewypłacone zyski podlegały opodatkowaniu w momencie wyjścia z ryczałtu lub mogły zostać rozliczone w trzech rocznych ratach, o tyle od 2022 r. niewypłacone zyski podlegają opodatkowaniu dopiero w momencie ich faktycznej dystrybucji – także po wyjściu z ryczałtu od dochodów spółek. W efekcie zyski, które zostały zatrzymane w trakcie opodatkowania ryczałtem, pozostają nieopodatkowane tak długo, jak nie nastąpi ich wypłata. Za wypłacone w pierwszej kolejności uznawane są aktualne zyski. Dopiero gdy wartość dokonywanych ze spółki wypłat przekracza ich kwotę, nadwyżka zostaje opodatkowana według zasad tradycyjnego CIT.

Zmiany dotyczyły także poziomu obciążeń wypłacanych zysków. Utrzymana została zasada dwuetapowego opodatkowania dochodów. Najpierw pobierany jest podatek dochodowy od osób prawnych na poziomie spółki, a w drugiej kolejności – podatek dochodowy od osób fizycznych na poziomie wspólnika. Należny podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu dokonywanych przez spółkę wypłat jest pomniejszany o część zapłaconego przez spółkę podatku dochodowego od osób prawnych. W efekcie, łączne obciążenie dochodu wypłacanego udziałowcom przez tzw. małych podatników CIT (art. 19 ust. 1 pkt. 2 uCIT) wynosi 20% (w 2021 r. – 25%) a pozostałych podatników – 25% (w 2021 r. – 30%).

Wprowadzone zmiany doprowadziły do znacznego wzrostu zainteresowania rozliczeniem na zasadach podatku od dystrybucji zysków[37]. W 2023 r. ryczałt od dochodów spółek wybrało ponad 10 tys. przedsiębiorców[38] – aż 25 razy więcej niż w 2021 r. We wrześniu 2026 r. liczba aktywnych podatników rozliczających się na wskazanych zasadach wyniosła niemal 24 tys.[39] Podatek od podzielonych zysków wyróżnia się zatem znacznie większą popularnością niż inne, funkcjonujące od lat rozwiązania podatkowe mające na celu wsparcie inwestycji, takie jak ulga badawczo-rozwojowa (art. 18d uCIT) z której w 2025 r. skorzystało 2 671 podatników CIT, ulga IP-Box (art. 24d uCIT) z której w 2025 r. skorzystało 177 CIT-owców[40], czy zwolnienie nowych inwestycji na podstawie decyzji o wsparciu, których w 2025 r. wydano jedynie 646[41].

36. M. Świderski, *Nowe oblicze tzw. estońskiego CIT w 2022 r.*, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 9/2022, s. 5.
37. Monday News, *Estoński CIT wystrzelił. To już prawdziwy boom*, https://businessinsider.com.pl/firmy/podatki/firmy-wybieraja-estonski-cit-to-prawdziwy-boom-dane/yc2ncvt [dostęp: 13.08.2026].
38. M. Szulc, A. Pokojska, *Firmy wstrzymują decyzję o przejściu na estoński CIT*, Dziennik Gazeta Prawna, https://www.gazetaprawna.pl/podatki/artykuly/10764123,firmy-wstrzymuja-decyzje-o-przejsciu-na-estonski-cit.html [dostęp: 13.08.2026].
39. Ministerstwo Finansów, Estoński CIT, dane udostępnione w portalu Otwarte Dane, https://dane.gov.pl/pl/dataset/3779,estonski-cit/resource/2846016/table [dostęp: 26.10.2026].
40. M. Rodak, *Ulgi na innowacje*, Grant Thornton 2026, https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/wzrost-wartosci-inwestycji-o-40-podsumowanie-polskiej-strefy-inwestycji-w-2025-r [dostęp: 26.10.2026].
41. Ministerstwo Rozwoju i Technologii, *Wzrost wartości inwestycji o 40%. Podsumowanie Polskiej Strefy Inwestycji w 2025 r.* https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/wzrost-wartosci-inwestycji-o-40-podsumowanie-polskiej-strefy-inwestycji-w-2025-r [dostęp: 13.08.2026].

Zmiany w Ryczałcie od dochodów spółek w 2023 r.

Ustawą z dnia 7 października 2022 r.[42] wprowadzono pakiet zmian w regulacji dotyczącej ryczałtu od dochodów spółek, których celem było ułatwienie stosowania tej formy opodatkowania poprzez ustawowe rozstrzygnięcie szeregu ujawnionych w praktyce wątpliwości interpretacyjnych[43].

2.3.1. Wykorzystanie samochodów osobowych

Problematyka podatkowego uwzględnienia częściowo prywatnego wykorzystywania samochodów osobowych służących prowadzonej działalności gospodarczej stanowi jedno z istotnych wyzwań stojących przed ustawodawcą – zarówno w zakresie opodatkowania dochodu, jak i rozwiązań VAT-owskich. W podatku dochodowym prywatne korzystanie z firmowego samochodu ogranicza możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kosztów związanych z jego nabyciem i eksploatacją (art. 16 ust. 1 pkt 51 uCIT). Z kolei w podatku od wartości dodanej, korzystanie z samochodu do innych celów niż działalność objęta VAT częściowo wyłącza możliwość odliczenia podatku naliczonego z tytułu wydatków na zakup czy związanych z użytkowaniem pojazdu[44].

Aby uprościć rozliczenia podatkowe, ustawodawca wprowadził limity odliczenia VAT oraz zaliczania do kosztów uzyskania przychodów wydatków na nabycie i użytkowanie samochodu wykorzystywanego zarówno do celów służbowych, jak i prywatnych. Analogiczne rozwiązanie znaleźć można w przepisach o ryczałcie od dochodów spółek. Ustawodawca założył, że 50% wydatków na samochody osobowe stanowi kwotę ukrytych zysków (art. 28m ust. 4 pkt 2 uCIT). Analogicznego rozwiązania nie przewidziano jednak dla kategorii wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą, przez co brak było podstaw do stosowania wskazanej proporcji w tym zakresie. W efekcie to podatnik musiał samodzielnie określić, w jakiej części wydatki na samochód pozostają związane z działalnością gospodarczą. Chcąc uprościć i ujednolicić zasady rozliczenia ryczałtem, ustawodawca od 2023 r. dopuścił zastosowanie współczynnika 50% także do kategorii wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą (art. 28m ust. 4a uCIT). O ile wskazane rozwiązanie jest niekorzystne dla tych podatników, którzy potrafią wykazać rzeczywisty stopień wykorzystania samochodu do działalności gospodarczej, to jest to niewątpliwie rozwiązanie upraszczające stosowanie obowiązujących przepisów. Należy jednak podkreślić uznaniowość działania ustawodawcy, który przyjmując współczynnik 50% rozróżnił pomiędzy podmiotami rozliczającymi się ryczałtem a podatnikami klasycznego podatku dochodowego. W nim bowiem tego typu ograniczenie dotyczy tylko 25% kosztów (art. 16 ust. 1 pkt 51 uCIT). Zważywszy na nieuzasadnione (dyskryminacyjne) rozróżnienie sytuacji podatników znajdujących się w analogicznej sytuacji, w literaturze przedmiotu rekomenduje się zrównanie zasad dla obu sposobów opodatkowania[45].

2.3.2. Termin wyboru ryczałtu od dochodów spółek

Podmioty chcące rozpocząć rozliczenie CIT na zasadach ryczałtu od dochodów spółek mogą zacząć stosować wskazaną regulację od początku kolejnego roku podatkowego, lub zdecydować się na wskazaną zmianę w trakcie trwającego roku podatkowego (art. 28j ust. 5 uCIT). Bez względu na moment zmiany sposobu opodatkowania, podatnik zgłasza wybór rozliczenia na nowych zasadach do końca pierwszego miesiąca pierwszego roku podatkowego, w którym ma być opodatkowany ryczałtem (art. 28j ust. 1 pkt 7 uCIT). Obowiązująca od 1 stycznia 2023 r. zmiana doprecyzowała, że ten sam termin zgłoszenia wyboru ryczałtu dotyczy zarówno podatników rozpoczynających opodatkowanie ryczałtem od kolejnego roku jak i tych, którzy przerywają obecny rok podatkowy i zaczynają opodatkowanie ryczałtem bez oczekiwania na zakończenie obecnego roku podatkowego. Wskazana zmiana redakcyjna ogranicza ryzyko niespełnienia warunków formalnych przez podatnika wybierającego ryczałt, co pozwala podatnikom na bezpieczne rozpoczęcie rozliczania podatku na zasadach „estońskich" w najdogodniejszym dla nich momencie. Podkreślenia wymaga, że pomimo jasnego brzmienia wskazanego przepisu, jego interpretacja

42. Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. 2022, nr 2180.
43. Szeroko na ten temat m. in. M. Jamroży, A. Łożykowski, J. Sarnowski, *Ryczałt od dochodów spółek – stan obecny i postulaty de lege ferenda*, [w:] Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów, 191/2023, s. 35.
44. Art. 86a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, Dz. U. z 2026 r. poz. 1263, 1270.
45. Szerzej na ten temat: A. Łożykowski, J. Sarnowski, *Estoński CIT 3.0 – ryczałt od dochodów spółek i fundacja rodzinna*, [w:] Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 12/2022, s. 21.

wciąż budzi wątpliwości po stronie podatników. Za przykład służyć może interpretacja dyrektora KIS z dnia 15 grudnia 2023 r.[46] Wnioskująca o nią spółka wskazała na fakt złożenia odpowiedniego zawiadomienia dnia 3 lipca 2023 r., przy czym wykazała, że jest opodatkowana ryczałtem od 7 czerwca 2023 r. Spółka powołała się przy tym na art. 12 § 3 Ordynacji podatkowej[47] wskazując, że terminy liczone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniowi terminu. Na tej podstawie spółka twierdziła, że jej termin na wybór estońskiego CIT mijał 6 lipca 2023 r. Do stanowiska spółki nie przychylił się Dyrektor KIS, który wskazał, że na gruncie art. 28j ust. 1 pkt 7 uCIT, wskazane zawiadomienie należy złożyć w terminie do końca pierwszego miesiąca pierwszego roku podatkowego, w którym ma być opodatkowany ryczałtem, tj. w przypadku spółki – do 30 czerwca 2023 r.

2.3.3. Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego z tytułu korekty wstępnej oraz termin zapłaty podatku od dochodu z przekształcenia

Doprecyzowujący charakter miało także wskazanie wprost w ustawie, że wygaśnięcie zobowiązania podatkowego z tytułu korekty wstępnej ma miejsce także w sytuacji, gdy podatnik po upływie 4 lat opodatkowania ryczałtem rezygnuje z tej formy opodatkowania (art. 7aa ust. 5 uCIT). Obowiązujące do końca 2022 r. przepisy budziły w tym zakresie wątpliwość. Nie wskazywały bowiem wprost, czy powinien to być okres czteroletni czy dłuższy niż cztery lata. W podobny sposób dokonano doprecyzowania wskazując bezpośrednio w ustawie, że podatek od dochodu z przekształcenia płatny jest do końca trzeciego miesiąca opodatkowania ryczałtem (art. 7aa ust. 9 pkt 4 uCIT).

2.3.4. Termin na podjęcie decyzji o podziale zysku

Zgodnie z art. 28n ust. 2 uCIT, podział lub pokrycie wyniku finansowego netto podatnika powinno zostać dokonane do końca 6 miesiąca następującego po

46. Sygn. 0111-KDIB1-2.4010.588.2023.1. END.
47. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, Dz. U. z 2026 r. poz. 622 z późn. zm.

ostatnim dniu roku podatkowego, za który sporządzone jest sprawozdanie finansowe. Jeśli jednak uchwała o podziale lub pokryciu wyniku finansowego netto byłaby podjęta w terminie późniejszym, przepisy wymuszały przyjęcie fikcji prawnej, że uchwała ta została podjęta ostatniego dnia 6. miesiąca. Wiązało się to z koniecznością zapłaty podatku do 20. dnia 7. miesiąca, czego efektem była konieczność zapłaty podatku wraz z odsetkami za zwłokę. Potwierdziła to interpretacja dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 5 maja 2022 r.[48]. Wskazane rozwiązanie spotkało się z krytyką w literaturze przedmiotu. Wskazywano, że efektem tej regulacji jest trudna do uzasadnienia sytuacja, w której zobowiązanie podatkowe powstaje przed zdarzeniem generującym takie zobowiązanie[49]. Przyczyną dla której zdecydowano się na wskazaną konstrukcję było dążenie ustawodawcy do przeciwdziałania odraczaniu momentu powstania zobowiązania podatkowego w sytuacji, gdy podatnik planował wypłatę zysku. Mocą przepisów, które weszły w życie z początkiem 2023 r. zrezygnowano ze wskazanego mechanizmu „dyscyplinowania" podatników i usunięto art. 28n ust. 2 z uCIT. Termin zapłaty podatku uległ przedłużeniu do końca 3 miesiąca roku podatkowego następującego po roku, w którym dokonano podziału lub pokrycia wyniku finansowego netto, wypłacono zaliczkę na poczet przewidywanej dywidendy lub rozdysponowano dochodem z tytułu zysku netto po zakończeniu opodatkowania ryczałtem (art. 28t ust. 1 pkt 1 uCIT).

48. Sygn. 0111-KDIB1-1.4010.67.2022.4.BS.

49. M. Szulc, *Estońska pułapka na podatników*, Dziennik Gazeta Prawna, https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/8418309,estonski-cit-pulapka-na-podatnikow-zaliczka-na-dywidende.html [dostęp: 13.08.2026]; A. Pokojska, M. Szulc, *Fiskus gasi pożary w CIT, które sam wywołał*, Dziennik Gazeta Prawna, https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/8484249,polski-lad-fiskus-cit-minimalny-podatek-dochodowy-ukryta-dywidenda.html [dostęp: 13.08.2026]; M. Szulc, *Polski Ład. Resort finansów zapowiada, że rozbroi estońską pułapkę jeszcze w tym roku*, Dziennik Gazeta Prawna, https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/8508521,estonski-cit-zaliczki-wyplata-dywidendy-polski-lad.html [dostęp: 13.08.2026].

3. AKTUALNE WYZWANIA WYNIKAJĄCE ZE STOSOWANIA RYCZAŁTU OD DOCHODÓW SPÓŁEK

Modyfikacje przepisów dotyczących ryczałtu od dochodów spółek, które weszły w życie z początkiem stycznia 2023 r. miały charakter punktowy i wybiórczy. Nie wprowadziły systemowych zmian w zakresie wskazanej formy opodatkowania. Przeciwnie, zaadresowały jedynie wybrane wyzwania wynikające z praktyki stosowania obowiązujących przepisów. Pozostawiły jednocześnie bez rozwiązania szereg trudności wskazywanych przez podatników, będących przedmiotem interpretacji Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (dalej: Dyrektor KIS) oraz orzecznictwa sądów administracyjnych (Naczelnego Sądu Administracyjnego, NSA; oraz wojewódzkich sądów administracyjnych, WSA).

W niniejszym rozdziale zaproponowano szereg zmian, których wdrożenie nie prowadziłoby do głębokiej rekonstrukcji ryczałtu od dochodów spółek. Są to zmiany o charakterze tzw. *quick fixes*, tj. korekt, które mają za zadanie zaadresowanie zidentyfikowanych przez podatników, organy skarbowe i sądownictwo mankamentów funkcjonowania obecnego rozwiązania. W efekcie ich wdrożenia opodatkowanie zysków dystrybuowanych w Polsce będzie bardziej czytelne, przejrzyste oraz rodzące mniej wątpliwości i ryzyk dla podatników. Przedstawione propozycje korekt regulacyjnych dotyczą kolejno (1) sfery formalnej, związanej z wyborem ryczałtu od dochodów spółek; (2) warunków wejścia na estoński CIT; oraz (3) zasad ustalenia podstawy opodatkowania i podatku do zapłaty. Przedstawione propozycje zmian mają charakter deregulacyjny, względnie eliminujący powstałe wątpliwości lub ryzyka stosowania obowiązujących przepisów oraz korygujące dostrzeżone ścieżki interpretacyjne, które pozostają sprzeczne z ideą estońskiego CIT, praktyką życia gospodarczego, czy wręcz ze zdrowym rozsądkiem.

3.1. Formalne warunki wejścia w ryczałt od dochodów spółek

3.1.1. Złożenie sprawozdania finansowego w formie innej niż elektroniczna i ustrukturyzowana a przejście na estoński CIT przed zakończeniem roku podatkowego

Zarys problemu

Zmiana formy opodatkowania CIT na ryczałt od dochodów spółek jest możliwa w trakcie trwającego roku podatkowego, pod warunkiem spełnienia szeregu warunków. Jednym z nich jest zamknięcie ksiąg rachunkowych i sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą o rachunkowości. Sama ustawa o rachunkowości wymaga, żeby sprawozdanie finansowe jednostek, które są wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego, zostało sporządzone zgodnie ze strukturą logiczną (XML) określoną przez Ministra Finansów.

Zgodnie z art. 28j ust. 1 pkt 4 uCIT, opodatkowanie ryczałtem od dochodów spółek może zostać wybrane wyłącznie przez podmioty działające w formie: spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej, prostej spółki akcyjnej, spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, której odpowiednio udziałowcami, akcjonariuszami lub wspólnikami są wyłącznie osoby fizyczne nieposiadające praw majątkowych związanych z prawem do otrzymania świadczenia jako założyciele (fundatorzy) lub beneficjenci fundacji, trustu lub innego podmiotu albo stosunku prawnego o charakterze powierniczym, z wyłączeniem fundatorów i beneficjentów fundacji rodzinnej. Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) [50]wszystkie te typy podmiotów podlegają obligatoryjnie wpisowi do KRS, co oznacza, że ciąży na nich generalny obowiązek sporządzania sprawozdania finansowego w formie elektronicznej zgodnie ze strukturą logiczną XML.

50. Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, Dz. U. z 2025 r. poz. 869 z późn. zm.

Osobną czynność stanowi podpisanie sprawozdania finansowego, które musi nastąpić:

- w formie elektronicznej, przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu zaufanego lub podpisu osobistego;
- przez osobę, której powierzono sporządzenie sprawozdania finansowego oraz
- przez zarząd jednostki (lub przez jego przedstawiciela po złożeniu przez pozostałych członków stosownych oświadczeń – w formie papierowej lub elektronicznej, że sprawozdanie spełnia wymogi prawne).

W kontekście ryczałtu od dochodów spółek za sporne uznaje się skutki braku spełnienia wymagań technicznych stawianych sprawozdaniu finansowemu. Sporządzenie sprawozdania finansowego w formie papierowej lub podpisanie go nieodpowiednim rodzajem podpisu miałoby skutkować sankcją nieskuteczności wyboru formy opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek *ex tunc*.

Stanowisko podatników

Wykładnia językowa art. 28j ust. 5 uCIT wskazuje, poprzez użycie spójnika warunkowego „jeżeli", że skuteczność zmiany formy opodatkowania jest zależna od spełnienia przesłanki sporządzenia sprawozdania finansowego zgodnie z wszystkimi zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości.

Ten sposób interpretacji przepisu budzi w szeregu sytuacji wątpliwości po stronie podatników. Dotyczą one zarówno istnienia samego opisanego wyżej obowiązku[51] jak również, jeśli przyjąć jego istnienie – konsekwencji braku jego realizacji[52].

Na wskazany problem zwracają również parlamentarzyści, wskazując w interpelacjach poselskich[53] na zagrożenie jakie tworzy to dla podmiotów, których sprawozdanie finansowe nie spełniało ustawowych warunków. Za szczególny problem uznają wykrycie takiego uchybienia przez administrację skarbową po długim czasie od nieświadomie nieskutecznego stosowania przez spółkę opodatkowania ryczałtem, ponieważ decyzje gospodarcze podjęte przez spółkę w realiach tej formy opodatkowania mogłyby okazać się skrajnie nieopłacalne, gdyby przyjąć, że zmiana formy opodatkowania nigdy nie nastąpiła.

Stanowisko administracji skarbowej

Problematyka istotności formy sporządzenia i podpisu sprawozdania finansowego dla skuteczności przejścia na estoński CIT w trakcie roku podatkowego była przedmiotem dwóch interpretacji indywidualnych.

W interpretacji z dnia 1 kwietnia 2026 r.[54] Dyrektor KIS orzekł, że dla zgodności z ustawą o rachunkowości, sprawozdanie finansowe powinno być złożone w elektronicznej formie ustrukturyzowanej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym. Niespełnienie choćby jednego z tych warunków powoduje, że zmiana formy opodatkowania w trakcie roku podatkowego pozostaje nieskuteczna. Co więcej, organ stwierdził, że dla skuteczności zmiany formy opodatkowania naprawienie wymienionych uchybień po terminie 3 miesięcy nie będzie wystarczające[55].

51. Tak na przykład podatnik we wniosku o interpretację indywidualną z dnia 01.04.2026 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.64.2026.1.EJ wskazywał, że „- sprawozdanie sporządzane dla potrzeb art. 28j ust. 5 uCIT nie jest sprawozdaniem rocznym, – nie podlega obowiązkowi złożenia do KRS, – ma charakter wewnętrzny i funkcjonalny (warunek podatkowy)".
52. Podatnicy argumentują, że błędna forma sprawozdania lub podpisu nie powinna pociągać za sobą sankcji nieważności wyboru formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych, zwłaszcza jeżeli złożyli wyraźne oświadczenie woli w tym zakresie. Przykładowo, we wniosku o interpretację indywidualną z dnia 27.05.2026 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.122.2026.2.MN, wnioskodawca wskazywał, że wadliwość sprawozdania na gruncie ustawy o rachunkowości wynikająca z braku podpisu nie musi automatycznie oznaczać bezskuteczności zawiadomienia ZAW RD, ponieważ są to dwa odrębne reżimy prawne. Skoro ustawa o CIT wymaga „sporządzenia" sprawozdania, to należy uznać, że chodzi o czynność intelektualno-rachunkową, a nie wyłącznie techniczne opatrzenie pliku certyfikatem.
53. Sejm RP, *Interpelacja nr 7087,* https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=7087 [dostęp: 06.07.2026].
54. Nr 0111-KDIB1-2.4010.64.2026.1.EJ.
55. Z punktu widzenia wykładni językowej tego przepisu należy zgodzić się ze stanowiskiem organu. Konsekwencje z odesłania ustawy podatkowej do ustawy o rachunkowości mogą wydawać się trudne do zrozumienia z punktu widzenia podatnika, ale jest zgodne z zasadami prawa i normami konstytucyjnymi. Z kolei fakt, że sprawozdanie nie jest sprawozdaniem rocznym i nie podlega obowiązkowi złożenia do KRS nie ma znaczenia dla konieczności sporządzenia go w formacie XML i podpisania jedną z dopuszczalnych form podpisu elektronicznego, o ile sam składający jest podmiotem podlegającym obowiązkowi wpisania do KRS, który to obowiązek, jak wskazano wcześniej, spełniają wszystkie podmioty, które mogą wybrać formę opodatkowania ryczałtem. Co do kwestii naprawienia uchybień po terminie – polskie prawo podatkowe nie zna instytucji przywrócenia terminu na zmianę formy opodatkowania – zarówno w CIT, jak i w PIT. W szczególności nieskuteczny będzie tu czynny żal, będący instytucją prawa karnego, a nie administracyjnego. Nie zmienia to jednak faktu, że dotykająca podatnika sankcja w postaci braku zmiany formy opodatkowania jest w istocie rzeczy skrajnie nieproporcjonalna

W interpretacji indywidualnej z dnia 31 maja 2026 r.[56] Dyrektor KIS podobnie uznał, że sporządzenie sprawozdania finansowego w formie papierowej, a nie elektronicznej, czyni zawiadomienie o wyborze formy opodatkowania ryczałtem bezskuteczne. Podobnie jak w pierwszej z opisywanych interpretacji, organ wskazał, że następcze sporządzenie i podpisanie sprawozdania w odpowiedniej formie już po terminie nie usuwa wadliwości pierwotnego sprawozdania[57].

W związku z obawami podatników dotyczącymi skuteczności wyboru ryczałtu od dochodów spółek, Rada Ministrów przygotowała projekt UD116, nowelizujący uCIT poprzez dodanie art. 38zb[58]. W jego iteracji z 16 września 2025 r. uznawać się miało wybór estońskiego CIT-u w trakcie roku rachunkowego za skuteczny przez te podmioty, które dopełniły wymaganych formalności poza podpisaniem sprawozdania finansowego przez kierownika jednostki. Bez zmian pozostawiono obowiązek sporządzenia rzeczonego sprawozdania w terminie 3 miesięcy, w ustrukturyzowanej formie elektronicznej, a także obowiązek podpisania go przez osobę, której powierzono jego sporządzenie. Łagodniejsze reguły zostały ograniczone w czasie – dotyczyć miały wyłącznie tych podmiotów, które zamknęły swoje księgi rachunkowe do dnia 31 sierpnia 2025 r. W kolejnej wersji projektu[59] łagodniejsze reguły rozliczenia dotyczyć miały podmiotów, które zamknęły swoje księgi rachunkowe do dnia 1 grudnia 2026 r. Jednocześnie zaproponowano usunięcie możliwości wyboru opodatkowania ryczałtem w trakcie roku podatkowego poprzez uchylenie art. 28j ust. 5 uCIT.

W pierwszych tygodniach sierpnia 2026 r. na stronie Rządowego Centrum Legislacji opublikowano zaktualizowaną wersję projektu UD116, która reguluje abolicyjny przepis w sposób bardziej kompleksowy i korzystny dla podatników[60]. Warunek sporządzenia sprawozdania finansowego zgodnie z przepisami o rachunkowości, uznaje się za spełniony, jeżeli podatnik sporządzi takie sprawozdanie zgodnie z przepisami o rachunkowości i przekaże je elektronicznie Szefowi KAS do 31 stycznia 2027 r. Jeśli organ administracji skarbowej zakwestionował zmianę formy opodatkowania na ryczałt wyłącz-

56. Nr 0111-KDIB2-1.4010.122.2026.2.MN.
57. A. Kępiński, *Estoński CIT – sprawozdanie finansowe na kartce papieru jest przeszkodą dla ryczałtu*, 03.06.2026 r., https://akademialtca.pl/blog/estonski-cit-sprawozdanie-finansowe-na-kartce-papieru-jest-przeszkoda-dla-ryczaltu [dostęp: 13.08.2026].
58. RCL, Ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Projekt z dnia 16 września 2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12402157/katalog/13156666 [dostęp: 08.06.2026].
59. RCL, Ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Projekt z dnia 16 marca 2026 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12402157/katalog/13156666 [dostęp: 08.06.2026].
60. RCL, Ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Projekt z dnia 4 sierpnia 2026 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12402157/katalog/13156666 [dostęp: 11.08.2026].

nie z powodu błędnego lub nieterminowego złożenia sprawozdania finansowego, podatnik będzie miał prawo złożenia korekty deklaracji w CIT uwzględniającej regulację abolicyjną w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, niezależnie od zakazu składania korekt deklaracji w trakcie kontroli podatkowej lub celno-skarbowej. Ponadto, podatnik będzie miał prawo, w ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy, wystąpić o wznowienie postępowania, w którym wymierzono mu PIT lub CIT z powodu zakwestionowania zmiany formy opodatkowania w trakcie roku podatkowego wyłącznie z powodu niezłożenia sprawozdania finansowego zgodnie z przepisami o rachunkowości. Proponowane przepisy mają wejść w życie z dniem ogłoszenia ustawy. W projekcie utrzymano również uchylenie możliwości zmiany formy opodatkowania na ryczałt od dochodów spółek w trakcie roku podatkowego od 1 stycznia 2027 r. Proponowane przez Ministerstwo Finansów przepisy abolicyjne są korzystne dla podatników. Ministerstwo Finansów wyciągnęło rękę do podmiotów, które nie dopełniły wymogu podpisania sprawozdania finansowego przez kierownika jednostki. Niemniej jednak jako szczególnie niekorzystną dla podatników wskazać należy propozycję Ministerstwa Finansów, przewidującą całkowite pozbawienie podatników możliwości zmiany formy opodatkowania w trakcie roku podatkowego. Ścieżka ta jest bardzo często wykorzystywana przez podatników. Z możliwości zmiany formy opodatkowania na ryczałt w trakcie roku podatkowego skorzystało niemal 9 tys. spółek. Oznacza to, że w trakcie roku na Estoński CIT przeszedł więcej niż co trzeci podmiot rozliczający się ryczałtem (37%)[61].

Poprzednie propozycje spotkały się z krytyką ze strony szeregu interesariuszy, tj. m. in. Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw[62], Business Centre Club[63], Konfederacji Lewiatan[64], Krajowej Rady Doradców Podatkowych[65] oraz Pracodawców RP[66], którzy jeszcze w uwagach zgłaszanych do najstarszego z projektów zwracali uwagę na wybiórczość proponowanych rozwiązań. Krajowa Rada Doradców Podatkowych wyraziła swoje rozczarowanie utrzymaniem projekto-

61. Sejm RP, Interpelacja nr 19508, https://sejm.gov.pl/INT10.nsf/klucz/ATTDY8DVT/%24FILE/i19508-o1.pdf [dostęp: 26.10.2026].
62. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26.09.2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156666/13156669/dokument741222.pdf [dostęp: 08.06.2026].
63. Business Centre Club, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, 26.09.2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156666/13156669/dokument741222.pdf [dostęp: 08.06.2026].
64. Konfederacja Lewiatan, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26.09.2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument740735.pdf [dostęp: 08.06.2026].
65. Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26.09.2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument740736.pdf [dostęp: 08.06.2026].
66. Pracodawcy RP, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26.09.2025 r., http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument740741.pdf [dostęp: 08.06.2026].

wanego zniesienia możliwości zmiany formy opodatkowania w trakcie roku, argumentując, że „możliwość wyboru estońskiego CIT w trakcie roku podatkowego odpowiada realnym potrzebom gospodarczym, ponieważ istotne zmiany sytuacji podatnika, takie jak zmiana struktury właścicielskiej, statusu podatkowego, profilu działalności czy decyzje o reinwestycji zysków."[67].

Rekomendacje

Zgodzić się należy, że po przejściu na nową formę opodatkowania w ciągu roku podatkowego podatnik powinien sporządzić sprawozdanie finansowe. Trudno jednak uzasadnić potrzebę sporządzenia go w formie kwalifikowanej. Trudno również uzasadnić, dlaczego konsekwencją niedopełnienia wskazanego obowiązku miałaby być nieskuteczność zmiany formy opodatkowania. Sankcja taka wiąże się nie tylko z trudnymi do oszacowania kosztami finansowymi i administracyjnymi, ale również z istotnymi niebezpieczeństwami ekonomicznymi. Działanie przez podatnika w mylnym przekonaniu o skutecznej zmianie zasad opodatkowania prowadzić może bowiem do nieświadomego działania wbrew własnym interesom gospodarczym. Pozostawienie przepisu w obecnej formie naruszałoby zatem konstytucyjną zasadę równości, różnicując sytuację podatników wyróżniających się cechą istotną, tj. dokonaniem naruszenia określonego wymogu formalnego. Pozostawienie obecnych przepisów jako swoistej „pułapki na podatników" niesie ze sobą konsekwencję w postaci naruszenia zasady zaufania podatników wobec państwa, wynikającej z uregulowanej przepisem art. 2 Konstytucji RP[68] zasady państwa prawa.

W celu uczynienia zadość obowiązkom rachunkowym, a jednocześnie zapewnienia konstytucyjności obowiązujących przepisów, art. 28j ust. 5 uCIT nie powinien być jednak uchylany. Powinien być zmieniony w ten sposób, żeby sporządzenie i podpisanie sprawozdania finansowego w sposób zgodny z ustawą nie było warunkiem zmiany formy opodatkowania, a jedynie obowiązkiem z niej wynikającym. Warunkiem wyboru opodatkowania ryczałtem powinno być zatem wyłącznie złożenie zawiadomienia ZAW-RD.[69] W osobnym zdaniu tej jednostki redakcyjnej wyrażony być powinien obowiązek zamknięcia przez podatnika ksiąg rachunkowych i sporządzenia sprawozdania finansowego, przy zastrzeżeniu, że art. 45 ust. 1f-1g ustawy o rachunkowości[70] nie stosuje się. Oznacza to, że sprawozdanie finansowe nie musiałoby być sporządzone w formie elektronicznej ani w kwalifikowanej strukturze XML, ani podpisane w formie elektronicznej. Sam przepis abolicyjny powinien zostać dostosowany analogicznie przez uznanie, że dla skutecznego wyboru opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek na podstawie art. 28j ust. 5 warunek sporządzenia sprawozdania finansowego uważa się za spełniony również wówczas, gdy nie spełnia ono wymagań określonych w art. 45 ust. 1f-1g ustawy o rachunkowości.

67. Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 13.04.2026 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156666/13156670/dokument789281.pdf [dostęp: 11.08.2026].
68. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.
69. Problematyka terminu na złożenie tego zawiadomienia jest przedmiotem analizy w innym rozdziale tej publikacji.
70. Traktujące o formie sporządzania sprawozdania finansowego.

3.1.2. Termin złożenia sprawozdania finansowego a przejście na estoński CIT przed zakończeniem roku podatkowego

Zarys problemu

Regulacje dotyczące ryczałtu od dochodów spółek przewidują możliwość wyboru tej formy opodatkowania w trakcie trwającego już roku podatkowego, nakładając na podatnika szereg obowiązków. Jeden z nich dotyczy zamknięcia ksiąg rachunkowych i sporządzenia sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą o rachunkowości, co wynika z art. 28j ust. 5 uCIT[71].

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy o rachunkowości, rok obrotowy lub jego zmiany określa statut lub umowa spółki. Jego zmiana jest możliwa, lecz wymaga uchwały wspólników i wpisu do rejestru, zgodnie z art. 255 Kodeksu spółek handlowych[72]. Art. 8 ust. 3 uCIT wprost przewiduje taką sytuację: „W razie zmiany roku podatkowego, za pierwszy po zmianie rok podatkowy uważa się okres od pierwszego miesiąca następującego po zakończeniu poprzedniego roku podatkowego do końca roku podatkowego nowo przyjętego. Okres ten nie może być krótszy niż dwanaście i dłuższy niż dwadzieścia trzy kolejne miesiące kalendarzowe.". Jako że rok obrotowy jest tożsamy z rokiem podatkowym do celów podatku dochodowego od osób prawnych, roczne sprawozdanie finansowe jednostki staje się podstawą do ustalenia jej przychodów i kosztów, które, skorygowane o specyficzne przepisy prawa podatkowego, pozwala na obliczenie dochodu do opodatkowania. Dlatego właśnie ustawa o rachunkowości w art. 12 ust. 2 pkt 1 nakazuje zamknięcie ksiąg rachunkowych na dzień kończący rok obrotowy, a następnie, w art. 45 ust. 1 – sporządzić sprawozdanie finansowe na ten dzień.

Co do zasady, zgodnie z art. 28d uCIT, podatnicy ryczałtu od dochodów spółek zobowiązani są do sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z ustawą o rachunkowości. Podatnik zmieniający formę opodatkowania na ryczałt z początkiem nowego roku obrotowego musi, niezależnie od przepisów podatkowych, wypełnić te obowiązki wynikające z norm ustawy o rachunkowości. Nie jest jasne, dlaczego ustawodawca zdecydował o wzmocnieniu tych obowiązków przy zmianie formy opodatkowania w trakcie roku obrotowego przez uczynienie z nich warunku przejścia na ryczałt, w sytuacji, gdy nie są one warunkiem zmiany formy opodatkowania przy pozostawieniu poprzedniego roku obrotowego.

Przepis art. 28j ust. 5 został dodany w poprawce do projektu nowelizacji, zaś zaktualizowany projekt nie zawiera uzasadnienia tej poprawki.

Szczegółowymi wymaganiami ustawy o rachunkowości jest, żeby sprawozdanie finansowe zostało sporządzone:

- w formie elektronicznej (art. 45 ust. 1f UoR),
- w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego (art. 52 ust. 1 UoR),
- zgodnie ze strukturą logiczną (XML) określoną przez Ministra Finansów (art. 45 ust. 1g),
- w polskim języku oraz w polskiej walucie (art. 45 ust. 5 UoR), a następnie przedstawione właściwym organom (Krajowy Rejestr Sądowy lub organy KAS). Osobną czynność prawną stanowi podpisanie sprawozdania finansowego, które, zgodnie z art. 45 ust. 1f ustawy o rachunkowości musi być dokonane:
- w formie elektronicznej (kwalifikowany podpis elektroniczny, podpis zaufany lub podpis osobisty),
- przez osobę, której powierzono sporządzenie sprawozdania finansowego oraz
- przez zarząd jednostki (lub przez jego przedstawiciela po złożeniu przez pozostałych członków stosownych oświadczeń – w formie papierowej lub elektronicznej, że sprawozdanie spełnia wymogi prawne).

Wykładnia językowa art. 28j ust. 5 uCIT wskazuje, poprzez użycie spójnika warunkowego „jeżeli", że skuteczność zmiany formy opodatkowania jest zależna od spełnienia przesłanki sporządzenia sprawozdania finansowego zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości[73]. Z punktu widzenia *ratio legis* obowiązujących przepisów trudno znaleźć uzasadnienie dla tego, by uchybienie terminowi, formie lub osobom podpisu zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości powodowały nieważność wyboru formy opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek.

Za niesporządzenie sprawozdania finansowego lub sporządzenie go niezgodnie z ustawą o rachunkowości, art. 77 ustawy wprowadza sankcję karną w postaci grzywny lub kary pozbawienia wolności do

71. P. Szot, Czynności przygotowawcze do estońskiego CIT [w:] M. Oleksy, P. Szot, Estoński CIT. Ryczałt od dochodów spółek, C.H. Beck, Warszawa 2025, s. 110-120.
72. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, Dz. U. z 2024 r. poz. 18 z późn. zm.
73. T. Janicki, Zgłoszenie o wyborze opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek – problemy interpretacyjne, Przegląd Podatkowy 2025, nr 5, s. 5-7.

lat 2. Sankcja dotyczy wszystkich zobowiązanych do wypełnienia obowiązków z ustawy o rachunkowości, zatem wszystkich kierowników jednostek będących podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych, niezależnie od formy opodatkowania. Jakkolwiek złożenie sprawozdania wadliwego lub opóźnionego obciąża kierownika jednostki sankcjami karnymi na mocy samej ustawy o rachunkowości, ustawy nie wprowadzają jednak wprost analogicznie sankcji na gruncie prawa podatkowego, zaś sprawozdanie złożone z opóźnieniem nie przestaje być sprawozdaniem finansowym wypełniającym wymogi ustawowe. W kontekście ryczałtu od dochodów spółek za sporne uznaje się skutki zaniechania spełnienia któregokolwiek z wymagań stawianych sprawozdaniu finansowemu. Sporządzenie i podpisanie sprawozdania finansowego w nieodpowiednim terminie lub przez niewłaściwe osoby skutkuje w opinii organów podatkowych sankcją w postaci nieskuteczności wyboru formy opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek *ex tunc*. Istnieje zatem możliwość, że zarząd spółki będzie podejmować decyzje biznesowe przy mylnym założeniu zmiany formy opodatkowania. Jest to sankcja wysoce nieproporcjonalna i niemająca uzasadnienia, mając na uwadze fakt, że jedyną przesłanką jej nałożenia pozostaje uchybieniem wymogom formalnym przy zmianie formy opodatkowania w trakcie roku podatkowego.

Stanowisko podatników

Niektórzy eksperci nie zgadzają się z taką interpretacją prawa, zgodnie z którą uchybienie terminowi na złożenie sprawozdania finansowego powoduje nieważność wyboru formy opodatkowania.[74] Inni wskazują na zagrożenia płynące z uchybienia terminowi na złożenie sprawozdania finansowego.[75]

W interpelacji poselskiej nr 7087[76] z 19.12.2024 r. kierowanej do Ministra Finansów, wskazano na zagrożenie dla podmiotów, których sprawozdanie finansowe nie spełniało ustawowych warunków jego podpisu. Jako szczególny problem interpelacja wskazywała wykrycie takiego uchybienia przez administrację skarbową po długim czasie stosowania przez spółkę opodatkowania ryczałtem, ponieważ decyzje gospodarcze podjęte przez spółkę w realiach tej formy opodatkowania mogłyby okazać się skrajnie nieopłacalne, gdyby przyjąć, że zmiana formy opodatkowania nigdy nie nastąpiła.

Stanowisko administracji skarbowej

W stałej linii orzeczniczej Dyrektor KIS uznaje, że „podpisanie sprawozdania finansowego jest integralną częścią sporządzenia sprawozdania finansowego, a samo sporządzenie sprawozdania finansowego bez opatrzenia go podpisem nie stanowi o sporządzeniu sprawozdania zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. W konsekwencji samo sporządzenie sprawozdania finansowego (bez jego podpisania) nie jest wystarczające dla skutecznego wyboru ryczałtu od dochodów spółek”[77].

W odpowiedzi na wymienioną w poprzedniej sekcji interpelację poselską Minister Finansów potwierdził, że popiera linię interpretacyjną Dyrektora KIS i Szefa KAS, uznając, że intencją ustawodawcy jest uznanie podpisania sprawozdania finansowego za integralną część jego sporządzenia. Uznał również, że nie istnieją przesłanki wydania interpretacji ogólnej w tym zakresie, ani potrzeby zmian legislacyjnych.[78]

74. Wilk M., *Jak jeden dzień może zniszczyć Twój estoński CIT? Błąd kosztuje tysiące*, https://dziendobrypodatki.pl/jak-jeden-dzien-moze-zniszczyc-twoj-estonski-cit/ [dostęp: 08.06.2026].
75. Kurach D., Sablich W., Kontrowersje wokół estońskiego CIT – dlaczego naszym zdaniem spóźnione sprawozdanie finansowe nie przekreśla jego wyboru w trakcie roku, https://prawowobrocie.pl/prawo-podatkowe-i-finansowe/kontrowersje-wokol-estonskiego-cit-dlaczego-naszym-zdaniem-spoznione-sprawozdanie-finansowe-nie-przekresla-jego-wyboru-w-trakcie-roku/1881/ [dostęp: 01.07.2026].
76. Sejm RP, *Interpelacja nr 7087*, https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=7087 [dostęp: 01.07.2026].
77. Wskazane stanowisko prezentowały m. in. następujące interpretacje indywidualne: Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 14 lutego 2025 roku nr 0114-KDIP2-2.4010.675.2024.2.IN; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 27 lutego 2025 roku nr 0114-KDIP2-2.4010.63.2025.1.IN; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 28 lutego 2025 roku nr 0111-KDIB1-3.4010.65.2025.2.ZK; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 25 marca 2025 roku nr 0111-KDIB1-2.4010.68.2025.1.MK; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 7 maja 2025 roku nr 0111-KDIB1-1.4010.78.2025.1.AW; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 7 maja 2025 roku nr 0111-KDIB1-1.4010.79.2025.1.AND; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 13 sierpnia 2025 roku, nr 0111-KDIB1-2.4010.191.2024.5.MK; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 4 listopada 2025 roku nr 0114-KDIP2-2.4010.72.2025.1.SJ; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 3 kwietnia 2026 roku nr 0111-KDIB2-1.4010.16.2026.3.DKG; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 23 kwietnia 2026 roku nr 0111-KDIB1-2.4010.88.2026.1.EKB, Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 14 maja 2026 roku nr 0111-KDIB1-1.4010.155.2026.1.LG; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 20 maja 2026 roku nr 0111-KDIB1-1.4010.111.2026.2.LG; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 27 maja 2026 roku nr 0111-KDIB2-1.4010.122.2026.2.MN.
78. Sejm RP, Interpelacja nr 7087, https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=7087 [dostęp: 08.06.2026].

Stanowisko sądów administracyjnych

Sądy administracyjne przedstawiają niejednolite stanowisko w przedmiotowej problematyce. Co do zasady wyroki przez nie wydane wspierają linię interpretacyjną organów skarbowych. Nieskuteczne okazało się tu podnoszenie przez podatników zarówno argumentów merytorycznych, jak i formalnych (naruszenie zasady *in dubio pro tributario*)[79].

Szczególnie znamienny jest tu wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 marca 2026 r. sygn. II FSK 1258/25. NSA uznał w nim, że ustawowy termin 3 miesięcy na złożenie sprawozdania finansowego stanowi *ius cogens* i nie podlega wydłużeniu na podstawie żadnych wewnętrznych ustaleń. W kwestii zarzutów naruszenia prawa proceduralnego, NSA orzekł, że przepisy nie budzą wątpliwości interpretacyjnych, dlatego zasada rozstrzygania wątpliwości na korzyść podatnika nie znajdzie tu zastosowania.

Wyrok wyłamujący się z utartej linii orzeczniczej wydał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie dnia 28 kwietnia 2026 r. (sygn. I SA/Kr 179/26), który orzekł, że podatnik skutecznie wybierze opodatkowanie ryczałtem, o ile w terminie 3 miesięcy od dnia zamknięcia ksiąg sporządzi (a nie podpisze) sprawozdanie finansowe.[80]

Projektowana nowelizacja

Problem nieskuteczności wyboru ryczałtu od dochodów spółek, stanowiącej efekt sporządzenia sprawozdania finansowego w formie papierowej lub elektronicznej, lecz niezgodnej ze strukturą logiczną, albo podpisanego w nieodpowiednim terminie lub przez nieodpowiednie osoby, został dostrzeżony przez Ministerstwo Finansów. W odpowiedzi na krytykę obowiązujących regulacji, nazywanych w publicystyce „pułapką na estończyków", Rada Ministrów przygotowała projekt UD116[81]. W jego początkowym założeniu (z dnia 16 września 2025 r.) uznawać się miało wybór estońskiego CIT-u w trakcie roku rachunkowego za skuteczny przez wszystkie podmioty, które dopełniły wszystkich formalności poza podpisaniem sprawozdania finansowego w terminie określonym w ustawie[82]. Oznacza to, że w zamiarze projektodawców, do wyboru opodatkowania ryczałtem wciąż miało być konieczne sporządzenie sprawozdania w postaci elektronicznej, w terminie 3 miesięcy od dnia bilansowego oraz podpisanie go przez osobę, której sporządzenie zostało powierzone. Łagodniejsze reguły zostały ograniczone w czasie i dotyczyć miały wyłącznie tych podmiotów, które zamknęły swoje księgi rachunkowe do dnia 31 sierpnia 2025 r. W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że Ministerstwo Finansów podtrzymuje swoją wcześniejszą wykładnię art. 28j uCIT, oraz że nie planuje zmiany jego treści. W kolejnej wersji projektu (z dnia 16 marca 2026 r.) okres abolicji wydłużono do dnia 1 grudnia 2026 r. Jednocześnie zaproponowano pozbawienie podatników możliwości wyboru opodatkowania ryczałtem w trakcie roku podatkowego (uchylenie art. 28j ust. 5 uCIT). Projekt UD116 (w wersji z sierpnia 2026 r.) przewiduje, że podatnicy, których zmiana formy opodatkowania w trakcie roku podatkowego była nieskuteczna wyłącznie z powodu niezłożenia sprawozdania finansowego zgodnie z przepisami o rachunkowości, mogą konwalidować wybór poprzez złożenie sprawozdania Szefowi KAS elektronicznie do 31 stycznia 2027 r. Warunek sporządzenia sprawozdania finansowego uznaje się wtedy za spełniony. Podatnik ma również prawo do korekty deklaracji CIT, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tak, żeby odzwierciedlała skuteczność przejścia na ryczałt w dniu określonym w zawiadomieniu ZAW-RD. W przypadku określenia CIT przez organ na skutek uznania, że zmiana formy opodatkowania na ryczałt była nieskuteczna z powodu

79. W podobny sposób orzekły: Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 17 czerwca 2025 r. sygn. I SA/Bd 235/25); Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 17 października 2025 r. sygn. III SA/Wa 1357/25); Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 28 października 2025 r. sygn. I SA/Rz 292/25); Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 18 listopada 2025 r. sygn. I SA/Rz 291/25); Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w wyroku z dnia 20 stycznia 2026 r. sygn. I SA/Kr 800/25); Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 11 marca 2026 r. sygn. I SA/Po 681/25); Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 1 kwietnia 2026 r. sygn. I SA/Po 289/26) – sprawa dotyczyła interpretacji uchylonej z urzędu przez Szefa KAS wspomnianej w poprzedniej sekcji.
80. Kępiński, A., *Sprawozdania finansowe – przełomowy wyrok ratujący spółki*, 05.05.2026 r., https://akademialtca.pl/blog/sprawozdania-finansowe-przelomowy-wyrok-ratujacy-spolki [dostęp: 08.06.2026].
81. Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 16.09.2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156666/13156667/dokument737615/dokument737616.pdf [dostęp: 08.06.2026].
82. „Art. 38zb. W przypadku podatników, którzy w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 1 grudnia 2026 r. dokonali wyboru opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek na podstawie art. 28j ust. 5 ustawy, warunek sporządzenia sprawozdania finansowego zgodnie z przepisami o rachunkowości, o którym mowa w tym przepisie, uznaje się za spełniony również wówczas, gdy takie sprawozdanie finansowe zostało podpisane po terminie.", patrz: Rządowe Centrum Legislacji, *Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 16.03.2026 r.*, https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156666/13156667/dokument767759.pdf [dostęp: 08.06.2026].

niewłaściwego lub nieterminowego złożenia sprawozdania finansowego, podatnik może, w ciągu miesiąca od wejścia w życie ustawy, zawnioskować o wznowienie postępowania.

Rekomendacje

Zgodzić się należy, że po przejściu na nową formę opodatkowania w ciągu roku podatkowego podatnik powinien sporządzić sprawozdanie finansowe, które powinno zostać podpisane przez osoby wskazane w ustawie o rachunkowości, podobnie jak sporządza on sprawozdanie finansowe na koniec każdego roku podatkowego już po wyborze ryczałtu. Niesporządzenie lub niepodpisanie rocznego sprawozdania finansowego w terminie w kolejnych latach po wyborze opodatkowaniu ryczałtem nie rodzi już jednak negatywnych konsekwencji w zakresie wyboru opodatkowania, co obrazuje pewną niekonsekwencję po stronie ustawodawcy. Co ważniejsze, nie ma wytłumaczenia, dlaczego sankcją za niedopełnienie tych obowiązków miałaby być nieskuteczność formy opodatkowania. Ustawa o rachunkowości przewiduje już bowiem sankcje karne w postaci kary grzywny lub pozbawienia wolności do lat 2 dla osoby uchybiającej przepisom dotyczących sprawozdań finansowych.

Kwestia fakultatywności zastosowania abolicji została wzięta pod uwagę w najnowszej wersji projektu UD116. Zmiana formy opodatkowania na ryczałt będzie uznana za skuteczną tylko, jeżeli podatnik wykona czynność w postaci wysłania sprawozdania finansowego Szefowi KAS. Korekta deklaracji CIT również pozostaje prawem, a nie obowiązkiem podatnika.

W celu uczynienia zadość obowiązkom rachunkowym, a jednocześnie zapewnienia konstytucyjności obowiązujących przepisów, art. 28j ust. 5 uCIT nie powinien być uchylany. Powinien być zmieniony w ten sposób, żeby sporządzenie i podpisanie sprawozdania finansowego w sposób zgodny z ustawą nie było warunkiem zmiany formy opodatkowania, a jedynie obowiązkiem z niej wynikającym. Warunkiem wyboru opodatkowania ryczałtem powinno być zatem wyłącznie złożenie zawiadomienia ZAW-RD. W osobnym zdaniu tej jednostki redakcyjnej powinien być wyrażony obowiązek zamknięcia przez podatnika ksiąg rachunkowych i sporządzenia sprawozdania finansowego. Oznacza to, że sprawozdanie finansowe wciąż musi zostać sporządzone w ciągu 3 miesięcy od zamknięcia ksiąg, ale uchybienie temu obowiązkowi nie będzie już powodowało bezskuteczności zmiany formy opodatkowania.

Uzasadnienie zmiany

Proponowane brzmienie art. 28j ust. 5 (w wersji z 2025 r.) nakładałoby na podatnika konkretne obowiązki, których niedopełnienie groziłoby sankcjami karnymi[83], lecz pozwoliłoby na jednoznacznie skuteczną zmianę formy opodatkowania. W tym brzmieniu nowelizacja powinna zyskać uznanie interesariuszy takich jak Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw[84], Business Centre Club[85], Konfederacja Lewiatan[86], Krajowa Rada Doradców Podatkowych[87] oraz Pracodawcy RP[88], którzy w uwagach zgłaszanych do poprzedniego projektu nowelizacji ustawy w ramach konsultacji publicznych krytykowali tymczasowość rozwiązań w niej proponowanych. Krajowa Rada Doradców Podatkowych opisała również swoje rozczarowanie brzmieniem nowego projektu, argumentując, że możliwość zmiany formy opodatkowania w trakcie roku powinna zostać zachowana, gdyż „możliwość wyboru estońskiego CIT w trakcie roku podatkowego odpowiada realnym potrzebom gospodarczym, ponieważ istotne zmiany sytuacji podatnika, takie jak zmiana struktury właścicielskiej, statusu podatkowego, profilu działalności czy decyzje o reinwestycji zysków."[89].

3.1.3. Termin na złożenie formularza ZAW-RD

Zarys problemu

Kontrowersja dotyczy sposobu liczenia terminu na złożenie oświadczenia o zmianie formy opodatkowania na

83. Wynikającymi z ustawy o rachunkowości.
84. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26.09.2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156666/13156669/dokument741222.pdf [dostęp: 08.06.2026].
85. Business Centre Club, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, 26.09.2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156666/13156669/dokument741222.pdf [dostęp: 08.06.2026].
86. Konfederacja Lewiatan, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26.09.2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument740735.pdf [dostęp: 08.06.2026].
87. Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26.09.2025 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument740736.pdf [dostęp: 08.06.2026].
88. Pracodawcy RP, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26.09.2025 r., http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument740741.pdf [dostęp: 08.06.2026].
89. Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 13.04.2026 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156666/13156670/dokument789281.pdf [dostęp: 11.08.2026].

ryczałt od dochodów spółek (popularnie: estoński CIT). Jednym z warunków zmiany jest złożenie zawiadomienia o wyborze opodatkowania ryczałtem (formularz ZAW-RD), według ustalonego wzoru, do właściwego naczelnika urzędu skarbowego w terminie do końca pierwszego miesiąca pierwszego roku podatkowego, w którym podatnik ma być opodatkowany ryczałtem. Zgodnie z interpretacją ogólną Ministra Finansów z dnia 25 stycznia 2024 r., nr DD8.8203.1.2023, nie ma przeszkód, żeby podatnik złożył takie zawiadomienie przed zamknięciem ksiąg podatkowych[90], chociaż ta kwestia nie była wcześniej jednoznaczna[91].

Kontrowersje budzi sposób interpretacji terminu, w którym należy złożyć zawiadomienie, tj., kiedy przypada koniec pierwszego miesiąca pierwszego roku podatkowego w przypadku, gdy pierwszy dzień roku podatkowego podatnika wybierającego formę opodatkowania ryczałtem nie przypada w pierwszym dniu miesiąca kalendarzowego. Według jednego ze stanowisk, termin na złożenie ZAW-RD upływa ostatniego dnia pierwszego miesiąca kalendarzowego, w którym podatnik zmienił formę opodatkowania. Dla przykładu – gdyby pierwszym dniem roku podatkowego był dzień 16 kwietnia 2026 r., terminem na złożenie ZAW-RD byłby dzień 30 kwietnia. Dla 31 marca 2026 r. tym terminem byłby ten sam dzień 31 marca 2026 r. Gdyby jednak interpretować wskazany termin w świetle art. 12 § 3 Ordynacji podatkowej, to dniem upływu terminu byłby dzień kolejnego miesiąca odpowiadający pierwszemu dniowi roku podatkowego lub, gdyby takiego dnia nie było, ostatni dzień miesiąca. Dla przykładu – gdyby pierwszym dniem roku podatkowego był dzień 16 kwietnia 2026 r., terminem na złożenie ZAW-RD byłby dzień 18 maja (poniedziałek)[92]. Dla 31 marca 2026 r. tym terminem byłby dzień 30 kwietnia 2026 r.

Sposób interpretacji tego terminu ma kluczowe znaczenie dla ważności wyboru formy opodatkowania, gdyż zawiadomienie złożone po terminie skutkuje sankcją nieskuteczności wyboru formy opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek *ex tunc*.

Stanowisko administracji skarbowej

Na analizowany problem wskazuje w szczególności interpretacja indywidualna z dnia 15 grudnia 2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.588.2023.1.END. W przedmiotowym wniosku podatnik pytał Dyrektora KIS w jaki sposób należy rozumieć termin z art. 28j ust. 1 pkt 7 uCIT w kontekście przedziałów czasowych. Argumentował, że dla interpretacji przepisów uCIT należy sięgnąć do Ordynacji podatkowej, zgodnie z którą miesięczny termin wskazany w ustawie upłynąć powinien nie z końcem bieżącego, a w następnym miesiącu kalendarzowym.

Dyrektor KIS nie zgodził się z wnioskodawcą, wskazując na bardziej restrykcyjny sposób interpretacji obowiązujących przepisów. W opinii Organu przedmiotowe zawiadomienie złożyć należy do końca pierwszego miesiąca pierwszego roku opodatkowania ryczałtem, a nie w korzystniejszym terminie miesiąca od wyboru opodatkowania ryczałtem.

Rekomendacje

Dokonując wykładni obowiązujących przepisów Dyrektor KIS zdecydował się na interpretowanie ich w sposób niekorzystny dla podatników, dając im bardzo ograniczony czas na złożenie zawiadomienia. W najlepszym przypadku wynosi on 31 dni, jednak, jeżeli rok podatkowy podatnika rozpoczyna się w ostatni dzień miesiąca kalendarzowego, podatnik ma tylko ten jeden konkretny dzień na złożenie zawiadomienia. Trudno znaleźć uzasadnienie, dlaczego określony wybór dnia rozpoczęcia roku podatkowego, tj. usytuowanie go na początku lub na końcu kalendarzowego miesiąca, miałby nieść ze sobą konsekwencję w postaci istotnego zróżnicowania przysługującej podatnikowi liczby dni na dokonanie formalności stanowiących warunek zmiany zasad opodatkowania. Tak ukształtowana linia interpretacyjna przynosi efekt w postaci nieuzasadnionego różnicowania sytuacji prawnej podatników, naruszając w ten sposób konstytucyjną zasadę równości. Wskazane nietransparentne ukształtowanie terminu narusza zasadę zaufania podatników wobec państwa, czyniąc je wątpliwym w świetle normy art. 2 Konstytucji RP (zasada państwa prawa).

Podsumowując wskazać należy, że obowiązujące zasady dotyczące terminu przejścia na ryczałt od dochodów spółek przyjmują charakter szczególnie rygorystyczny. Nawet w przypadku zastosowania korzystnej podatników interpretacji obowiązujących przepisów, odbiegającej od stanowiska prezentowa-

90. Interpretacja Ogólna Ministra Finansów z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie składania zawiadomienia o wyborze opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek przed upływem przyjętego przez podatnika roku podatkowego, nr DD8.8203.1.2023; M. Kaszuba, *Zawiadomienie o wyborze opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek przed upływem przyjętego przez podatnika roku podatkowego – interpretacja ogólna Ministra Finansów z dnia 25 stycznia 2024 r.*, Doradztwo Podatkowe 2024, nr 2, s. 22–23.
91. E. Prejs, *Zawiadomienie o wyborze opodatkowania ryczałtem może zostać złożone przed rozpoczęciem nowego (niepełnego) roku podatkowego. Komentarz do wyroku WSA w Warszawie z 29.08.2023 r.*, III SA/Wa 1335/23, Przegląd Podatkowy 2023, nr 11, s. 5-9.
92. Ponieważ 16 maja 2026 r. wypada w sobotę, termin zgodnie z art. 12 § 5 Ordynacji podatkowej przenosi się na poniedziałek, tj. 18 maja 2026 r.

nego przez Dyrektora KIS, odbiegałyby one od standardu ustalonego treścią innych regulacji dotyczących podatków dochodowych. Jako przykład korzystniejszej regulacji wskazać można przepisy dotyczące zmiany formy opodatkowania działalności gospodarczej, które jako termin wskazują 20. dzień miesiąca następującego po miesiącu, w którym osiągnięto pierwszy przychód w roku podatkowym (art. 9a ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych[93], dalej: uPIT; oraz art. 9 ust. 1 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym[94]). Jako rozwiązanie w szczególny sposób odpowiadające swoim *ratio legis* instytucji ryczałtu od dochodów spółek wskazać należy regulację ulgi badawczo – rozwojowej (art. 26e uPIT oraz art. 18d uCIT). Można z niej bowiem skorzystać poprzez złożenie korekty zeznania za lata nieprzedawnione (co do zasady 5 lat), w oparciu o przepisy Ordynacji podatkowej (art. 81 § 1 oraz art. 70 § 1). Ulga B+R, analogicznie jak instytucja ryczałtu od dochodów spółek, stanowi opcję podatkową, mającą na celu stworzenie podatkowej zachęty dla zwiększenia intensywności obserwowanych u podatnika działań inwestycyjnych.

Mając powyższe na uwadze proponujemy, aby termin na złożenie zawiadomienia ZAW-RD, analogicznie jak w przypadku zmiany formy opodatkowania działalności gospodarczej w PIT, przypadał na dwudziesty dzień miesiąca następującego po pierwszym miesiącu kalendarzowym nowego roku podatkowego. Proponujemy również, aby podatnicy mogli wybierać formę opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek wstecznie w rocznej deklaracji podatkowej w formie korekty do 5 lat wstecz od dnia należnej płatności zobowiązania podatkowego, podobnie jak ma to formę przy przedawnieniu zobowiązania podatkowego.

Uzasadnienie zmiany

Propozycja nowelizacji art. 28j ust. 1 pkt 7 uCIT przewiduje wdrożenie rozwiązania znanego podatnikom, analogicznego wobec stosowanego na gruncie PIT mechanizmu wyboru stawki liniowej lub ryczałtowego opodatkowania dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej. Jego zaletami są pewność prawna co do ostatecznego terminu złożenia zawiadomienia, spójność wewnątrzsystemowa pomiędzy CIT a PIT, a także spójność z systemem wpłat zaliczek oraz ryczałtu na gruncie uCIT. Termin na złożenie ZAW-RD będzie tu jednakowy z datą wpłaty zaliczki na klasyczny CIT za pierwszy miesiąc nowego roku podatkowego. (art. 25 ust. 1a uCIT), ryczałtu od dochodu z tytułu ukrytych zysków i dochodu z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą poniesionych w pierwszym miesiącu nowego roku podatkowego (art. 28t ust. 1 pkt 4 uCIT), a także ryczałtu od dochodu z tytułu zmiany wartości składników majątku w pierwszym miesiącu nowego roku podatkowego (art. 28t ust. 1 pkt 5 uCIT). W efekcie wdrożenia wskazanego rozwiązania podatnik będzie miał jeden konkretny dzień, do którego końca będzie musiał podjąć decyzję o wyborze formy opodatkowania i podążyć jedną z dwóch ścieżek: (1) złożyć ZAW-RD i zapłacić podatek za pierwszy miesiąc opodatkowania ryczałtem zgodnie z art. 28t ust. 1 pkt 4 i 5 uCIT lub (2) wybrać opodatkowanie na dotychczasowych zasadach i wpłacić zaliczkę za pierwszy miesiąc nowego roku podatkowego.

Tym, co odróżnia wybór przez podatnika ryczałtu od dochodów spółek od wyboru ulgi B+R jest brak możliwości zastosowania ryczałtu „z mocą wsteczną". Obecny system daje podatnikowi ledwie miesiąc (a częściej niecały miesiąc, jeśli zmiana nie dokonuje się z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego) na przewidzenie zdarzeń ekonomicznych na cały rok podatkowy do przodu tak, aby wybrać najbardziej korzystną formę opodatkowania. Przyjmuje to formę swoistego zakładu podatnika z administracją skarbową, który dotyczy tego, w jakim stopniu jest on w stanie przewidzieć zdarzenia przyszłe i niepewne, ocenić sytuację i potrzeby swojego przedsiębiorstwa i swoich wspólników, udziałowców lub akcjonariuszy, dokonać projekcji sytuacji politycznej i makroekonomicznej, od której zależeć będą efekty podejmowanych przez spółkę decyzji.

Wskazane ryzyko można zniwelować poprzez możliwość wyboru formy opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek *ex post*. Należy zaznaczyć, że projekt nie przewiduje następczej rezygnacji z estońskiego CIT, ani skrócenia 4-letniego okresu wyboru tej formy opodatkowania, o ile nie nastąpią okoliczności wyłączające możliwość zastosowania tej formy opodatkowania, ponieważ mogłoby spowodować to nadużycie prawa w postaci omijania płacenia zaliczek na klasyczny CIT poprzez pozorny wybór ryczałtu od dochodów spółek.

Będąca efektem korekty zeznania rocznego zmiana formy opodatkowania spowoduje konieczność rozliczenia i wyrównania brakującego podatku lub złożenia wniosku o zwrot nadpłaty. Zasada słuszności nakazuje, żeby w przypadku wyrównania *in minus*, tj. wystąpienia niedopłaty na skutek wstecznej zmiany formy opodatkowania, odsetki za zwłokę powstałe

93. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz. U. z 2026 r. poz. 592 z późn. zm.
94. Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, Dz. U. z 2025 r. poz. 843, z późn. zm.

na skutek tej niedopłaty naliczane były dopiero od określonej daty występującej po deklaracji wstecznej zmiany formy opodatkowania.

3.1.4. Problem spółek z o.o. w organizacji wybierających ryczałt od dochodów spółek

Zarys problemu

Ustawa o podatku dochodowym przewiduje dwa tryby wyboru ryczałtu od dochodów spółek.

Tryb pierwszy, który możemy nazwać „podstawowym" przewiduje zmianę formy opodatkowania na ryczałt od dochodów spółek od pierwszego miesiąca danego roku podatkowego. W tym trybie podatnik jest zobligowany do złożenia zawiadomienia o wyborze tej formy opodatkowania do końca pierwszego miesiąca roku podatkowego (czyli najczęściej do końca stycznia danego roku, przy założeniu, że rok podatkowy spółki pokrywa się z rokiem kalendarzowym). Tryb zmiany formy opodatkowania w pierwszym miesiącu uregulowany został w art. 28j ust. 1 pkt 7 uCIT.

Drugim trybem jest możliwość zmiany formy opodatkowania w trakcie roku podatkowego. W tym przypadku ustawodawca poza koniecznością złożenia zawiadomienia ZAW-RD (o wyborze ryczałtu) do końca pierwszego miesiąca, od którego rozpoczynamy opodatkowanie w tej formie zobligował spółki do dokonania dodatkowych czynności. Tymi dodatkowymi czynnościami, przewidzianymi przez art. 28j ust. 5 uCIT jest zamknięcie ksiąg rachunkowych i sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości na ostatni dzień miesiąca roku podatkowego poprzedzającego rok zmiany formy opodatkowania. Sprawozdanie finansowe musi być przygotowane w terminach i formie przewidzianej przez przepisy ustawy o rachunkowości. Wybierając estoński CIT w trakcie roku podatkowego, rok podatkowy, od którego rozpoczniemy opodatkowanie ryczałtem „kreuje" kolejny rok podatkowy, tj. zawsze jest to kolejny rok podatkowy i trwa on do końca przyjętego przez podatnika roku obrotowego, co wynika z treści art. 28e ust. 2 uCIT. Co warte podkreślenia – procedury związane z wyborem ryczałtu w trakcie roku podatkowego (zamknięcie ksiąg i przygotowanie sprawozdania finansowego) są obligatoryjne nawet jeśli spółka w roku podatkowym bezpośrednio poprzedzającym wybór ryczałtu od dochodów spółek nie dokonała jakiejkolwiek operacji gospodarczej, ponieważ była tzw. pustą spółką.

To znaczy, że spółka wybierająca ryczałt od dochodów spółek w trakcie roku podatkowego nigdy nie zostanie określona podatnikiem rozpoczynającym prowadzenie działalności, gdyż jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa sądów administracyjnych – podatnik rozpoczynający prowadzenie działalności to podmiot, który po raz pierwszy rozpoczyna działalność jako podatnik podatku dochodowego od osób prawnych (tak wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 marca 2025 roku, sygn. II FSK 1412/24.

Spostrzeżenie, że spółka, która wybiera ryczałt w trakcie roku podatkowego jest kluczowe, ponieważ ustawodawca przewidział preferencje dla spółek, które są podatnikami rozpoczynającymi prowadzenie działalności.

Takie spółki, które wybierają ryczałt od dochodów spółek jako podatnicy rozpoczynający prowadzenie działalności, z mocy ustawy w pierwszym roku opodatkowania ryczałtem mogą korzystać z kilku preferencji:

- nie stosuje się w stosunku do nich przepisów o tzw. limicie przychodów pasywnych w pierwszym roku opodatkowania ryczałtem (art. 28j ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 uCIT),
- mogą zastosować preferencyjny tryb dotyczący zatrudnienia pracowników (art. 28j ust. 2 pkt 2 uCIT),
- mogą stosować stawkę 10% podatku CIT w pierwszym roku podatkowym korzystania z ryczałtu (art. 28o ust. 1 pkt 1 uCIT).

W przypadku spółek, które wybierają estoński CIT w trakcie roku podatkowego, np. w drugim miesiącu swojego istnienia, nie będą one korzystać ze statusu podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności – będą one co najwyżej małym podatnikiem, o ile wpisują się w definicję małego podatnika zawartą w art. 4a pkt 10 uCIT.

Do tego taka spółka musi dopełnić większej liczby formalności związanych z wyborem estońskiego CIT w trakcie roku podatkowego (zamknięcie ksiąg rachunkowych i przygotowanie sprawozdania finansowego).

Spójrzmy na przepisy kodeksu spółek handlowych – zgodnie z treścią art. 161 §1 Kodeksu Spółek Handlowych z chwilą zawarcia umowy spółki z o.o., powstaje spółka w organizacji, a taka spółka w organizacji również jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych. To znaczy, że spółka z o.o. w organizacji powstaje z chwilą podpisania umowy przed obliczem notariusza lub podpisania jej przez wspólników w systemie teleinformatycznym Ministerstwa Sprawiedliwości – S24.

Możliwe jest uzyskanie numerów NIP i REGON oraz założenie rachunku bankowego dla spółki z o.o. w organizacji, ale nie jest to konieczne, ponieważ w następstwie złożenia wniosku o rejestrację spółki

w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, numer REGON oraz numer NIP nadawane są automatycznie (bez konieczności występowania z odrębnymi wnioskami).

W okresie po zawarciu umowy spółki z o.o. (powstaje spółka z o.o. w organizacji) i złożeniu wniosku o rejestrację spółki, a przed faktyczną rejestracją tej spółki w Rejestrze Przedsiębiorców KRS, spółka pozostaje „w zawieszeniu", ponieważ jest już podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych i przynajmniej teoretycznie może prowadzić działalność gospodarczą, a w praktyce nie legitymuje się niezbędnymi do działalności numerami identyfikacyjnymi (np. numerem NIP).

Wyobraźmy sobie sytuację, w której wspólnicy zawarli umowę spółki w systemie S24 ostatniego dnia miesiąca (np. 28 lutego roku X) i tego samego dnia złożyła wniosek o rejestrację spółki w Rejestrze Przedsiębiorców KRS. Sąd dokonał rejestracji spółki i wpisu jej do Rejestru Przedsiębiorców KRS dnia 3 marca roku X, czyli w kolejnym miesiącu.

Z perspektywy wyżej prezentowanej wykładni spółka w organizacji powstała zatem w lutym, a została zarejestrowana w marcu i dopiero od marca legitymuje się numerem NIP.

Gdyby taka spółka wybrała estoński CIT od marca roku X, wówczas przyjąć można, że nie będzie ona podatnikiem rozpoczynającym prowadzenie działalności, ponieważ marzec w tym przypadku, będzie jej drugim rokiem podatkowym.

Zwróćmy uwagę na treść formularza ZAW-RD (w każdej z jego wersji). Pierwszym polem (oznaczonym jako pole nr 1) jest pole, w którym spółka musi wskazać swój numer identyfikacji podatkowej.

Gdyby spółka z naszego przykładu chciała wybrać estoński CIT w pierwszym roku podatkowym swojego istnienia (luty roku X) to byłoby to utrudnione z uwagi na brak numeru NIP niezbędnego do poprawnego złożenia zawiadomienia ZAW-RD.

Gdyby spółka ten sam formularz złożyła w marcu, czyli w miesiącu, w którym ją zarejestrowano i nadano jej numer NIP, to byłaby traktowana co najwyżej jako „mały podatnik", a nie jako podatnik rozpoczynający prowadzenie działalności, ponieważ wybiera ryczałt w drugim miesiącu swojego istnienia, czyli w trakcie roku podatkowego.

Objaśnienia podatkowe dotyczące estońskiego CIT milczą w tym zakresie.

Stanowisko administracji skarbowej

Jeśli powyższe rozważania wydają się jedynie akademicką, to wskazuję, że tego rodzaju problem był przedmiotem kilku interpretacji indywidualnych Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej – niestety niekorzystnych dla biznesu.

Na przykład w interpretacji indywidualnej z dnia 9 października 2024 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.464.2024.2.MF, Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wskazał, że *w opisanej we wniosku sytuacji momentem rozpoczęcia Państwa działalności jest dzień 30 października 2023 r., tj. dzień zawarcia umowy spółki z o.o.*

Uwzględniając zatem treść art. 8 ust. 2 uCIT, z którego wynika, że w przypadku podjęcia po raz pierwszy działalności pierwszy rok podatkowy trwa od dnia rozpoczęcia działalności stwierdzić należy, że Państwa pierwszy rok podatkowy rozpoczął się w dniu zawarcia umowy spółki, tj. 30 października 2023 r. i zgodnie z informacją zawartą we wniosku trwa on do 31 grudnia 2024 r.

W innej interpretacji indywidualnej – wydanej dnia 16 września 2024 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.401.2024.1.AW, wskazano, że *dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności należy utożsamiać z dniem powstania podatnika, tj. zawarcia umowy spółki z o.o. Zawarcie tej umowy powoduje bowiem powstanie spółki z o.o. w organizacji, która posiada podmiotowość prawną i może być podmiotem stosunków prawnych.*

Skoro zgłoszenie ZAW-RD, zostało przez Państwa złożone 25 kwietnia 2024 r. a dniem rozpoczęcia działalności spółki był dzień 5 stycznia 2024 r., to zgłoszenie to zostało złożone po upływie terminu wynikającego z art. 28j ust. 1 pkt 7 uCIT. Co oznacza, że nie mogliście być Państwo opodatkowani ryczałtem od dochodów spółek od momentu rozpoczęcia działalności, czyli od 5 stycznia 2024 r.

Rozstrzygnięcia te potwierdzały, że z uwagi na brak świadomości takiej wykładni – że za dzień rozpoczęcia działalności uważa się dzień zawarcia umowy spółki z o.o. – spółki nie dokonały skutecznego wyboru opodatkowania ryczałtem.

Podobną wykładnię prezentowano także w interpretacji indywidualnej z dnia 26 lutego 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.612.2023.1.AR i interpretacji indywidualnej z dnia 24 kwietnia 2024 r., nr 0111-KDIB-2-1.4010.65.2024.2.AS.

Nie zidentyfikowano obecnie orzeczeń sądów administracyjnych, które prezentowałyby inne stanowisko.

Rekomendacja

Trudno ocenić skalę problemu, ale przez brak wyraźnej komunikacji ze strony Ministerstwa Finansów konieczna jest zmiana przepisów w sposób, który rozwieje ww. wątpliwości – np. poprzez wprowadzenie zakazu wyboru ryczałtu przez spółki w organizacji albo poprzez zmodyfikowanie treści Objaśnień podatkowych i zawarcie w nich informacji o możliwości wyboru ryczałtu przez spółki z organizacji ze wskazaniem w jaki sposób powinno to nastąpić oraz, że ewentualny brak wskazania numeru NIP w zawiadomieniu ZAW-RD nie skutkuje bezskutecznością tego zgłoszenia.

Przewidywane korzyści

Spodziewaną korzyścią jest zwiększenie przewidywalności stosowania prawa oraz zapobiegnie wątpliwościom interpretacyjnym.

3.2. Materialne warunki wyboru ryczałtu od dochodów spółek

3.2.1. Przychody pasywne – faktoring

Zarys problemu

Założeniem wprowadzenia Estońskiego CIT było wsparcie rozwoju przedsiębiorstw operacyjnych, prowadzących rzeczywistą działalność gospodarczą, tj. tych, które przeznaczą zaoszczędzone na podatku środki na rozwój realnie prowadzonego w Polsce biznesu. W związku z tym ustawodawca przewidział szczególne warunki korzystania z systemu estońskiego, dotyczące zatrudnienia i struktury przychodów (art. 28j ust. 1 pkt 2 i 3 uCIT). Mają one na celu ograniczenie możliwości korzystania z opodatkowania ryczałtem tym podmiotom, które takiej działalności nie prowadzą[95]. Mowa tu o podmiotach nakierowanych na czerpanie przychodów głównie ze źródeł pasywnych. W art. 28j ust. 1 pkt 2 uCIT wskazano wprost, że jednym z warunków, którego spełnienie jest niezbędne do skorzystania z opodatkowania ryczałtem, jest to, aby mniej niż 50% przychodów spółki, osiągniętych w roku podatkowym poprzedzającym objęcie ryczałtem (liczonych z uwzględnieniem kwoty należnego VAT), pochodziło ze źródeł pasywnych z tytułu:

- wierzytelności,
- odsetek i pożytków od wszelkiego rodzaju pożyczek,
- części odsetkowej raty leasingowej,
- poręczeń i gwarancji,
- praw autorskich lub praw własności przemysłowej, w tym z tytułu zbycia tych praw,
- zbycia i realizacji praw z instrumentów finansowych,
- transakcji z podmiotami powiązanymi w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4 – w przypadku gdy w związku z tymi transakcjami nie jest wytwarzana wartość dodana pod względem ekonomicznym lub wartość ta jest znikoma.

Powyższy warunek uznaje się za spełniony w pierwszym roku podatkowym opodatkowania ryczałtem, jeżeli spółka jest podmiotem rozpoczynającym prowadzenie działalności (art. 28j ust. 2 pkt 1 uCIT). Osiągnięcie przychodów ze źródeł pasywnych w wysokości co najmniej 50% wartości przychodów (liczonych z uwzględnieniem VAT), już po objęciu ryczałtem od dochodów, skutkuje utratą prawa do tego sposobu opodatkowania od końca roku podatkowego, w którym doszło do przekroczenia limitu przychodów pasywnych (art. 28l ust. 1 pkt 3 uCIT).

Na gruncie wyżej przywoływanych regulacji ujawniła się sporna kwestia dotycząca tego, czy podatnicy zawierający umowy faktoringu, w ramach których zbywają wierzytelności własne, są zobowiązani przychód z tego tytułu uwzględnić przy wyliczeniach limitu przychodów pasywnych, o którym mowa w art. 28j ust. 1 pkt 2 uCIT. Uznanie bowiem, że sprzedaż wierzytelności własnych skutkuje dla faktoranta osiągnięciem przychodów pasywnych, skutkować może utratą przez niego prawa do opodatkowania na zasadach ryczałtu, jeżeli w roku podatkowym przekroczony zostanie limit przychodów biernych.

Zgodnie z interpretacją ogólną Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 lutego 2021 r. (nr DD5.8201.11.2020), w przypadku zbycia przez faktorantów wierzytelności własnych, zaliczonych uprzednio do przychodów należnych, po stronie faktoranta powstaje: 1) obowiązek rozpoznania przychodu podatkowego w wysokości odpowiadającej cenie zawartej w umowie sprzedaży wierzytelności (kwoty brutto), ustalonej na poziomie rynkowym oraz 2) prawo do kosztów uzyskania przychodów z tej transakcji (zasadniczo w wartości brutto wierzytelności, tj. wraz z VAT). Powyższe stanowisko dotyczy zasad rozliczeń podatkowych w ramach klasycznej formuły opodatkowania dochodów osób prawnych. Zastosowanie przez Dyrektora KIS wniosków płynących z przywołanej interpretacji w połączeniu z błędnym zakwalifikowaniem obrotu wierzytelnościami własnymi do wierzytelności, o których mowa

95. Uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, druk 643, Sejm IX kadencji, s. 36.

w art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. a uCIT może doprowadzić do utraty przez faktorantów prawa do opodatkowania ryczałtem od dochodów, w związku ze zdublowaniem wartości określonych wierzytelności w przychodach podatkowych. Po raz pierwszy zostają one bowiem ujęte w związku ze sprzedażą towarów lub świadczeniem usług do kontrahentów, a drugi raz – w związku ze sprzedażą tychże wierzytelności faktorom, na podstawie umowy faktoringu.

Stanowisko administracji skarbowej

Wykładnia przepisów, wskazująca, że w związku z zawarciem umowy faktoringu po stronie faktoranta powstają przychody pasywne, została zaprezentowana przez Dyrektora KIS w szeregu indywidualnych interpretacji prawa podatkowego[96]. Organ podatkowy opiera swoją argumentację na założeniu, że skoro sprzedaż przez faktoranta wierzytelności własnych jest zdarzeniem odrębnym od wcześniejszych operacji gospodarczych, w wyniku których powstał przychód należny, tj. od sprzedaży towarów lub świadczenia usług kontrahentom, to w związku z nim, faktorant będzie uzyskiwać przychody ze sprzedaży wierzytelności. W konsekwencji, do wartości przychodów, o których mowa w art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. a uCIT, spółka korzystająca z usługi faktoringowej powinna wliczać wartość przychodów z tytułu zbycia wierzytelności własnych w ramach tego rodzaju umowy.

Stanowisko prezentowane przez organ w przywołanych interpretacjach, mimo że nie zostało to wprost wskazane, opiera się na interpretacji ogólnej Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 lutego 2021 r. w sprawie zasad ustalania wysokości kosztów uzyskania przychodu przy zbyciu wierzytelności własnych w ramach umowy faktoringu. Organ wskazał w niej, że odpłatne zbycie przez podatnika CIT wierzytelności wynikającej z dokonanej wcześniej przez niego na rzecz podmiotu trzeciego sprzedaży towarów lub usług stanowi odrębną operację gospodarczą, wywołującą po stronie zbywcy wierzytelności skutki w CIT w postaci wystąpienia przychodu oraz kosztów uzyskania przychodu. W praktyce skutkuje to zatem niejako dwukrotnym powstaniem przychodu. Bezrefleksyjne przeniesienie takiej interpretacji przez Dyrektora KIS na grunt przepisów o opodatkowaniu ryczałtem od dochodów spółek przyniosło wykrystalizowanie stanowiska, że w wyniku umowy faktoringu dochodzi po stronie faktoranta do uzyskania przychodu z wierzytelności, o którym mowa w art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. a uCIT.

Stanowisko sądów administracyjnych

Stanowisko sądów administracyjnych w zakresie faktoringu stosowanego przez spółki na estońskim CIT nie jest jednolite, choć za dominującą uznać można wykładnię, która pozostaje w kontrze do interpretacji wydawanych przez administrację skarbową. W szeregu wyroków sądowych, wskazano że płatności wynikające z faktoringu nie mogą być zakwalifikowanie do przychodów pasywnych w myśl art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. a uCIT[97]. Przeciwnie natomiast orzekł na przykład WSA w Bydgoszczy w wyroku z 21 lutego 2024 r., sygn.. I SA/Bd 24/24. Stanowiska sądów wspierające dominujący pogląd administracji są jednak odosobnione.

Rekomendacja

Konkludując, należy podkreślić, że sprzedaż wierzytelności własnych przez faktoranta w żadnym razie nie może prowadzić do zmiany występującej w jego przedsiębiorstwie proporcji pomiędzy przychodami pochodzącymi z działalności aktywnej i pasywnej, która jest określana na potrzeby weryfikacji operacyjnego charakteru podmiotu. Przeciwna konkluzja prowadziłaby do nierównego (dyskryminacyjnego) traktowania podmiotów znajdujących się w analogicznej sytuacji, tj. charakteryzujących się taką samą proporcją przychodów pochodzących ze źródeł pasywnych, a różniących się jedynie korzystaniem, w toku prowadzonej działalności gospodarczej, z usług faktoringu.

Zaprezentowane w szeregu indywidualnych interpretacji podatkowych błędne stanowisko Dyrektora KIS zostało w szeregu spraw zweryfikowane korzystnym dla podatników rozstrzygnięciem sądów administracyjnych. Warto przy tym podkreślić, że sądy administracyjne, w zakresie posiadanej kompetencji do stosowania prawa, która jest zarysowana znacznie szerszej niż kompetencja organów podatkowych, ustalają swoją wła-

96. W szczególności: Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 22 grudnia 2022 r., nr 0111-KDWB.4010.104.2022.1.AZE; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 23 grudnia 2022 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.489.2022.1.BS; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 29 grudnia 2022 r., nr 0111-KDWB.4010.84.2022.2.AZE; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 10 listopada 2023 r. sygn. 0111-KDIB1-2.4010.484.2023.2.EJ; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 16 czerwca 2024 r. sygn. 0111-KDIB1-2.4010.202.2024.2.AW; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 17 maja 2024 r. sygn. 0111-KDIB1-1.4010.143.2024.2.BS i 0111-KDIB2-1.4010.115.2024.3.AR; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 27 stycznia 2026 r. sygn. 0111-KDIB1-2.4010.633.2025.2.EJ oraz Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 6 maja 2026 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.100.2026.1.EWJ.

97. Takie wnioski prezentują w szczególności: Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie, z dnia 20 sierpnia 2024 r., sygn. I SA/Kr 546/24; Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 czerwca 2023 r., sygn. III SA/ Wa 553/23; Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 2023 r., sygn. III SA/Wa 627/23; Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 1 października 2024 r., sygn. I SA/Bd 483/24; Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 22 listopada 2024 r., sygn. I SA/Lu 514/24.

sną optykę dotyczącą stanu prawnego, niezależnie od ustaleń dokonanych przez organy. Sądowe stosowanie prawa wyróżnia się wysoce złożonym procesem interpretacyjnym, w którym literalnemu brzmieniu przepisu nie przypisuje się cechy jedynej i niepowtarzalnej wskazówki interpretacyjnej[98]. Kontrola legalności, będąca w istocie kontrolą wykładni prawa, stymuluje sąd do przeprowadzenia samodzielnych rozumowań interpretacyjnych[99]. Chociaż stosowane są przy tym te same rodzaje i środki wykładni prawa, które stoją do dyspozycji organów skarbowych, to sąd dokonuje jej bazując na obszerniejszym materiale prawnym, niż ma to miejsce w administracji publicznej[100]. Zważywszy na powyższe, zaaprobowanie i utrzymanie przez Sąd analizowanego w niniejszym opracowaniu stanowiska Dyrektora KIS nie znalazło aprobaty orzeczniczej. Pomimo wypracowania przez sądy spójnej, korzystnej dla podatników linii orzeczniczej, nie wywarła ona dotychczas istotnego wpływu na działalność orzeczniczą Dyrektora KIS, który wciąż wydaje indywidualne interpretacje prawa podatkowego interpretujące analizowana okoliczność na niekorzyść podatników.

Zważywszy na czasochłonność sądowej ścieżki wiodącej do ostatecznego rozstrzygnięcia w ww. sprawach, rekomendujemy podjęcie przez Ministerstwo Finansów kroków, mających na celu zapewnienie podatnikom bezpieczeństwa stosowania prawa, a zarazem zatrzymanie błędnej linii interpretowania obowiązujących przepisów przez organy podatkowe. Jako narzędzia realizacji tego celu wskazujemy podjęcie kroków legislacyjnych obejmujących zmianę uCIT w zakresie prawa do stosowania ryczałtu od dochodów spółek, poprzez doprecyzowanie, że do wartości przychodów, o których mowa w art. 28j ust. 1 pkt 2 uCIT, nie należy wliczać przychodów z tytułu sprzedaży faktorom wierzytelności własnych, w związku z zawartą umową faktoringu.

Warto przy tym zaznaczyć, że Ministerstwo Finansów w odpowiedzi na interpelację nr 4923 z dnia 15 października 2024 r. rozważało zmianę polegającą na nieuwzględnianiu w limicie przychodów, o którym mowa w art. 28j ust. 1 pkt 2 uCIT, przychodów z wierzytelności zbytych na rzecz instytucji finansowej, której przedmiotem działalności jest świadczenie usług finansowych polegających na odpłatnym nabywaniu wierzytelności, z wyłączeniem przychodów ze zbycia wierzytelności uprzednio nabytych przez podatnika. Rozwiązanie to nie znalazło jednak dotychczas odzwierciedleni w propozycjach legislacyjnych Ministerstwa Finansów.

Uzasadnienie zmiany

Pogląd wyrażany przez organy podatkowe, w ocenie autorów,[101] stanowi przejaw błędnego podejścia do wykładni prawa. Opiera się bowiem na nieuwzględnieniu zasadniczej treści umowy faktoringowej oraz mylnej ocenie tego, czym w rozumieniu ustawodawcy są przychody pasywne. Prezentowana interpretacja jawi się tym samym jako wątpliwa z punktu widzenia adekwatności do realiów gospodarczych i naruszająca zasady logicznego wnioskowania, których stosowanie powinno być każdorazowo nieodłącznym elementem procesu wykładni prawa. W przeciwnym razie, pominięcie tych reguł może prowadzić do absurdalnych rezultatów, pośrednio prowadząc do osłabienia ogólnego poszanowania prawa w społeczeństwie.

Jak zauważa sam organ, w uzasadnieniu do projektu ustawy wprowadzającej ryczałt od dochodów spółek, przyjęte warunki, dotyczące m.in. struktury przychodów, mają w zamierzeniu ograniczać możliwość korzystania z ryczałtu tym podmiotom, które nie prowadzą

rzeczywistej działalności gospodarczej. Nie ulega wątpliwości, iż organ prawidłowo dostrzega motywy prawodawcy (sam bowiem się na nie powołuje), niemniej w nieuzasadniony sposób pomija te okoliczności w procesie dalszej wykładni, co w następstwie prowadzi do jej wadliwego rezultatu.

O ile to tekst ustawy, a nie uzasadnienie jej projektu, jest właściwym nośnikiem intencji ustawodawcy, to właśnie treść uzasadnienia projektu aktu normatywnego pozwala ustalić czym kierował się legislator przy konstruowaniu kształtu danych regulacji. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, celem wprowadzenia warunku limitu przychodów pasywnych jest ograniczenie możliwości korzystania z opodatkowania ryczałtem przez podmioty nieprowadzące aktywnej działalności gospodarczej, ale nakierowane na czerpanie przychodów pochodzących głównie ze źródeł pasywnych. Opodatkowanie ryczałtem od dochodów spółek stanowi bowiem narzędzie ułatwienia przedsiębiorcom zwiększenia skali prowadzonej przez nich działalności operacyjnej (aktywnej działalności gospodarczej), poprzez akceleracją realizowanych przez podatników procesów

98. Zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 stycznia 2005 r., P 15/02; A. Gomułowicz, *Podatki a etyka*, Warszawa 2013, s. 181.
99. L. Leszczyński, Orzekanie przez sądy administracyjne a kontrola wykładni prawa, ZNSA 5-6/2010, s. 276.
100. J. Borkowski, B. Adamiak, Sądowa wykładnia prawa w kontroli działalności administracji publicznej [w:] Metodyka pracy sędziego w sprawach administracyjnych, red. J. Borkowski, B. Adamiak, Warszawa 2020, s. 99.
101. Szeroko na ten temat: A. Łożykowski, J. Sarnowski, K. Zając, Korzystanie z faktoringu nie powinno pozbawiać prawa do estońskiego CIT, [w:] Almanach Polskiego Związku Faktorów Rok XIII (2023).

inwestycyjnych, w tym – zwiększających bazę posiadanych przez nich środków trwałych. Warto nadmienić, iż również w objaśnieniach podatkowych Ministerstwa Finansów z dnia 23 grudnia 2021 r. dotyczących stosowania przepisów uCIT w zakresie ryczałtu od dochodów spółek, jednoznacznie wskazano, iż wprowadzone w art. 28j ust. 1 pkt 2 uCIT warunki dotyczące struktury przychodów, mają w zamierzeniu ograniczać możliwość korzystania z nowej formy opodatkowania tym podmiotom, które nie prowadzą aktywnej działalności gospodarczej, a swoje dochody opierają na pasywnych źródłach przychodów[102].

Na gruncie uCIT wyodrębnia się dwie zasadnicze kategorie źródeł przychodów – dochody z zysków kapitałowych oraz pozostałe dochody, zwane najczęściej dochodami z działalności gospodarczej. Pierwszą kategorię można określić mianem przychodów (dochodów) pasywnych, bowiem w istocie jest to źródło przychodów, do których uzyskania nie jest konieczne podejmowanie aktywnej działalności gospodarczej. Katalog przychodów z zysków kapitałowych został przez ustawodawcę określony w art. 7b uCIT. Warto zauważyć, iż ust. 1 pkt 5 niniejszego artykułu wprost wskazuje, że za przychody z zysków kapitałowych uznaje się przychody ze zbycia wierzytelności uprzednio nabytych przez podatnika oraz wierzytelności wynikających z przychodów zaliczanych do zysków kapitałowych. Z przepisu tego jednoznacznie wynika, że cesja wierzytelności własnych, innych niż wierzytelności z przychodów zaliczanych do zysków kapitałowych, nie została objęta katalogiem przychodów z zysków kapitałowych, o którym mowa w art. 7b uCIT. Oznacza to, że zarówno na gruncie prawnym, jak i ekonomicznym, sprzedaż własnych wierzytelności w ramach umowy faktoringu, przy uwzględnieniu specyfiki tego rodzaju umowy, w żadnym razie nie może prowadzić do konkluzji, że po stronie faktoranta zostaje osiągnięty przychód pasywny.

Podkreślenia wymaga, że przeciwna interpretacja obowiązujących przepisów prowadzi do utrudnienia prowadzenia działalności przez podmioty, które w intencji ustawodawcy powinny być beneficjentem ryczałtu od dochodów spółek. Usługi faktoringowe stanowią bowiem w swej istocie instrument skierowany przede wszystkim właśnie do tych podmiotów gospodarczych, które prowadzą aktywną działalność operacyjną. Potrzeba skorzystania z faktoringu pozostaje w ścisłym związku ze specyfiką tego rodzaju działalności. Faktoring umożliwia bowiem przedsiębiorcom, wystawiającym kontrahentom faktury z odroczonym terminem płatności, wynikające ze sprzedaży towarów lub świadczenia usług w ramach prowadzonej działalności, na szybsze, nierzadko niemal natychmiastowe, uzyskanie kwoty odpowiadającej wartości sprzedanej wierzytelności, pomniejszonej jedynie o prowizję faktora. Dla przedsiębiorcy, zawarcie umowy faktoringu ma więc na celu poprawę jego płynności finansowej, poprzez umożliwienie mu wcześniejszego dysponowania należnymi od kontrahenta środkami finansowymi. Dzięki faktoringowi, faktorant uzyskuje potrzebne mu środki zaraz po wystawieniu faktury, niezależnie od wskazanego terminu jej płatności. Faktoring jest zatem intuicyjnym, podstawowym narzędziem służącym przedsiębiorcy do usprawnienia prowadzonej przez niego działalności operacyjnej – takiej, w ramach której dochodzi do sprzedaży towarów lub świadczenia usług. W mniejszym stopniu znajduje natomiast zastosowanie u podmiotów nieprowadzących aktywnej działalności gospodarczej, które osiągane dochody opierają na pasywnych źródłach przychodów.

Stanowisko organu, iż do wartości przychodów, o których mowa w art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. a uCIT, podatnik powinien wliczać wartość przychodów z tytułu zbycia wierzytelności własnych w ramach umowy faktoringu, prowadzi do alogicznego wniosku, że dokonywanie cesji takich wierzytelności stanowi dla faktoranta źródło dochodu pasywnego. W ten sposób pomija się samą istotę faktoringu, tj. fakt, że w efekcie korzystania z tego typu usługi finansowej, po stronie faktoranta nie powstaje dochód. Przeciwnie, należność uzyskana od faktora z tytułu wykupu wierzytelności jest niższa niż pierwotna należność przysługująca faktorantowi, gdyż zostaje ona pomniejszona o prowizję przysługującą faktorowi. W efekcie, nie znajduje ekonomicznego uzasadnienia urzędowa interpretacja, która wiąże określony wynik proporcji pomiędzy działalnością operacyjną a pasywną przedsiębiorcy z tym, czy w danym roku podatkowym korzystał ze stojącego do jego dyspozycji narzędzia gospodarowania płynnością, jakim jest faktoring. Skorzystanie w toku działalności gospodarczej z konkretnego rodzaju usługi finansowej, tj. poniesienie wydatku celem przyspieszenia terminu płatności będącej efektem działalności operacyjnej przedsiębiorstwa, w żaden sposób, ekonomicznie ani prawnie, nie wpływa na charakter prowadzonego przez przedsiębiorcę biznesu, tj. na proporcję pomiędzy przychodami pochodzącymi z działalności aktywnej i pasywnej. Nie można zatem uzasadnić pojawienia się takiego wpływu

102. Ministerstwo Finansów, Objaśnienia podatkowe z 23 grudnia 2021 r. dot. stosowania przepisów ustawy CIT w zakresie nowych zasad opodatkowania, tj. ryczałtu od dochodów spółek, s. 19, https://www.podatki.gov.pl/cit/wyjasnienia/obj-citestonski/ [dostęp: 13.08.2026].

mocą interpretacji przepisów prawa dokonanej przez Dyrektora KIS. Przedstawione w ww. interpretacjach indywidualnych stanowisko Organu wiedzie zatem do zaburzenia realnie występującej w przedsiębiorstwie proporcji pomiędzy przychodami wynikającymi z aktywnej i pasywnej działalności, na niekorzyść podmiotów korzystających z usługi faktoringu. Prowadzi to do sprzecznego z konstytucyjnymi normami efektu nierównego (dyskryminacyjnego) traktowania podmiotów znajdujących się w analogicznej sytuacji, tj. charakteryzujących się taką samą proporcją przychodów pochodzących ze źródeł pasywnych, a różniących się jedynie korzystaniem, w toku prowadzonej działalności gospodarczej, z usług faktoringu. Stawia je to w oczywisty sposób w gorszej sytuacji niż podmioty, które z ww. usług nie korzystają. Rzeczony dyskryminacyjny skutek przejawia się w nieznajdującym uzasadnienia ograniczeniu możliwości rozliczenia, na zasadzie ryczałtu od dochodów spółek, przez podmioty korzystające z faktoringu oraz analogicznie – w konieczności rezygnacji lub ograniczenia stopnia stosowania tej konkretnej kategorii usług finansowych przez podmioty chcące wejść w estoński CIT.

W toku przedstawionych interpretacji, Organ ogranicza się do ścisłej wykładni językowej pojedynczego przepisu, tj. art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. a uCIT. Ignoruje przy tym wykładnię systemową i celowościową przepisów prawa. Ścisła wykładnia językowa ma dominujące zastosowanie w praktyce interpretacyjnej, niemniej można ją uznać za wystarczającą jedynie w sytuacji, gdy jej rezultat nie może być poddany pod wątpliwość z punktu widzenia jej słuszności, adekwatności do realiów gospodarczych, w których znajduje się podatnik, sprawiedliwości, czy innych wartości prawa[103], w szczególności wartości konstytucyjnych, takich jak zasada równości i zakaz dyskryminacji (art. 32 Konstytucji[104]). Istota regulacji, która z perspektywy językowej może wydawać się jasna, staje się wątpliwa, przy zestawieniu jej z innymi przepisami lub jasno wyrażonym przez ustawodawcę *ratio legis*. Cel wprowadzonego warunku dotyczącego struktury przychodów jest klarowny i wyraża się w tym, że prawo do opodatkowania ryczałtem powinno przysługiwać podmiotom, które prowadzą aktywną działalność gospodarczą. Organ nie może w procesie wykładni prawa lekceważyć intencji prawodawcy, sprowadzając prezentowane przez siebie wnioskowanie w gruncie rzeczy *ad absurdum*. W efekcie bowiem prezentowanego stanowiska, korzystanie z usługi faktoringowej, będące dla faktoranta ekonomicznym kosztem, który wynika z konieczności pomniejszenia należnej od kontrahenta płatności o prowizję faktora, stanowi jednocześnie dla faktoranta (podatnika CIT) źródło przychodu pasywnego. Automatyka uznania za przychód pasywny przepływów stanowiących efekt cesji wierzytelności dokonywanej przez faktoranta na rzecz faktora, bez względu na to, czy źródłem pierwotnego świadczenia jest aktywna działalność operacyjna, stoi w rażącej sprzeczności z *ratio legis* rzeczonego ograniczenia. Prowadzi to do niemożliwej do uzasadnienia sytuacji, w której skorzystanie z instrumentu usprawniającego prowadzenie działalności operacyjnej, skutkuje pojawieniem się po stronie przedsiębiorcy przychodów o charakterze pasywnym, które doprowadzić mogą do zmiany kwalifikacji całej jego działalności na (w dominującym stopniu) pasywną, tj. nie uprawniającą go do rozliczenia podatku na zasadach ryczałtu od dochodów spółek.

Przewidywane korzyści

Proponowana zmiana zmniejszy ryzyko podatników opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek, którzy korzystają z faktoringu oraz doprowadzi do uniknięcia kosztów postępowań sądowych. Proponowana zmiana w konsekwencji zwiększy dostępność ryczałtu od dochodów spółek, otwierając go na podmioty, które ze względu na ograniczenie możliwości korzystania z faktoringu, nie decydowały się na wybór estońskiego CIT. Wreszcie zmiana spowoduje eliminację sztucznej bariery dla faktoringu wśród przedsiębiorców opodatkowanych ryczałtem. Rzeczone 24 tys. spółek stanowi zauważalny rynek dla przedsiębiorstw faktoringowych. Przedsiębiorcy nie będą natomiast musieli w sztuczny sposób podporządkowywać decyzji biznesowych nieracjonalnym warunkom mającym swoje źródło w mylnej inetrpretacji prawa przez organy podatkowe.

3.2.2. Przychody pasywne – prawa autorskie

Zarys problemu

Warunek dotyczący struktury przychodów ma na celu ograniczenie możliwości korzystania z estońskiego CIT przez podmioty, które nie prowadzą aktywnej działalności gospodarczej, lecz osiągają dochody głównie ze źródeł pasywnych. *Ratio legis* tej regulacji jest zatem zbieżne z podstawowym celem obecnego kształtu ryczałtu od dochodów spółek, którym jest wspieranie przedsiębiorstw operacyjnych, inwestujących i rozwijających realnie prowadzoną działalność gospodarczą.

W praktyce stosowania art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. e uCIT ujawnił się jednak poważny problem systemowy. Prze-

103. B. Brzeziński, Podstawy wykładni prawa podatkowego, ODDK, s. 52.

104. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.

pis ten obejmuje przychody z praw autorskich lub praw własności przemysłowej, w tym z tytułu zbycia tych praw, bez rozróżnienia, czy prawa te zostały nabyte i wykorzystywane w sposób pasywny (quasi-inwestycyjny), czy też zostały wytworzone przez podatnika w ramach jego podstawowej działalności operacyjnej.

Problem ten dotyczy przede wszystkim szeroko pojętych branż kreatywnych, informatycznych, projektowych, architektonicznych, marketingowych i w pewnym stopniu doradczych. W tych sektorach powstanie i przeniesienie praw autorskich stanowi często naturalny, techniczny element świadczenia usług. Nie oznacza to jednak, że działalność tych podmiotów ma charakter pasywny. Przeciwnie, przychody te są efektem podstawowej działalności operacyjnej, nakładu pracy, organizacji zespołu i ponoszenia ryzyka gospodarczego.

Literalna wykładnia przepisu prowadzi jednak do konkluzji, że przychody takie powinny być uwzględniane w limicie przychodów pasywnych. W rezultacie podmioty, które w rzeczywistości prowadzą aktywną działalność gospodarczą, mogą zostać wyłączone z estońskiego CIT wyłącznie dlatego, że rezultatem ich pracy są utwory w rozumieniu prawa autorskiego.

Stanowisko administracji skarbowej

W praktyce interpretacyjnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej dominuje podejście literalne. Organy przyjmują, że przychody z tytułu przeniesienia praw autorskich albo udzielenia licencji stanowią przychody pasywne w rozumieniu art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. e uCIT, niezależnie od tego, czy prawa te zostały wytworzone przez podatnika w ramach jego działalności operacyjnej.

Stanowisko to wyrażono m.in. w interpretacjach dotyczących działalności informatycznej, w których organy kwalifikowały przychody z przeniesienia praw autorskich do kodów źródłowych lub innych rezultatów prac programistycznych, jako przychody z praw autorskich na potrzeby limitu 50%[105]. Podobne podejście prezentowano w odniesieniu do działalności projektowej oraz innych usług, których efektem jest powstanie utworu[106].

Na tym tle szczególny jest problem umów kompleksowych. Organy wskazują, że jeżeli w umowie albo aneksie do umowy wyodrębniono część wynagrodzenia należną za przeniesienie praw autorskich, to zasadniczo tylko ta część powinna być uwzględniana jako przychód pasywny. Jeżeli jednak strony nie dokonały takiego

105. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, 0111-KDIB1-1.4010.727.2023.1.MF.
106. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, 0111-KDIB1-1.4010.705.2023.2.BS.

wyodrębnienia, organy mogą kwalifikować całe wynagrodzenie jako przychód z praw autorskich[107].

Jednocześnie w interpretacjach pojawia się próba odróżnienia przychodów z przeniesienia praw autorskich od przychodów z udostępniania funkcjonalności oprogramowania, np. w modelu subskrypcyjnym albo SaaS, jeżeli nie dochodzi do przeniesienia autorskich praw majątkowych. Rozróżnienie wskazuje, iż praktyka interpretacyjna nie jest w pełni jednorodna[108].

W efekcie podatnicy z branż kreatywnych i technologicznych zostali zmuszeni do szczegółowego analizowania struktury przychodów oraz redagowania umów w sposób minimalizujący ryzyko przekroczenia limitu przychodów pasywnych. Taki stan rzeczy należy ocenić jako niepożądany, ponieważ możliwość korzystania z estońskiego CIT zależy w nim nie tyle od realnego charakteru działalności, ile od formalnej konstrukcji dokumentacji kontraktowej.

Stanowisko sądów administracyjnych

W orzecznictwie sądów administracyjnych widoczna jest tendencja do korygowania nadmiernie literalnego podejścia organów podatkowych. Sądy coraz częściej wskazują, że katalog przychodów pasywnych powinien być interpretowany z uwzględnieniem celu regulacji, którym jest wyłączenie z estońskiego CIT podmiotów o charakterze rentierskim, a nie przedsiębiorstw prowadzących aktywną działalność operacyjną.

W wyroku WSA w Warszawie z dnia 7 lutego 2024 r., III SA/Wa 2399/23, sąd zakwestionował taki „automatyzm" kwalifikowania całego wynagrodzenia jako przychodu pasywnego wyłącznie dlatego, że w ramach świadczenia dochodzi do przeniesienia praw autorskich[109]. Podobny kierunek wykładni można dostrzec w nowszych orzeczeniach dotyczących innych kategorii przychodów pasywnych. W wyroku WSA w Warszawie z dnia 9 lipca 2025 r., III SA/Wa 1037/25, dotyczącym przychodów z instrumentów finansowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej, sąd wskazał, że literalna wykładnia katalogu przychodów pasywnych nie może prowadzić do rezultatów sprzecznych z celem estońskiego CIT[110]. Orzeczenie to warto przytoczyć, bo choć sprawa dotyczyła innej kategorii przychodów, zawarta w niej argumentacja ma znaczenie systemowe również dla praw autorskich.

Analogicznie jak w przypadku faktoringu, problem polega na tym, że organ podatkowy dostrzega literalne brzmienie przepisu, ale pomija ekonomiczną funkcję danego przychodu. W przypadku faktoringu prowadzi to do kwalifikowania przychodów z wierzytelności własnych jako pasywnych mimo ich związku z działalnością operacyjną. W przypadku praw autorskich prowadzi natomiast do kwalifikowania jako pasywnych przychodów, które są bezpośrednim rezultatem twórczej, aktywnej działalności gospodarczej podatnika.

Rekomendacja

Rekomendowane jest podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do wyłączenia z limitu przychodów pasywnych tych przychodów z praw autorskich lub praw własności przemysłowej, które zostały wytworzone przez podatnika we własnym zakresie w ramach jego podstawowej działalności operacyjnej.

Docelowo art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. e uCIT powinien zostać doprecyzowany w taki sposób, aby obejmował przede wszystkim przychody z praw autorskich o charakterze pasywnym, tj. przychody z praw nabytych, praw udostępnianych bez istotnego zaangażowania operacyjnego podatnika albo praw wykorzystywanych jako źródło dochodu rentierskiego.

Alternatywnie możliwe jest wprowadzenie szczególnych zasad alokacji wynagrodzenia w umowach kompleksowych. W takim modelu podatnik byłby zobowiązany do wyodrębnienia części wynagrodzenia przypadającej na przeniesienie praw autorskich, ale wyłącznie wtedy, gdy ta część ma ekonomicznie samodzielny charakter. Nie powinno natomiast dochodzić do automatycznej kwalifikacji całego wynagrodzenia jako pasywnego tylko dlatego, że świadczeniu usługi towarzyszy przeniesienie praw autorskich.

Uzasadnienie zmiany

Obecne brzmienie art. 28j ust. 1 pkt 2 lit. e uCIT prowadzi do rezultatów sprzecznych z *ratio legis* regulacji. Warunek struktury przychodów miał ograniczać dostęp do estońskiego CIT podmiotom nieprowadzącym aktywnej działalności gospodarczej, których dochody pochodzą głównie ze źródeł pasywnych. Nie powinien natomiast eliminować z tego systemu przedsiębiorstw, których działalność polega na tworzeniu wartości niematerialnych.

107. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, 0111-KDIB1-1.4010.241.2024.2.KM.
108. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, 0111-KDIB1-3.4010.70.2025.1.PC.
109. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 lutego 2024 r., III SA/Wa 2399/23.
110. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 lipca 2025 r., III SA/Wa 1037/25.

Przychody z praw autorskich wytworzonych w ramach działalności operacyjnej nie są ekonomicznie porównywalne z klasycznymi przychodami pasywnymi. Ich uzyskanie wymaga aktywności gospodarczej, zatrudnienia lub współpracy ze specjalistami, ponoszenia kosztów, organizacji procesu twórczego oraz ryzyka gospodarczego. Nie są to dochody osiągane z samego faktu posiadania prawa majątkowego.

Brak rozróżnienia pomiędzy prawami wytworzonymi operacyjnie a prawami generującymi dochód pasywny prowadzi do nierównego traktowania podatników. Podmiot świadczący usługę bez elementu przeniesienia praw autorskich może korzystać z estońskiego CIT, podczas gdy podmiot wykonujący ekonomicznie analogiczną usługę, ale zakończoną przeniesieniem praw do utworu, może zostać wyłączony z systemu. Takiego rezultatu nie sposób uzasadnić celem regulacji.

Przewidywane korzyści

Proponowana zmiana zwiększyłaby dostępność estońskiego CIT dla podmiotów prowadzących rzeczywistą działalność gospodarczą w sektorach kreatywnych, technologicznych i projektowych. Ograniczyłaby również potrzebę sztucznego kształtowania umów wyłącznie w celu minimalizacji udziału przychodów kwalifikowanych jako pasywne.

Doprecyzowanie przepisu zmniejszyłoby liczbę sporów interpretacyjnych i poprawiłoby bezpieczeństwo podatników. Jednocześnie nie prowadziłoby do otwarcia systemu estońskiego CIT dla podmiotów rentierskich, ponieważ wyłączenie dotyczyłoby praw wytworzonych przez podatnika w ramach jego podstawowej działalności operacyjnej.

3.2.3. Liczba zatrudnionych

Zarys problemu

Warunek zatrudnienia stanowi jedną z podstawowych przesłanek dostępu do ryczałtu od dochodów spółek. Jego funkcją jest zapewnienie, aby z preferencyjnego modelu opodatkowania korzystały podmioty prowadzące działalność gospodarczą dysponując zapleczem osobowym i organizacyjnym. Natomiast uniemożliwia korzystanie z ryczałtu przede wszystkim osobom wykonującym de facto działalność indywidualną lub niewymagającą zaangażowania kapitału ludzkiego.

Założenie to jest spójne z ogólną konstrukcją estońskiego CIT w obecnie obowiązującym kształcie. Ryczałt od dochodów spółek miał w zamierzeniu wspierać rozwój przedsiębiorstw operacyjnych, które reinwestują wypracowane zyski i prowadzą realną działalność gospodarczą. Jednocześnie preferencyjny system opodatkowania dochodów poprzez warunek zatrudnienia skierowany jest do tych przedsiębiorstw, które wzmacniają lokalną ekonomię poprzez angażowanie pracowników. Warunek zatrudnienia, podobnie jak warunek struktury przychodów, pełni więc funkcję ograniczającą dostęp do preferencji podatkowej dla podmiotów, które nie spełniają kryteriów aktywności gospodarczej.

Na gruncie praktycznego stosowania art. 28j ust. 1 pkt 3 uCIT ujawniły się jednak istotne problemy. Dotyczą one przede wszystkim właściwego sposobu przeliczania zatrudnienia na pełne etaty, możliwości sumowania okresów zatrudnienia różnych osób, wpływu przerw w zatrudnieniu, urlopów bezpłatnych lub zmian wymiaru etatu, a także relacji pomiędzy zatrudnieniem pracowniczym a zatrudnieniem na podstawie umów cywilnoprawnych.

Szczególne znaczenie ma na tym gruncie także status podatników rozpoczynających działalność oraz małych podatników. W ich przypadku ustawodawca przewidział określone złagodzenia lub szczególne zasady spełniania warunku zatrudnienia. W praktyce pojawia się jednak pytanie, czy preferencje te powinny być interpretowane ściśle tak jak ulgi, czy też z uwzględnieniem celu regulacji, jakim jest umożliwienie stopniowego rozwoju zatrudnienia w przedsiębiorstwie.

Problem ma charakter nie tylko formalny. Niespełnienie warunku zatrudnienia może prowadzić do utraty prawa do ryczałtu od dochodów spółek, a w konsekwencji do konieczności rozliczania podatku na zasadach ogólnych. Dlatego też nawet niewielkie rozbieżności interpretacyjne mogą przełożyć się na istotne skutki finansowe i organizacyjne.

Stanowisko administracji skarbowej

W praktyce interpretacyjnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej dostrzegalne jest co do zasady podejście formalistyczne. Organy podatkowe za punkt wyjścia przyjmują literalne brzmienie art. 28j ust. 1 pkt 3 uCIT, akcentując konieczność spełnienia warunku zatrudnienia w sposób ścisły, zgodny z parametrami wskazanymi w ustawie.

W interpretacji indywidualnej z dnia 4 listopada 2024 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.457.2024.2.IN, organ odniósł się do sposobu spełniania warunku zatrudnienia przez podatnika opodatkowanego ryczałtem od dochodów spółek. Z perspektywy organu kluczowe znaczenie miało ustalenie, czy podatnik rzeczywiście utrzymuje wymagany poziom zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty przez wymagany ustawowo okres[111].

Podobnie w interpretacji indywidualnej z dnia 30 stycznia 2025 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.751.2024.1.KM, Dyrektor KIS analizował zasady spełniania warunku zatrudnienia przez podatnika rozpoczynającego działalność gospodarczą. Organ wskazał na konieczność stopniowego dochodzenia do wymaganego poziomu zatrudnienia zgodnie z mechanizmem przewidzianym w art. 28j ust. 2 pkt 2 uCIT[112].

W praktyce interpretacyjnej pojawiły się również zagadnienia dotyczące szczególnych sytuacji kadrowych. W interpretacji z dnia 20 grudnia 2024 r., nr 0114-KDIP-2-2.4010.595.2024.1.ASK, organ analizował wpływ urlopu bezpłatnego pracownika na spełnienie warunku zatrudnienia. Rozstrzygnięcie to pokazuje, że administracja skarbowa przykłada istotną wagę nie tylko do samego istnienia stosunku pracy, ale także do realnego wykonywania zatrudnienia i jego wpływu na kalkulację wymaganego poziomu etatów[113].

Szczególnie restrykcyjnie organy podchodzą również do alternatywnego sposobu spełnienia warunku zatrudnienia, przewidzianego w art. 28j ust. 1 pkt 3 lit. b uCIT. W interpretacji indywidualnej z dnia 4 marca 2024 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.8.2024.1.EJ, organ odniósł się do konieczności realnego i comiesięcznego ponoszenia wydatków na wynagrodzenia osób zatrudnionych na podstawie umów innych niż umowa o pracę[114].

Z przywołanych interpretacji wynika, że organy podatkowe koncentrują się przede wszystkim na formalnym spełnieniu przesłanek ustawowych. Dużo mniejsze znaczenie na tym gruncie odgrywają okoliczności gospodarcze, takie jak rotacja pracowników, sezonowość działalności, przejściowe przerwy w zatrudnieniu czy też obiektywne trudności w pozyskaniu pracowników. Z jednej strony podejście takie zwiększa bezpieczeństwo interpretacyjne, ale jednocześnie może prowadzić do nadmiernie rygorystycznych skutków po stronie podatników. W praktyce nawet krótkotrwałe naruszenie warunku zatrudnienia albo błędne ustalenie liczby etatów może zostać potraktowane jako niespełnienie przesłanki uprawniającej do stosowania ryczałtu i konieczność zmiany sposobu rozliczania.

Stanowisko sądów administracyjnych

W orzecznictwie sądów administracyjnych wybrzmiewa pewnego rodzaju tendencja do korygowania nadmiernie formalistycznego podejścia organów podatkowych. Sądy w niektórych sprawach akcentują konieczność uwzględnienia celu regulacji oraz realiów prowadzenia działalności gospodarczej.

Istotne znaczenie ma w tym kontekście wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 marca 2025 r., II FSK 1412/24, dotyczący pojęcia podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności w kontekście podmiotu powstałego w wyniku przekształcenia. Chociaż rozstrzygnięcie to dotyczyło przede wszystkim statusu podatnika rozpoczynającego działalność, emanuje ono również na sposób wykładni warunku zatrudnienia. Status podatnika rozpoczynającego działalność wpływa bowiem na zakres

111. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 listopada 2024 r., 0114-KDIP2-2.4010.457.2024.2.IN.
112. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 30 stycznia 2025 r., 0111-KDIB1-1.4010.751.2024.1.KM.
113. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 grudnia 2024 r., 0114-KDIP2-2.4010.595.2024.1.ASK
114. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 marca 2024 r., 0111-KDIB1-2.4010.8.2024.1.EJ.

i tempo dochodzenia do wymaganego poziomu zatrudnienia na podstawie art. 28j ust. 2 u.p.d.o.p[115].

Podobnie w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 4 lipca 2024 r., I SA/Wr 105/24, sąd analizował przesłanki stosowania ryczałtu od dochodów spółek w kontekście podmiotu powstałego z przekształcenia. Wykładnia przyjęta przez sąd odchodziła od czysto formalnego rozumienia przepisów i uwzględniała ich funkcję oraz cel[116].

Jak wskazano w uzasadnieniu tych rozstrzygnięć, przepisy o estońskim CIT nie powinny być interpretowane w oderwaniu od ich *ratio legis*. Celem warunku zatrudnienia jest wyłączenie z systemu podmiotów nieprowadzących rzeczywistej działalności gospodarczej, a nie sankcjonowanie podatników za każdą, nawet przejściową lub formalną nieprawidłowość w kalkulacji zatrudnienia.

Jednocześnie należy podkreślić, że orzecznictwo w zakresie warunku zatrudnienia nie jest jeszcze w pełni ugruntowane. Oznacza to, że mimo pojawiających się korzystnych rozstrzygnięć, praktyka stosowania art. 28j ust. 1 pkt 3 uCIT pozostaje źródłem istotnej niepewności prawnej.

Rekomendacja

Rekomendowane jest doprecyzowanie przepisów dotyczących warunku zatrudnienia w ryczałcie od dochodów spółek. Zmiana powinna objąć przede wszystkim sposób liczenia zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty oraz sposób uwzględniania okresów przejściowych, przerw w zatrudnieniu i zmian wymiaru czasu pracy.

W szczególności zasadne byłoby jednoznaczne wskazanie, czy warunek zatrudnienia może być spełniany poprzez łączne uwzględnianie różnych osób zatrudnionych w różnych okresach roku podatkowego, o ile w ujęciu sumarycznym podatnik osiąga wymagany poziom etatów przez wymagany okres. Takie rozwiązanie lepiej odpowiadałoby realiom prowadzenia działalności gospodarczej, w której rotacja pracowników jest zjawiskiem naturalnym.

Dodatkowo wskazane byłoby doprecyzowanie relacji pomiędzy zatrudnieniem pracowniczym a zatrudnieniem na podstawie umów cywilnoprawnych. Obecne brzmienie przepisu zakłada dwa alternatywne sposoby spełnienia warunku, lecz nie rozstrzyga jednoznacznie wszystkich problemów praktycznych związanych z ich stosowaniem, w tym sytuacji mieszanych. Dosłowne brzmienie przepisu mogłoby prowadzić do wniosku, że podatnik wypłacający wynagrodzenie dwóm osobom zatrudnionym na podstawie np. umowy zlecenia oraz jednemu pracownikowi nie spełnia warunku zatrudnienia określonego ani w art. 28j ust. 1 pkt 3 lit. a ani lit. b uCIT, ponieważ do żadnego z nich nie stosuje się w pełni. Do tej problematyki odnosi się rządowy projekt zmiany uCIT UD116 w brzmieniu z dnia 4 sierpnia 2026 r.[117] Propozycja zmiany art. 28j ust. 1 pkt 3 lit. b uCIT polega na umożliwieniu wliczania do minimalnej wysokości wydatków związanych z wypłatą wynagrodzeń (trzykrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw) wydatków związanych z wypłatą wynagrodzeń na rzecz osób fizycznych zatrudnianych przez podatnika na podstawie umowy o pracę.

Jednocześnie wskazane jest zwiększenie bezpieczeństwa stosowania regulacji, poprzez umożliwienie podatnikowi wykazania spełnienia przesłanki zatrudnienia w szerszym horyzoncie czasowym. Wymóg zatrudnienia w kontekście podatników wybierających ryczałt ma swoje uzasadnienie, przy czym nie powinien stanowić przeszkody formalnej wyłączającej możliwość skorzystania z ryczałtu, jeśli niespełnienie norm zatrudnienia jest przejściowe.

Uzasadnienie zmiany

Potrzeba doprecyzowania przepisów wynika z wysokiej doniosłości warunku zatrudnienia dla prawa do stosowania estońskiego CIT. Skoro niespełnienie tego warunku może prowadzić do utraty prawa do ryczałtu, regulacja powinna być możliwie jednoznaczna i przewidywalna.

Obecne brzmienie przepisów nie odpowiada w pełni realiom rynku pracy. Przedsiębiorstwa mogą doświadczać rotacji pracowników, okresowych wakatów, zmian wymiaru etatu albo przejściowej niedostępności pracowników. Automatyczne uznawanie takich zdarzeń za naruszenie warunku zatrudnienia może prowadzić do rezultatów nadmiernie rygorystycznych i nieproporcjonalnych do celu regulacji.

Celem warunku zatrudnienia powinno być badanie, czy podatnik prowadzi rzeczywistą działalność gospodarczą wymagającą zaangażowania zasobów ludzkich. Nie powinien on natomiast pełnić funkcji technicznej pułapki, w której krótkotrwałe lub nieistotne odchylenia od modelowego poziomu zatrudnienia powodują utratę prawa do preferencyjnego opodatkowania.

115. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 marca 2025 r., II FSK 1412/24.

116. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 4 lipca 2024 r., I SA/Wr 105/24.

117. RCL, Ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Projekt z dnia 4 sierpnia 2026 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12402157/katalog/13156666 [dostęp: 11.08.2026].

Doprecyzowanie przepisów pozwoliłoby również ograniczyć liczbę wniosków o interpretacje indywidualne oraz sporów sądowych. Obecnie podatnicy często muszą potwierdzać w interpretacjach kwestie, które mogłyby zostać rozstrzygnięte wprost w ustawie albo w objaśnieniach podatkowych.

Przewidywane korzyści

Zmiana zwiększyłaby bezpieczeństwo podatników korzystających z estońskiego CIT oraz ograniczyłaby ryzyko utraty prawa do ryczałtu z przyczyn czysto technicznych. Podatnicy mogliby monitorować warunek zatrudnienia według jasnych zasad, a organy podatkowe uzyskałyby jednolite kryteria oceny.

Doprecyzowanie sposobu liczenia zatrudnienia miałoby również pozytywny wpływ na atrakcyjność estońskiego CIT. Przedsiębiorcy nie byliby zmuszeni do nadmiernie ostrożnościowego kształtowania zatrudnienia wyłącznie w celu uniknięcia ryzyka podatkowego.

Z perspektywy administracji skarbowej zmiana ograniczyłaby liczbę sporów interpretacyjnych i pozwoliła skupić kontrolę na przypadkach rzeczywistego nadużywania systemu, a nie na technicznych niejasnościach dotyczących kalkulacji etatów.

3.3. Ustalenie dochodu i podatku do zapłaty

3.3.1. Ukryte zyski – najem od podmiotu powiązanego

Zarys problemu

Ukryte zyski na gruncie ryczałtu od dochodów spółek to świadczenia wypłacane na rzecz wspólników lub podmiotów powiązanych, które mogą zostać uznane za formę transferu zysku poza spółkę, bez formalnej dystrybucji zysków w formie dywidendy. Przepisy dotyczące ukrytych zysków mają na celu zapobieganie sytuacjom, w których wspólnicy wykorzystują mechanizmy finansowe, takie jak pożyczki, aby nieopodatkowane środki były wypłacane przez spółkę. Zagadnieniem stanowiącym jeden z istotnych przedmiotów rozbieżności pomiędzy stanowiskiem podatników a administracji skarbowej, a także intensywnego orzecznictwa sądów administracyjnych, była kwestia tego, czy wypłata przez podmiot rozliczający się ryczałtem świadczeń z tytułu z najmu składników majątku od udziałowca lub podmiotów z nim powiązanych stanowi przedmiot opodatkowania jako dochód z tytułu ukrytych zysków[118]. W praktyce gospodarczej bardzo często wspólnicy udostępniają spółkom nieruchomości, hale produkcyjne, magazyny, biura czy środki trwałe wykorzystywane w prowadzonej działalności. Powstaje zatem pytanie, czy wypłacany z tego tytułu czynsz stanowi zwykły koszt działalności operacyjnej, czy też powinien zostać uznany za ukryty zysk podlegający opodatkowaniu ryczałtem. Problem ma istotne znaczenie praktyczne. Przyjęcie szerokiej interpretacji prowadzi do objęcia estońskim CIT znacznej części standardowych transakcji pomiędzy spółką a jej wspólnikami, nawet jeśli odpowiadają one warunkom rynkowym i wynikają z rzeczywistych potrzeb prowadzonej działalności gospodarczej. Z kolei zbyt wąska interpretacja mogłaby umożliwiać zastępowanie dywidendy świadczeniami cywilnoprawnymi, których ekonomicznym celem byłaby dystrybucja zysku bez opodatkowania. Kluczowym zagadnieniem pozostaje zatem ustalenie, kiedy czynsz z tytułu najmu jest wynagrodzeniem za rzeczywiście świadczoną usługę, a kiedy stanowi świadczenie wykonane w związku z prawem wspólnika do udziału w zysku. Odpowiedzi na to pytanie udziela obowiązująca obecnie regulacja. W myśl art. 28m ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 28m ust. 3 uCIT za ukryty zysk uznaje się każde świadczenie, którego beneficjentem, bezpośrednio lub pośrednio, jest wspólnik lub inny podmiot powiązany i które jest wykonane w związku z prawem do udziału w zysku, innym niż podzielony zysk. Objaśnienia podatkowe wskazują przy tym, że za ukryty zysk mogą zostać uznane świadczenia wynikające ze stosunków umownych, o ile dokonywane są na warunkach, których nie ustaliłyby między sobą podmioty niepowiązane[119]. Analiza „rynkowości" takiej relacji dotyczy zarówno ceny (według wartości rynkowej), jak również tego, czy doszłoby do zawarcia danej transakcji, gdyby nie uczestniczyły w niej podmioty powiązane[120].

118. P. Małecki, M. Mazurkiewicz [w:] P. Małecki, M. Mazurkiewicz, *CIT. Podatki i rachunkowość. Komentarz*, wyd. XVI, Warszawa 2025, art. 28(m). https://sip.lex.pl/#/commentary/587856488/808409/malecki-pawel-mazurkiewicz-malgorzata-cit-podatki-i-rachunkowosc-komentarz-wyd-xvi [dostęp: 06.07.2026]; A. Pokojska, *Estoński CIT. Czy czynsz za najem to ukryty zysk?* https://edgp.gazetaprawna.pl/podatki/cit/artykuly/11250750,estonski-cit-czy-czynsz-za-najem-to-ukryty-zysk.html [dostęp: 05.07.2026].
119. B. Kubista, *Związek świadczenia z prawem do udziału w zysku jako przesłanka ukrytych zysków w ryczałcie od dochodów spółek*, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 9/2023, s. 57; D. Kłosowicz, *Czy wynagrodzenie wspólników spółki kapitałowej za usługi świadczone na rzecz spółki stanowi "ukryty zysk" w rozumieniu przepisów o ryczałcie od dochodów spółek?*, Przegląd Podatkowy nr 11/2022, s. 36.
120. Ministerstwo Finansów, Objaśnienia podatkowe z 23 grudnia 2021 r. dot. stosowania przepisów ustawy CIT w zakresie nowych zasad opodatkowania, tj. ryczałtu od dochodów spółek, s. 33, https://www.podatki.gov.pl/cit/wyjasnienia/obj-cit-estonski/ [dostęp: 13.08.2026].

Stanowisko administracji skarbowej

Dyrektor KIS prezentuje obecnie zmienne stanowisko w tym zakresie. W szeregu interpretacji indywidualnych wskazywał, że wypłata przez podmiot rozliczający się ryczałtem świadczeń z tytułu najmu składników majątku na rzecz udziałowca lub podmiotów z nim powiązanych nie stanowi *per se* przedmiotu opodatkowania ryczałtem jako dochód z tytułu ukrytych zysków[121]. Podkreślał konieczność dokonania oceny „rynkowości" takiej płatności. Powoływał się przy tym m. in. na specyfikę modelu prowadzonej przez nich działalności oraz na długotrwałość analizowanych stosunków najmu[122]. Za istotny uznawał również fakt, że najem, obok nabycia, stanowi jedną z najbardziej powszechnych form wyposażania przedsiębiorstwa w aktywa niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej[123]. Przełom lat 2022 i 2023 był okresem stopniowego odchodzenia przez Dyrektora KIS od korzystnej dla podatników linii interpretacyjnej. Oceniając przedstawiane przez podatników stany faktyczne powoływał się przy tym na dodatkowe, niewynikające z przepisów Ustawy ani z treści Objaśnień kryterium „rynkowości" badanej transakcji w postaci analizy, czy podatnik wyposażony został przez wspólników w niezbędne do prowadzenia działalności aktywa. Wskazywał przy tym, że racjonalnie działający udziałowiec zmierza do wyposażenia spółki w składniki majątkowe niezbędne do prowadzenia przez nią działalności gospodarczej – nie generuje zatem dodatkowych kosztów wynikających z konieczności wynajmowania od niego, lub podmiotu z nimi powiązanego, składników niezbędnych do jej prowadzenia[124]. Jako podatnicy, w przypadku których Dyrektor KIS orzekł o „nierynkowości" najmu, wskazane zostały w szczególności:

1. spółka, powołana przez osobę fizyczną celem prowadzenia działalności hotelarskiej jako operator nieruchomości wynajmowanych jej przez wspólnika[125];
2. podmiot wynajmujący od wspólnika jedną z szeregu wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej linii produkcyjnych[126];
3. wyposażony przez udziałowców we własność szerokiego katalogu środków produkcji podmiot, który wynajmował od wspólnika dwie prasy hydrauliczne i nieruchomość[127]. Obok szeregu negatywnych interpretacji indywidualnych[128], w orzecznictwie Dyrektora KIS zidentyfikować można również szereg rozstrzygnięć korzystnych dla wnioskodawców, co czyni wskazane pole urzędowej wykładni szczególnie niestabilnym a co za tym idzie – ryzykownym dla podatników[129].

Stanowisko sądów administracyjnych

Negatywne stanowiska Dyrektora KIS poddane zostały weryfikacji przez sądownictwo administracyjne. Jej efektem było ukształtowanie się korzystnej dla podatników linii interpretacyjnej Wojewódzkich Sądów Administracyjnych. Wskazuje ona na fakt, że brak jest podstawy prawnej, która nakazywałby wspólnikowi wyposażyć podatnika ryczałtu w prawo własności nieruchomości i urządzeń które służą mu do prowadzenia działalności gospodarczej. WSA powołują się przy tym na fakt, że model biznesowy polegający na wyposażeniu spółki w składniki służące prowadzeniu działalności gospodarczej w drodze najmu jest realnym modelem funkcjonującym w obrocie gospodarczym,

121. Patrz m. in. Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 24 października 2022 r. nr 0114-KDIP2-2.4010.51.2022.2. AP; Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 10 listopada 2022 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.276.2022.2. AK; Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 1 grudnia 2022 r. nr 0111-KDIB2-1.4010.554.2022.1. BJ; Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 2 grudnia 2022 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.751.2022.1. AK; Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 3 kwietnia 2023 r. nr 0111-KDIB2-1.4010.780.2022.2.BJ; Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 4 kwietnia 2023 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.95.2023.1.MC.
122. Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 10 listopada 2022 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.276.2022.2. AK.
123. Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 24 października 2022 r. nr 0114-KDIP2-2.4010.51.2022.2. AP.
124. Patrz m. in. Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 19 września 2022 r. nr 0111-KDIB1-1.4010.381.2022.3. ŚS; Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 4 listopada 2022 r. nr 0111-KDIB1-1.4010.497.2022.2. AND; Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 30 listopada 2022 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.474.2022.2. DP.
125. Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 2 czerwca 2023 r. nr 0115-KDIT1.4011.574.2022.3.AS.
126. Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 6 marca 2024 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.624.2023.2.EJ.
127. Interpretacja Indywidualna Dyrektora KIS z dnia 29 lutego 2024 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.696.2023.2.DP.
128. Patrz m. in. interpretacja indywidualna z dnia 21 grudnia 2022 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.151.2022.2.IN,; interpretacja indywidualna z dnia 23 grudnia 2022 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.152.2022.2.AP oraz interpretacja indywidualna z dnia 23 grudnia 2022 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.510.2022.2.AR.
129. Patrz m. in. interpretacja indywidualna z dnia 22 grudnia 2022 r., nr 0111-KDWB.4010.77.2022.3.BB; interpretacja indywidualna z dnia 13 listopada 2025 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.503.2025.1.EJ; interpretacja indywidualna z dnia 25 listopada 2025 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.464.2025.2.IN; interpretacja indywidualna z dnia 1 grudnia 2025 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.464.2025.2. IN; interpretacja indywidualna z dnia 23 czerwca 2026 r., 0111-KDIB1-1.4010.218.2026.2.SH.

w efekcie czego jego zastosowanie nie kwalifikuje wskazanej relacji jako „nierynkowej”[130].

Podkreślenia wymaga jednak fakt, że wskazana linia orzecznicza sądów administracyjnych nie ma charakteru w pełni spójnego. Niekiedy sąd przyznaje rację Organowi, jak miało miejsce w przypadku wyroku WSA w Gdańsku z dnia 13 sierpnia 2024 r., sygn. I SA/Gd 394/24. Sąd w tym orzeczeniu uznał, że rynkowy charakter czynszu nie wyłącza automatycznie jego kwalifikacji jako ukrytego zysku. W opinii Sądu decydujące znaczenie ma całokształt okoliczności transakcji, w szczególności jej gospodarcza racjonalność, rzeczywiste potrzeby spółki oraz to, czy do analogicznej transakcji doszłoby pomiędzy podmiotami niepowiązanymi[131]. W opinii WSA za ukryty zysk może zostać uznany zwłaszcza taki najem, który wynika z faktu niewyposażenia spółki w aktywa niezbędne do prowadzenia działalności i w istocie służy osiągnięciu efektu w postaci dokonywania ukrytego transferu środków pomiędzy spółką a wspólnikiem.

Rekomendacja

Linia orzecznicza sądów administracyjnych, choć w znacznej większości przypadków prezentująca stanowisko korzystne dla podatników, nie przyniosła dotychczas efektu w postaci definitywnego odejścia przez Dyrektora KIS od niekorzystnej dla podatników ścieżki interpretacyjnej. Dla zabezpieczenia korzystnego dla spółek kierunku wykładni obowiązujących przepisów, zarekomendować należy odpowiednią interwencję legislacyjną. W opinii autorów obecne brzmienie art. 28m ust. 3 uCIT pozostawia organom zbyt szeroki zakres uznaniowości przy kwalifikowaniu czynszu wypłacanego przez spółkę udziałowcowi lub podmiotowi z nim powiązanemu jako ukrytego zysku. Prowadzi to do sytuacji, w której organy podatkowe częstokroć uznają za opodatkowane również takie transakcje, które zostały zawarte na warunkach rynkowych, odpowiadają rzeczywistym potrzebom spółki i stanowią typowy element prowadzonej przez spółkę działalności gospodarczej.

Zarekomendować należy sprecyzowanie zasad kwalifikowania świadczeń z tytułu najmu od podmiotów powiązanych jako ukrytych zysków. W szczególności należałoby jednoznacznie wskazać, że fakt niewyposażenia spółki we własność niezbędnych do prowadzenia działalności składników majątku nie może przesądzać o powstaniu ukrytego zysku w przypadku ich wynajmowania od wspólnika lub podmiotu z nim powiązanego. Korzystanie z nieruchomości, maszyn lub innych aktywów na podstawie umowy najmu jest bowiem powszechnym i gospodarczo uzasadnionym sposobem organizacji działalności przedsiębiorstwa, niezależnie od tego, czy wynajmującym jest podmiot powiązany.

Za ukryty zysk powinny być uznawane wyłącznie te płatności z tytułu najmu, które w świetle całokształtu okoliczności stanowią rzeczywistą alternatywę dla dywidendy lub służą transferowaniu zysku do wspólnika pod pozorem transakcji gospodarczej. Ocena ta powinna uwzględniać nie tylko formalne powiązania pomiędzy stronami, lecz przede wszystkim rynkowy charakter czynszu, rzeczywiste potrzeby spółki, racjonalność ekonomiczną transakcji oraz jej faktyczną funkcję w działalności przedsiębiorstwa. Rekomenduje się zatem zmianę art. 28m uCIT poprzez wprowadzenie wyłączenia, zgodnie z którym wynagrodzenie za najem składnika majątku od podmiotu powiązanego nie stanowi ukrytego zysku, jeżeli transakcja została zawarta na warunkach, jakie ustaliłyby między sobą podmioty niepowiązane, a korzystanie z przedmiotu najmu jest uzasadnione potrzebami prowadzonej działalności gospodarczej. Jednocześnie regulacja powinna zachować możliwość opodatkowania transakcji sztucznych lub ekonomicznie nieracjonalnych, których rzeczywistym celem jest dystrybucja zysku do wspólnika.

Uzasadnienie zmiany

Celem regulacji dotyczących ukrytych zysków jest przeciwdziałanie wypłacaniu wspólnikom korzyści ekonomicznych stanowiących substytut dywidendy. Nie powinny one natomiast prowadzić do automatycznego opodatkowania zwykłych transakcji gospodarczych wyłącznie z uwagi na występowanie powiązań pomiędzy stronami.

Wynajem nieruchomości, hal, magazynów, maszyn lub innych składników majątku jest standardowym sposobem organizowania działalności gospodarczej. Przedsiębiorca może racjonalnie zdecydować, że zakup określonego aktywa nie jest dla spółki opłacalny, wymagałby zaangażowania nadmiernego kapitału albo ograniczałby jej zdolność do finansowania działalności operacyjnej. Korzystanie z najmu pozwala zachować płynność, elastycznie reagować na zmianę skali działalności oraz ograniczać ryzyko związane z utrzymywaniem majątku trwałego.

Z tego względu brak własności aktywów nie może być sam w sobie traktowany jako dowód niewystarczającego wyposażenia spółki przez wspólników ani jako

130. Patrz: Wyrok WSA w Łodzi z dnia 23 marca 2023 r., sygn. I SA/Łd 137/23; Wyrok WSA w Łodzi z dnia 17 października 2023 r., sygn. akt I SA/Łd 513/23; Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. I SA/Go 276/23; wyrok WSA w Poznaniu z dnia 10 października 2024 r., sygn. I SA/Po 282/24; wyrok NSA z dnia 19 maja 2026 r., sygn. II FSK 936/23.

131. Analogicznie: T. Janicki, *Ukryte zyski w ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych*, Przegląd Podatkowy nr 5/2024, nr 5, s. 6.

przesłanka istnienia ukrytego zysku. Prawo handlowe nie nakłada na wspólników obowiązku wyposażenia spółki we własność wszystkich składników niezbędnych do prowadzenia działalności. Spółka może legalnie i racjonalnie korzystać z cudzych aktywów, w tym należących do podmiotu powiązanego.

Za niewystarczające należy jednak uznać również ograniczenie oceny wyłącznie do wysokości czynszu. Rynkowy charakter wynagrodzenia jest istotną przesłanką, ale nie powinien automatycznie przesądzać o braku ukrytego zysku, jeżeli cała struktura transakcji została ukształtowana sztucznie, na przykład poprzez wcześniejsze wyzbycie się przez spółkę niezbędnego składnika majątku i jego następcze wynajęcie od wspólnika. W takich sytuacjach konieczna jest ocena rzeczywistego celu ekonomicznego oraz odpowiedź na pytanie, czy analogiczna transakcja zostałaby zawarta pomiędzy podmiotami niepowiązanymi.

Obecny stan prawny nie wyznacza jednak wystarczająco precyzyjnej granicy pomiędzy zwykłym najmem a świadczeniem stanowiącym ukrytą dystrybucję zysku. Prowadzi to do rozbieżności w interpretacjach indywidualnych i orzecznictwie, a także do nadmiernego ryzyka po stronie podatników. Przedsiębiorcy nie są w stanie jednoznacznie przewidzieć, czy organ uzna za wystarczające rynkowe warunki transakcji i jej gospodarcze uzasadnienie, czy też zakwestionuje sam model korzystania z majątku wspólnika.

Niepewność ta wpływa bezpośrednio na decyzje biznesowe. Spółki mogą rezygnować z ekonomicznie uzasadnionego najmu, nabywać aktywa pomimo braku potrzeby angażowania w nie kapitału albo zmieniać strukturę własności majątku wyłącznie w celu ograniczenia ryzyka podatkowego. Prowadzi to do podporządkowania decyzji gospodarczych niejasnym regulacjom podatkowym, zamiast rzeczywistym potrzebom przedsiębiorstwa.

Doprecyzowanie przepisów pozwoliłoby zachować funkcję ochronną regulacji o ukrytych zyskach, a jednocześnie wyeliminować sytuacje, w których opodatkowaniu podlegają transakcje typowe, rynkowe i uzasadnione gospodarczo.

Przewidywane korzyści

Proponowana zmiana zwiększy bezpieczeństwo prawne podatników korzystających z ryczałtu od dochodów spółek oraz ograniczy liczbę sporów dotyczących kwalifikacji czynszu najmu jako ukrytego zysku. Jednoznaczne wskazanie kryteriów oceny transakcji pozwoli przedsiębiorcom już na etapie zawierania umowy przewidzieć jej skutki podatkowe i odpowiednio udokumentować gospodarcze uzasadnienie najmu oraz rynkowy charakter wynagrodzenia.

Doprecyzowanie przepisów przyczyni się także do ujednolicenia praktyki organów podatkowych i sądów administracyjnych. Ograniczy sytuacje, w których podobne stany faktyczne są oceniane odmiennie w zależności od tego, czy organ większą wagę przypisze rynkowości czynszu, strukturze majątkowej spółki czy samemu istnieniu powiązań. Zmniejszeniu ulegnie liczba wniosków o wydanie interpretacji indywidualnych, a także koszty obsługi prawnej i postępowań sądowych ponoszone zarówno przez podatników, jak i administrację publiczną.

Z perspektywy gospodarczej zmiana pozwoli przedsiębiorcom wybierać optymalny sposób korzystania z aktywów. Spółki będą mogły decydować, czy bardziej racjonalne jest nabycie nieruchomości lub maszyny, leasing, czy najem od wspólnika albo innego podmiotu powiązanego, bez obawy, że sam wybór określonego modelu zostanie potraktowany jako ukryta dystrybucja zysku. Pozwoli to lepiej zarządzać płynnością finansową, ograniczyć konieczność angażowania kapitału w majątek trwały oraz przeznaczać większe środki na rozwój działalności operacyjnej i inwestycje.

Proponowane rozwiązanie zwiększy również atrakcyjność estońskiego CIT. Podatnicy nie będą zmuszeni do reorganizacji majątku ani rezygnacji z rynkowych transakcji z podmiotami powiązanymi tylko po to, aby ograniczyć ryzyko podatkowe. System będzie w większym stopniu neutralny wobec przyjętego modelu biznesowego, a opodatkowanie zostanie skoncentrowane na rzeczywistych przypadkach transferowania zysku do wspólników.

W konsekwencji zmiana pozwoli lepiej zrealizować cel przepisów o ukrytych zyskach. Ochrona interesów fiskalnych zostanie zachowana w odniesieniu do transakcji sztucznych, pozornych lub ekonomicznie nieracjonalnych, natomiast typowe świadczenia odpowiadające warunkom rynkowym i rzeczywistym potrzebom przedsiębiorstwa nie będą podlegały dodatkowej sankcji podatkowej.

3.3.2. Ukryte zyski – pożyczka od lub na rzecz podmiotu powiązanego

Zarys problemu

Polem istotnych rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych jest kwestia kwalifikowania jako ukrytych zysków pożyczek udzielanych przez podatnika rozliczającego się na zasadach ryczałtu od dochodów spółek jego udziałowcowi lub podmiotowi z nim powiązanemu. Analogiczny spór wiąże się z kwestią uznania za takowe świadczenia odwrotnego, tj. sytuacji, gdy dłużnik (ryczałtowiec) dokonuje płatności odsetkowych na rzecz udzielającego mu pożyczki udziałowca lub podmiotu z nim powiązanego. Wątpliwości budzi w szczególności kwestia, czy kwalifikacja wskazanych płatności jako ukrytych zysków dotyczy każdej pożyczki, czy stanowi jedynie domniemanie, które jest obalone w sytuacji, gdy pożyczka udzielona została na warunkach „rynkowych", tj. na zasadach charakterystycznych dla podmiotów niepowiązanych.

Jednym z podstawowych założeń ryczałtu od dochodów spółek jest opodatkowanie nie tylko klasycznej dywidendy, lecz również świadczeń, które z ekonomicznego punktu widzenia prowadzą do transferu korzyści do wspólników lub podmiotów z nimi powiązanych. Szczególne miejsce w katalogu ukrytych zysków zajmują świadczenia związane z finansowaniem działalności spółki oraz finansowaniem wspólników. Art. 28m ust. 3 pkt 1 uCIT wprost wskazuje, że za ukryty zysk mogą zostać uznane m.in. kwoty pożyczek (kredytów) udzielonych wspólnikom lub podmiotom powiązanym, jak również odsetki, prowizje, wynagrodzenia i inne opłaty związane z korzystaniem z kapitału. Regulacja ta ma przeciwdziałać zastępowaniu dywidendy instrumentami finansowania dłużnego, których ekonomicznym skutkiem jest przekazanie wspólnikom środków wypracowanych przez spółkę[132].

Na tle obowiązujących przepisów pojawiły się jednak liczne wątpliwości dotyczące zakresu opodatkowania finansowania pomiędzy spółką a podmiotami powiązanymi[133]. Dotyczą one w szczególności sytuacji, w których spółka korzysta z pożyczki udzielonej przez wspólnika albo sama finansuje działalność wspólnika lub innego podmiotu z grupy.

Problem sprowadza się do ustalenia, czy każda pożyczka pomiędzy podmiotami powiązanymi prowadzi do powstania ukrytego zysku, czy też opodatkowaniu powinny podlegać wyłącznie te świadczenia, które faktycznie zastępują dystrybucję zysku i pozostają w związku z prawem wspólnika do udziału w zysku.

Zagadnienie ma istotne znaczenie praktyczne, ponieważ finansowanie wewnątrzgrupowe stanowi powszechny element prowadzenia działalności gospodarczej. Nadmiernie szeroka interpretacja przepisów mogłaby prowadzić do opodatkowania standardowych instrumentów finansowania przedsiębiorstw, niezależnie od ich gospodarczego uzasadnienia.

132. M. Guzek i in., Estoński CIT w praktyce, Wolters Kluwer, Warszawa 2022, s. 133.

133. M. Pogroszewska, *Spółka na estońskim CIT może udzielić pożyczki bez podatku*, https://www.prawo.pl/podatki/spolka-na-estonskim-cit-moze-udzielic-pozyczki-bez-podatku-wyrok,532470.html [dostęp: 05.07.2026].

Stanowisko administracji skarbowej

W myśl regulacji art. 28m ust. 1 pkt 2 w zw. z ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 3 uCIT przez ukryte zyski rozumie się świadczenia pieniężne, niepieniężne, odpłatne, nieodpłatne lub częściowo odpłatne, wykonane w związku z prawem do udziału w zysku, inne niż podzielony zysk, których beneficjentem, bezpośrednio lub pośrednio, jest udziałowiec, akcjonariusz albo wspólnik lub podmiot z nim bezpośrednio lub pośrednio powiązany. Objaśnienia do ryczałtu od dochodów spółek wskazują przy tym na pożyczkę udzieloną przez spółkę wspólnikowi za pośrednictwem tworzonych z zysku funduszy, jako na przykład zdarzenia uznawanego za wypłatę ukrytego zysku[134]. Powołując się na wskazany fragment objaśnień Dyrektor KIS, w spójnej linii interpretacyjnej, prezentuje stanowisko w myśl którego każda pożyczka udzielona udziałowcowi przez podatnika ryczałtu (analogicznie – każda płatność odsetkowa z tytułu pożyczki otrzymanej przez ryczałtowca od jego wspólnika) – stanowi ukryty zysk i podlega opodatkowaniu ryczałtem[135].

W przypadku udzielenia pożyczki przez spółkę na rzecz wspólnika lub podmiotu powiązanego administracja skarbowa konsekwentnie wskazuje, że już sama kwota pożyczki stanowi ukryty zysk w rozumieniu art. 28m ust. 3 pkt 1 uCIT. Opodatkowaniu podlegają również odsetki, prowizje oraz inne świadczenia związane z udzielonym finansowaniem. Nie mają przy tym znaczenia okoliczności i warunki jej udzielenia, w szczególności jej „rynkowy" charakter[136]. Co istotne – dochód z ukrytych zysków nie powstaje, jeśli pożyczka została udzielona w okresie poprzedzającym przejście podatnika na ryczałt – nawet jeśli jej spłata realizowana jest w okresie opodatkowania na nowych zasadach[137]. Analogicznie ukrytego zysku nie stanowi zwrot pożyczonego kapitału. Wątpliwości interpretacyjne dotyczą natomiast wszelkich form wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, tak odsetek jak również dodatkowych opłat, które mogą podlegać ocenie pod kątem związku z prawem do udziału w zysku.

Stanowisko sądów administracyjnych

Wskazany pogląd Dyrektora KIS był przedmiotem analizy ze strony sądów administracyjnych. Prezentowały one w przedmiotowym zakresie rozbieżne stanowiska. W wyrokach z lutego[138], marca[139], kwietnia[140] i października 2024 r.[141] WSA w Poznaniu, Bydgoszczy i Warszawie zgodziły się z linią interpretacyjną Dyrektora KIS. Podkreśliły przy tym, że udzielenie pożyczki, jako wymienione w art. 28m ust. 3 pkt 1 uCIT jako ukryty zysk, są nim zawsze, niezależnie od jakichkolwiek okoliczności. Podobne stanowisko zajął w październiku 2024 r. NSA[142] uznając, że pożyczka udzielona podmiotowi powiązanemu w okresie opodatkowania ryczałtem stanowi ukryty zysk już z tego względu, że została wprost wymieniona w art. 28m ust. 3 pkt 1 uCIT. Zdaniem NSA świadczenia wskazane w punktach 1–12 tego przepisu zawsze stanowią ukryte zyski, niezależnie od celu gospodarczego pożyczki, jej rynkowego oprocentowania, terminowej spłaty czy deklarowanego braku związku z dystrybucją zysku.

Równolegle do wskazanej linii interpretacyjnej kształtowała się linia przeciwna, prezentowana w szczególności przez WSA w Gliwicach. W wyrokach z maja 2023 r.[143], czerwca 2024 r.[144], listopada 2024 r.[145] oraz września 2025 r.[146] stwierdził on, że z treści art. 28m ust. 3 uCIT i Objaśnień podatkowych nie wynika, że ukrytym zyskiem jest każda pożyczka udzielona podmiotowi powiązanemu przez spółkę objętą ryczałtem od dochodów spółek. Wskazana kwalifikacja uzależniona jest od stwierdzenia, czy analizowane świadczenie jest

134. Ministerstwo Finansów, Objaśnienia podatkowe z 23 grudnia 2021 r. dot. stosowania przepisów ustawy CIT w zakresie nowych zasad opodatkowania, tj. ryczałtu od dochodów spółek, s. 37, https://www.podatki.gov.pl/cit/wyjasnienia/obj-cit-estonski/ [dostęp: 06.07.2026].
135. Patrz m. in. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 listopada 2024 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.635.2024.1.JKU; interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 10 kwietnia 2026 r., nr 0111-KDIB-2-1.4010.57.2026.2.MN; interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 10 czerwca 2026 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.182.2026.2.SH.
136. Patrz m. in. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 21 grudnia 2023 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.545.2023.3.IN.
137. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 26 maja 2022 r. sygn. 0111-KDIB2-1.4010.583.2021.2.MK.
138. Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 29 lutego 2024 r., sygn. I SA/Po 804/23.
139. Wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 12 marca 2024 r., sygn. I SA/Bd 42/24.
140. Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 25 kwietnia 2024 r., sygn. I SA/Po 122/24.
141. Wyrok WSA w Warszawie z dnia 16 października 2024 r., sygn. III SA/Wa 1826/24.
142. Wyrok NSA z dnia 9 października 2024 r., sygn. II FSK 797/24.
143. Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 12 maja 2023 r., sygn. I SA/Gl 93/23.
144. Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 6 czerwca 2024 r., sygn. I SA/Gl 93/23, I SA/Gl 1566/23.
145. Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 18 listopada 2024 r., sygn. I SA/Gl 93/23, I SA/Gl 1566/23.
146. Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 17 września 2025 r., syng. I SA/Gl 1546/24.

wykonane w związku z prawem do udziału w zysku. Sąd podkreślał przy tym, że z uwagi na wielorakość stanów faktycznych i umów, jakie mogą być zawierane między spółką a jej wspólnikiem lub pomiędzy spółką a innym podmiotem powiązanym, istnieje konieczność każdorazowego badania postanowień zawartych w umowie określającej dane świadczenie oraz sytuacji biznesowej spółki[147]. Analogiczne stanowisko prezentują WSA we Wrocławiu[148] oraz w Łodzi. W wyroku z czerwca 2024 r.[149], WSA w Łodzi podkreślił, że dokonanie wykładni z pominięciem wskazanego w Ustawie związku świadczenia z prawem udziału w zysku doprowadziłoby do naruszenia zakazu wykładni *per non est*, zgodnie z którą nie wolno przepisów prawnych interpretować tak, aby pewne ich fragmenty okazywały się zbędne. WSA stwierdził ponadto, że o ile opodatkowaniu jako ukryty zysk podlega tylko taka pożyczka, która została udzielona na zasadach „nierynkowych", tj. w związku z prawem do udziału w zysku, to do rozstrzygania, czy pożyczka została udzielona w związku z prawem do udziału w zysku, czy nie, właściwy jest nie Dyrektor KIS a organy kontrolujące podatników. W przypadku powołania się podatnika na okoliczność braku powiązania udzielonej mu przez udziałowca pożyczki z przysługującym mu prawem do udziału w zyskach, charakter postępowania interpretacyjnego nie pozwala Dyrektorowi KIS na podejmowanie działań w zakresie ustalenia stanu faktycznego (zdarzenia przyszłego), zaś jego rola ogranicza się wyłącznie do oceny zdarzenia przedstawionego przez podatnika[150]. Uznanie zaś pożyczki, wbrew stanowisku podatnika, za dokonaną w związku z przysługującym mu prawem do udziału w zyskach, określone zostało przez WSA w Łodzi jako znacząca zmiana okoliczności wskazanych we wniosku interpretacyjnym, tj. jako naruszenie przez Dyrektora KIS art. 14c § 1 Ordynacji Podatkowej.

Rekomendacja

Obecnie ujawniły się w orzecznictwie dwa przeciwstawne kierunki wykładni. Pierwszy wymaga każdorazowego zbadania związku świadczenia z prawem do udziału w zysku, natomiast drugi przyjmuje automatyczne opodatkowanie pożyczek jako wprost wymienionych w katalogu ustawowym. Mając na uwadze rozbieżność stanowisk sądownictwa administracyjnego w przedmiocie kwalifikowania jako ukrytych zysków pożyczek udzielanych przez podatnika udziałowcowi, ew. płatności odsetek z tytułu pożyczek płaconych przez podatnika na rzecz udziałowca, konieczna jest w tym zakresie pilna interwencja legislacyjna ze strony ustawodawcy podatkowego.

Rekomendowane jest doprecyzowanie art. 28m ust. 3 uCIT w taki sposób, aby pożyczka udzielona podmiotowi powiązanemu nie była automatycznie uznawana za ukryty zysk wyłącznie z uwagi na występowanie powiązań pomiędzy stronami. Opodatkowaniu powinny podlegać jedynie te pożyczki, które w rzeczywistości służą przekazaniu wspólnikowi lub podmiotowi z nim powiązanemu korzyści odpowiadającej wypłacie dywidendy. Pożyczki udzielane na warunkach rynkowych, przeznaczone na finansowanie działalności gospodarczej, inwestycji lub bieżącej płynności podmiotu powiązanego nie powinny być kwalifikowane jako ukryte zyski, jeżeli zostały udzielone na zasadach rynkowych, tj. gdy nie pozostają w związku z prawem do udziału w zysku. Zasadne jest zatem jednoznaczne wskazanie w ustawie, że ocena pożyczki wymaga uwzględnienia szeregu czynników, w szczególności jej rzeczywistego celu gospodarczego, warunków finansowania oraz sposobu wykorzystania środków.

Uzasadnienie zmiany

Obecne brzmienie przepisów prowadzi do sytuacji, w której organy podatkowe mogą uznawać każdą pożyczkę udzieloną podmiotowi powiązanemu za ukryty zysk, niezależnie od jej gospodarczego uzasadnienia. Tak ukształtowane stanowisko nie uwzględnia realiów prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności funkcjonowania grup kapitałowych, w których finansowanie pomiędzy podmiotami jest powszechnym sposobem zarządzania płynnością i realizacji inwestycji. Samo istnienie powiązań nie powinno przesądzać o powstaniu obowiązku podatkowego. Kluczowe znaczenie powinno mieć to, czy pożyczka stanowi faktyczną alternatywę dla dywidendy, czy też służy finansowaniu działalności operacyjnej podmiotu powiązanego.

Automatyczne opodatkowanie pożyczek może zmuszać przedsiębiorców do korzystania z droższego finansowania zewnętrznego, mimo że w ramach grupy dysponują środkami, które mogłyby zostać efektywnie wykorzystane. Prowadzi to do zwiększenia kosztów działalności oraz ogranicza swobodę podejmowania racjonalnych decyzji gospodarczych. Zmiana przepisów powinna zatem chronić interes fiskalny w przypadkach

147. Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 12 maja 2023 r., sygn. I SA/Gl 93/23.
148. Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 27 marca 2025 r., sygn. I SA/Wr 817/24. Szerzej na ten temat: I. Strzelec, *Nie każda pożyczka stanowi ukryty zysk. Wyrok WSA we Wrocławiu z 27.03.2025 r.*, I SA/Wr 817/24, Przegląd Podatkowy nr 9/2025, s. 58.
149. Wyrok WSA w Łodzi z dnia 12 czerwca 2024 r., sygn. I SA/Łd 251/24.
150. Podobnie wyroki NSA z dnia 24 maja 2022 r. sygn. II FSK 2293/20; wyrok WSA w Krakowie z dnia 19 grudnia 2023 r., sygn. I SA/Kr 947/23; wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 12 marca 2024 r., sygn. I SA/Bd 42/24.

rzeczywistej ukrytej dystrybucji zysku, a jednocześnie nie obciążać podatkiem standardowych i uzasadnionych gospodarczo form finansowania.

Przewidywane korzyści

Proponowana zmiana pozwoli przedsiębiorcom bezpieczniej korzystać z finansowania wewnątrzgrupowego, w szczególności w celu realizacji inwestycji, poprawy płynności oraz finansowania bieżącej działalności. Ograniczenie automatyzmu w kwalifikowaniu pożyczek jako ukrytych zysków zmniejszy ryzyko podatkowe oraz liczbę sporów z organami podatkowymi. Podatnicy będą mogli podejmować decyzje finansowe w oparciu o potrzeby gospodarcze, a nie obawę przed dodatkowym opodatkowaniem.

Zmiana przyczyni się również do obniżenia kosztów finansowania przedsiębiorstw oraz umożliwi bardziej efektywne wykorzystywanie środków pieniężnych w ramach grup kapitałowych. Jednocześnie opodatkowaniu nadal będą podlegały te transakcje, które faktycznie służą przekazaniu zysku wspólnikom lub podmiotom z nimi powiązanym.

3.3.3. Ukryte zyski – pożyczka udzielona przed wyborem ryczałtu od dochodów spółek oraz umorzenie udziałów w spółce

Zarys problemu

Wspólnicy spółki, która podlega opodatkowaniu ryczałtem od dochodów spółek mogą otrzymywać od niej również świadczenia inne niż wypłaty z tytułu podziału zysku. Ich realizacja może skutkować powstaniem po stronie spółki dochodu podlegającego opodatkowaniu. Dochód ten ustawodawca określił jako dochód z tytułu ukrytych zysków. Ustawodawca zdecydował się nawet na otwartą definicję ukrytych zysków, wskazując na ich główne cechy i precyzując, że „ukrytymi zyskami" są otrzymane przez wspólnika wszelkie świadczenia (pieniężne, niepieniężne, odpłatne i nieodpłatne, a także częściowo odpłatne) wykonane w związku z prawem do udziału w zysku, z wyjątkiem świadczeń z tytułu podziału zysku spółki.

Definicja zawarta w art. 28m ust. 3 uCIT wskazuje na kategorie ukrytych zysków i ogólne założenia, którymi należy się kierować w ocenie czy dane świadczenie spółki na rzecz podmiotu powiązanego z tą spółką lub jej wspólnikiem stanowi ukryty zysk. Sporo wytycznych znajdziemy także w Objaśnieniach podatkowych[151].

Wskazane Objaśnienia podatkowe precyzują, że ukryte zyski to wszelkie świadczenia spółki:

- wykonane w związku z prawem do udziału w zysku, inne niż podzielony zysk;
- o charakterze pieniężnym, niepieniężnym, odpłatnym, nieodpłatnym lub częściowo odpłatnym (wartość nieodpłatnych i częściowo odpłatnych świadczeń określa się zgodnie z art. 12 ust. 5-6a uCIT);
- bezpośrednio lub pośrednio na rzecz wspólnika lub podmiotu powiązanego bezpośrednio lub pośrednio z podatnikiem lub z tym wspólnikiem.

Takie świadczenie powstaje m.in. w sytuacji, kiedy podatnik dokonując czynności prawnej (jednej lub wielu) osiąga taki sam efekt ekonomiczny, jaki osiągnąłby poprzez wypłatę zysku w formie dywidend.

Dochód z tytułu ukrytego zysku nie obejmuje świadczeń, które nie są wykonane w związku z prawem do udziału w zysku, czyli świadczeń podjętych (wykonanych) bez jakiegokolwiek wpływu innych podmiotów powiązanych na działanie i decyzje spółki opodatkowanej ryczałtem, w zakresie takiego świadczenia.

Jednym z przykładowych „ukrytych zysków" są pożyczki. Art. 28m ust. 3 pkt 1 uCIT mówi, że za ukryty zysk należy uznać kwotę pożyczki (kredytu) udzielonej przez podatnika udziałowcowi, akcjonariuszowi albo wspólnikowi, w tym za pośrednictwem tworzonych z zysku funduszy, lub podmiotowi powiązanemu z udziałowcem, akcjonariuszem lub wspólnikiem oraz odsetki, prowizje, wynagrodzenia i opłaty od pożyczki (kredytu) udzielonej przez te podmioty podatnikowi.

Zarówno przepisy prawa materialnego, jak i ww. Objaśnienia podatkowe nie precyzują czy jako ukryte zyski należy traktować tylko te świadczenia, które pochodzą z zysków osiągniętych przez spółkę w okresie opodatkowania ryczałtem.

Takie zastrzeżenie ustawodawca poczynił wskazując, że przedmiotem opodatkowania ryczałtem jest dochód z tytułu podzielonego zysku, który obejmuje sytuację podziału zysku netto wypracowanego w okresie opodatkowania ryczałtem (art. 28m ust. 1 pkt 1 uCIT). W zakresie ukrytych zysków takich zastrzeżeń jest brak. To z kolei spowodowało liczne wątpliwości i spory na linii podatnicy – Krajowa Administracja Skarbowa, kończące się nierzadko na salach sądowych sądów administracyjnych.

151. Ministerstwo Finansów, Objaśnienia podatkowe z 23 grudnia 2021 r. dot. stosowania przepisów ustawy CIT w zakresie nowych zasad opodatkowania, tj. ryczałtu od dochodów spółek, s. 41, https://www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-do-ryczaltu-od-dochodow-spolek [dostęp: 06.07.2026].

Stanowisko administracji skarbowej

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w wydawanych interpretacjach indywidualnych jednolicie uznaje, że obowiązek zapłaty podatku powstaje w każdym przypadku, gdy spółka opodatkowana ryczałtem udziela pożyczki podmiotowi powiązanemu z tą spółką lub jej udziałowcem/akcjonariuszem.

Do katalogu niekorzystnych interpretacji indywidualnych Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej należą w szczególności:

- interpretacja indywidualna z dnia 23 listopada 2022 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.549.2022.1.DD,
- interpretacja indywidualna z dnia 26 września 2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.367.2023.1.MC,
- interpretacja indywidualna z dnia 29 lutego 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.11.2024.1.MM.

Osią argumentacji w tych i wielu podobnych (jednolitych) rozstrzygnięciach są argumenty, że – ustawodawca zawarł wprawdzie w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych otwarty katalog świadczeń, które mogą zostać uznane za dochód z tytułu ukrytych zysków, ale również wskazane zostały przykłady transakcji traktowanych jako taki dochód. Jednym z wymienionych przykładów jest udzielenie pożyczki przez podatnika udziałowcowi, akcjonariuszowi albo wspólnikowi, w tym za pośrednictwem tworzonych z zysku funduszy, lub podmiotowi powiązanemu z udziałowcem, akcjonariuszem lub wspólnikiem oraz odsetki, prowizje, wynagrodzenia i opłaty od pożyczki (kredytu) udzielonej przez te podmioty podatnikowi.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej powołuje się także na treść Objaśnień podatkowych, gdzie na str. 33 w pkt 61, jako przykład transakcji traktowanych jako dochód z tytułu ukrytych zysków wskazano kwotę pożyczki (kredytu) udzielonej przez podatnika (spółkę) wspólnikowi, w tym za pośrednictwem tworzonych z zysku funduszy, lub podmiotowi powiązanemu ze wspólnikiem, a także odsetki, prowizje, wynagrodzenia i opłaty od pożyczki (kredytu) udzielonej przez te podmioty podatnikowi (spółce).

Innymi słowy – fakt, że pożyczka została wymieniona w katalogu przykładowych świadczeń uznawanych za tzw. ukryty zysk, o którym mowa w art. 28m ust. 3 pkt 1-12 uCIT, wystarczy by uznać, że właśnie jedno z tych świadczeń pozostaje ukrytym zyskiem bez względu na inne okoliczności towarzyszące transakcji, np. związek transakcji z prawem do udziału w zysku[152].

Stanowisko sądów administracyjnych

Powyższe, profiskalne tezy potwierdziły także sądy administracyjne w licznych wyrokach, np. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 9 października 2024 r., sygn. II FSK 797/24, oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 20 maja 2026 r., sygn. I SA/Gd 250/26. Część sądów administracyjnych wskazywała w (nieprawomocnych obecnie) orzeczeniach, że jako dochód z tytułu ukrytych zysków należy zakwalifikować tylko te pożyczki udzielone podmiotom powiązanym, które zostały udzielone podmiotowi powiązanemu w związku z prawem do udziału w zysku spółki.

Przykładem są tu wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach:

- z dnia 12 maja 2023 r., sygn. I SA/Gl 93/23,
- z dnia 6 czerwca 2024 r., sygn. I SA/Gl 1566/23, a także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 12 czerwca 2024 r., sygn. I SA/Łd 251/24.

Zdaniem tej części sądów, jeśli zatem spółka deklarowała we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej, że udzielenie danej pożyczki nie miało związku z prawem do udziału w zysku, to nie była spełniona przesłanka definiująca ukryty zysk, więc udzielenie takiej pożyczki nie powinno podlegać opodatkowaniu.

Cytując uzasadnienie wskazanego wyżej wyroku WSA w Łodzi – *za uzasadnione należy uznać takie rozumienie cytowanego przepisu, w myśl którego pożyczka udzielona przez podatnika wymienionym podmiotom stanowi ukryty zysk, jeśli jest wykonana w związku z prawem do udziału w zyskach.*

Przełom w linii orzeczniczej nastąpił w 2026 r., kiedy to Naczelny Sąd Administracyjny, wyrokiem wydanym dnia 25 lutego 2026 r., w sprawie o sygn. II FSK 733/23, wskazał, że pojęcie *„ukryte zyski" użyte w art. 28m ust. 1 pkt 2 i ust. 3 updop dotyczy dochodów z tytułu zysków netto wypracowanych w okresie opodatkowania ryczałtem. Wbrew stanowisku WSA (i DKIS), istotny jest moment wypracowania dochodów z tytułu zysku netto, w tym ukrytego zysku w rozumieniu art. 28m ust. 1 pkt 2 i ust. 3 updop. Opodatkowaniu ryczałtem od dochodów*

152. Tak też: K. Klimkiewicz-Deplano, *Ryczałt od dochodów spółek, tzw. CIT estoński – sposób na obniżenie zobowiązania podatkowego czy dodatkowe źródło ryzyka? Analiza regulacji prawnopodatkowych i praktyki stosowania CIT estońskiego*, Przegląd Podatkowy nr 7/2022, s. 14.

spółek podlega bowiem dystrybucja środków wypracowanych w okresie stosowania opodatkowania ryczałtem, a nie dystrybucja środków pochodzących z niewypłaconych zysków z lat poprzedzających pierwszy rok stosowania ryczałtu.

Podobnie orzekają obecnie inne sądy administracyjne – np. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w wyroku z dnia 8 kwietnia 2026, w sprawie o sygn. I SA/Lu 56/26.

Wyżej wskazany pogląd jest swoistym *novum* w wykładni przepisów prezentowanej przez sądy administracyjne, ale prezentuje racjonalne, korzystne dla podatników stanowisko – nakazuje opodatkować jedynie świadczenia wypłacane z zysków osiągniętych w okresie opodatkowania ryczałtem.

Podkreślenia wymaga, że analogiczne wątpliwości związane z wynagrodzeniem należnym udziałowcowi spółki obserwuje się w związku z umorzeniem jego udziałów. Ustawodawca w katalogu świadczeń uznawanych za tzw. ukryte zyski wskazał, że takim świadczeniem jest w szczególności wypłacone z zysku wynagrodzenie z tytułu umorzenia udziału (akcji), ze zmniejszenia wartości udziału (akcji), z wystąpienia wspólnika ze spółki, oraz ze zmniejszenia udziału kapitałowego wspólnika w spółce.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w wydawanych interpretacjach indywidualnych twierdzi (analogicznie do rozstrzygnięć wydawanych w sprawach pożyczek udzielanych przez spółki opodatkowane ryczałtem), że w każdym przypadku, gdy spółka opodatkowana ryczałtem wypłaca wynagrodzenie z tytułu umorzenia udziału, zmniejszenia jego wartości lub wystąpienia wspólnika ze spółki – wartość takiego świadczenia jest ukrytym zyskiem – bez względu na pozostałe okoliczności, takie jak data osiągnięcia zysku.

Przykłady profiskalnej wykładni Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej prezentują w szczególności:

- interpretacja indywidualna z dnia 23 września 2025 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.437.2025.1.RH,
- interpretacja indywidualna z dnia 29 czerwca 2022 r. nr 0111-KDIB1-3.4010.217.2022.1.IM,
- interpretacja indywidualna z dnia 5 maja 2025 r. nr 0111-KDIB2-1.4010.104.2025.1.DKG.

Większość wojewódzkich sądów administracyjnych oraz Naczelny Sąd Administracyjny wyrażają pogląd, zgodnie z którym, jeżeli wynagrodzenie pochodzi ze środków wpłaconych przez wspólników przed wejściem spółki w estoński CIT, na pokrycie jej kapitału zakładowego, to taka wypłata nie może zostać uznana za ukryty zysk.

Tak orzekł na przykład Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 16 stycznia 2026 r., sygn. II FSK 555/23, który wskazał, że *ustawodawca w przykładowym wyliczeniu odniósł się wprost do przypadku wypłaty wynagrodzenia z tytułu zmniejszenia wartości udziału, przy czym podkreślenia wymaga, że podlega ono opodatkowaniu CIT estońskim, gdy jest wypłacane z zysku (art. 28m ust. 3 zd. pierwsze w zw. z pkt 5 u.p.d.o.p.). Hipotetycznie więc przyjmując, gdyby w każdym przypadku wypłaty wynagrodzenia z tytułu umorzenia udziału (akcji), ze zmniejszenia wartości udziału (akcji), z wystąpienia wspólnika ze spółki, ze zmniejszenia udziału kapitałowego wspólnika w spółce, mielibyśmy mieć do czynienia z ukrytym zyskiem, zupełnie zbędny byłby ten element treści przepisu art. 28m ust. 3 pkt 5 u.p.d.o.p., który łączy opodatkowanie w spółce (ukryty zysk) z wynagrodzeniem „wypłaconym z zysku”.*

Podobnie orzekł w przeszłości Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w wyroku z dnia 8 sierpnia 2025 r., sygn. I SA/Kr 397/25 oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 16 października 2025 r., sygn. III SA/Wa 1328/25.

Rekomendacja

Zalecane jest by ustawodawca doprecyzował definicję dochodu z tytułu ukrytych zysków poprzez wskazanie, że dotyczy on wyłącznie świadczeń wypłaconych z zysków osiągniętych w okresie opodatkowania ryczałtem. Zmiana ta ujednolici system ryczałtu od dochodów spółek, który w domyśle skupia się na opodatkowaniu wszelkich form zysku osiągniętego w okresie korzystania z tego rozwiązania. Temu właśnie miało w zamyśle ustawodawcy służyć zobligowanie podatników do wyodrębnienia w prowadzonych księgach rachunkowych i sporządzanych sprawozdaniach finansowych zysków z okresu poprzedzającego zmianę formy opodatkowania na ryczałt od dochodów spółek. Obowiązek taki wynika wprost z treści art. 28d uCIT.

Niestety, zmiany proponowane w rządowym projekcie UD116 w wersji z dnia 4 sierpnia 2026 r. zmierzają w przeciwnym kierunku. Proponowane w nim brzmienie wyliczenia do art. 28m ust. 3 uCIT wprost włącza w definicję ukrytych zysków świadczenia pokrywane z zysków wypracowanych przed rozpoczęciem opodatkowania ryczałtem[153]. Mimo że takie rozwiązanie zwiększy pewność stosowania tego przepisu, jest ono skraj-

153. RCL, Ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Projekt z dnia 4 sierpnia 2026 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12402157/katalog/13156666 [dostęp: 11.08.2026].

nie niekorzystne i niesprawiedliwe, ponieważ prowadzi do podwójnego opodatkowania CIT-em tego samego dochodu – najpierw w ramach klasycznego CIT przed zmianą formy opodatkowania, a następnie, ponownie przy wypłacie go w charakterze ukrytych zysków.

Przewidywane korzyści

Zalecana w niniejszym opracowaniu zmiana rozwiązałaby część wątpliwości dotyczących opodatkowania ukrytych zysków.

Wprowadzenie tak pozornie niewielkiej zmiany zapobiegnie podwójnemu opodatkowaniu zysków, które zostały osiągnięte przez podatnika przed wyborem ryczałtu.

W cytowanym powyżej wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie trafnie wskazano, *że zgodzić się należy, że wykładnia przepisów o ukrytych zyskach przedstawiona przez organ interpretacyjny doprowadzi do podwójnego opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych zysków osiągniętych w okresie poprzedzającym opodatkowanie Ryczałtem, a więc już raz opodatkowanych na zasadach ogólnych oraz drugi raz – Ryczałtem na skutek umorzenia.*

Zmiana ta zmniejszy faktyczne obciążenia podatkowe przedsiębiorców, pozwoli na swobodne i pozbawione ryzyka dysponowanie zyskami osiągniętymi przed wyborem ryczałtu od dochodów spółek i odciąży Krajową Informację Skarbową oraz sądy administracyjne.

3.3.4. Ukryte zyski – wynagrodzenie zarządu

Zarys problemu

Zagadnieniem, które pozostaje szczególnie kłopotliwym dla podatników ryczałtu od dochodów spółek jest czasochłonna i nieintuicyjna procedura obliczenia wysokości ukrytych zysków wynikających z nadmiarowych wynagrodzeń zarządu. Art. 28m ust. 4 pkt 1 uCIT wskazuje, że do ukrytych zysków nie zalicza się wynagrodzeń dla „udziałowców" z tytułu:

- umowy o pracę (art.12 ust. 1 uPIT),
- umowy zlecenia/ dzieła (art. 13 ust. 1 pkt 8 uPIT),
- zasiadania w zarządzie i radzie nadzorczej (art. 13 ust. 1 pkt 7 uPIT),
- kontraktu menedżerskiego (art. 13 ust. 1 pkt 9 uPIT), w części w jakiej wynagrodzenie z ww. tytułów nie przekracza pięciokrotności średniego miesięcznego wynagrodzenia wypłacanego przez podatnika ze wskazanych tytułów, nie więcej niż pięciokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, ustalanego za miesiąc poprzedzający miesiąc dokonania wypłat osobie fizycznej[154]. Objaśnienia[155] wskazują, że średnie miesięczne wynagrodzenie wypłacane przez podatnika należy policzyć poprzez zastosowanie średniej arytmetycznej. Najpierw

154. M. Guzek i in., *Estoński CIT w praktyce*, Wolters Kluwer, Warszawa 2022, s. 149-150.

155. Ministerstwo Finansów, *Objaśnienia podatkowe z 23 grudnia 2021 r. – „Przewodnik do Ryczałtu od dochodów spółek"*, [on-line:] https://www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-do-ryczaltu-od-dochodow-spolek [dostęp: 6.07.2026].

analizowane być powinno średnie miesięczne wynagrodzenie w opodatkowanym przedsiębiorstwie za poprzedni miesiąc, jednakże nie może ono przekroczyć przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw[156]. W efekcie określenie wskazanego limitu wymaga dokonywania skomplikowanych comiesięcznych obliczeń. Na kłopotliwy mechanizm zwracają uwagę eksperci podatkowi. Wskazują w szczególności na niejasność przepisów w zakresie sposobu liczenia wynagrodzenia przekraczającego limit pięciokrotności oraz czasochłonność procesu[157]. Zasady dokonywania wskazanych obliczeń stanowiły również przedmiot kierowanych do Dyrektora KIS wniosków o wydanie interpretacji indywidualnych prawa podatkowego[158].

Rekomendacja

Rekomendowane jest uproszczenie art. 28m ust. 4 pkt 1 uCIT poprzez rezygnację z konieczności ustalania, czy wynagrodzenie wypłacane wspólnikowi lub członkowi zarządu nie przekracza pięciokrotności średniego miesięcznego wynagrodzenia wypłacanego przez podatnika innym osobom zatrudnionym na podstawie tytułów wskazanych w tym przepisie w miesiącu poprzedzającym wypłatę. Wyłączenie z kategorii ukrytych zysków powinno być określane wyłącznie w odniesieniu do pięciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw. Pozwoliłoby to na stosowanie jednego, obiektywnego i jednakowego dla wszystkich podatników limitu. Zmiana powinna objąć odpowiednie usunięcie z art. 28m ust. 4 pkt 1 uCIT części przepisu odwołującej się do średniego miesięcznego wynagrodzenia wypłacanego przez konkretnego podatnika oraz do miesiąca poprzedzającego miesiąc dokonania wypłaty.

Uzasadnienie zmiany

Obecny mechanizm wymaga skomplikowanych wyliczeń i niejednokrotnie comiesięcznego przeprowadzenia dwóch odrębnych porównań. Podatnik powinien najpierw ustalić pięciokrotność średniego miesięcznego wynagrodzenia wypłacanego przez siebie z określonych tytułów, a następnie porównać tę wartość z pięciokrotnością przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, po czym zastosować niższą ze wskazanych kwot. Rozwiązanie to jest nadmiernie skomplikowane w stosunku do celu regulacji. Wymaga comiesięcznego ustalania właściwej grupy osób, identyfikowania tytułów prawnych wypłat oraz uwzględniania danych z miesiąca poprzedniego. Dodatkowe trudności pojawiają się w przypadku zmiennego poziomu zatrudnienia, wypłaty premii, rozpoczęcia działalności przez spółkę albo braku wypłat wynagrodzeń w miesiącu poprzednim.

Mechanizm może prowadzić również do nieuzasadnionego różnicowania podatników. Dwie spółki wypłacające członkom zarządu wynagrodzenie w tej samej wysokości mogą odmiennie rozliczyć ukryty zysk wyłącznie z tego względu, że posiadają inną strukturę zatrudnienia. Dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy z uwagi na specyfikę branży, wiodącą formą współpracy spółki ze specjalistami pozostają kontrakty B2B, zaś na podstawie kwalifikowanych typów umów zaangażowani są jedynie współpracownicy o niższych kompetencjach a co za tym idzie – wynagrodzeniach. Okoliczności te nie muszą pozostawać w żadnym związku z realnym poziomem zaangażowania udziałowca w prowadzenie spraw spółki czy też w wykonywanie na jej rzecz określonych zadań. Nie mają również wpływu na to, czy wynagrodzenie członka zarządu stanowi rzeczywistą zapłatę za wykonywaną pracę, czy jedynie ukrytą formę dystrybucji zysku.

Szczególnie niekorzystne skutki mogą występować w spółkach rozpoczynających działalność oraz w podmiotach o niewielkim zatrudnieniu. Brak wynagrodzeń wypłaconych w miesiącu poprzednim może prowadzić do konkluzji, że pierwszy limit wynosi zero, mimo że wypłacane wynagrodzenie ma rynkowy charakter i odpowiada rzeczywiście wykonywanym przez udziałowca obowiązkom. Konieczność korygowania takiego rezultatu za pomocą wykładni systemowej i celowo-

156. Publikowane w treści Obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w trzecim kwartale roku kalendarzowego poprzedzającego pierwszy dzień roku podatkowego.

157. R. Drzewiecki, *CIT estoński – 5-krotność wynagrodzenia a ukryty zysk*, BTLA, https://btla.eu/artykuly/cit-estonski-5-krotnosc-wynagrodzenia-a-ukryty-zysk/ [dostęp: 6.07.2026]; M. Horbulewicz, *5-krotność wynagrodzenia a ukryty zysk. Czyli o tym, od jakiej kwoty wynagrodzenie prezesa zarządu będzie dodatkowo opodatkowane*, Estoński CIT po polsku, https://www.estonskicit.com/blog/5-krotnosc-wynagrodzenia-a-ukryty-zysk [dostęp: 06.07.2026]; M. Szymocha, *CIT estoński – jak obliczać wynagrodzenie przekraczające 5-krotność wynagrodzenia wypłaconego przez podatnika?*, JakPłacićPodatki.pl, https://www.jakplacicpodatki.pl/aktualnosci/cit-estonski-jak-obliczac-wynagrodzenie-przekraczajace-5krotnosc-wynagrodzenia-wyplaconego-przez-po-77 [dostęp: 06.07.2026]; I. Tomaszewska-Gałuszka, *Estoński CIT. Czy zaliczkowa wypłata dywidendy jest z PIT?* Dziennik Gazeta Prawna, https: //edgp.gazetaprawna.pl/podatki/pit/artykuly/11234521,estonski-cit-czy-zaliczkowa-wyplata-dywidendy-jest-z-pit.html [dostęp: 6.07.2026].

158. Interpretacja podatkowa Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 19.05.2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.102.2023.2.DP; Interpretacja podatkowa Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 16.11.2023 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.367.2023.2.AR.

ściowej potwierdza, że obecna konstrukcja przepisu nie jest dostatecznie funkcjonalna[159].

Pozostawienie jednego limitu, opartego na przeciętnym wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw, zachowałoby funkcję ochronną regulacji. Wynagrodzenia o nadmiernej wysokości nadal mogłyby podlegać opodatkowaniu jako ukryte zyski, natomiast podatnicy nie byliby obciążeni obowiązkiem wykonywania kłopotliwych kalkulacji, których rezultat, zależny od wewnętrznej struktury zatrudnienia spółki, prowadzi do nieuzasadnionego różnicowania pomiędzy podmiotami o analogicznych przychodach.

Przewidywane korzyści

Proponowana zmiana uprości sposób rozliczania wynagrodzeń wypłacanych wspólnikom, członkom zarządu oraz innym osobom objętym art. 28m ust. 4 pkt 1 uCIT. Podatnik będzie zobowiązany do stosowania jednego wskaźnika, bez konieczności każdorazowego obliczania średniego wynagrodzenia w swojej spółce.

Ograniczeniu ulegną koszty administracyjne związane z comiesięcznym ustalaniem limitu, weryfikacją tytułów prawnych poszczególnych wypłat oraz analizą wynagrodzeń z poprzedniego miesiąca. Zmniejszy się również ryzyko błędów rachunkowych i sporów dotyczących sposobu ustalania średniej.

Jednolity limit zapewni większą równość podatników. Skutki podatkowe wypłaty wynagrodzenia nie będą zależały od liczby zatrudnionych osób, wysokości wynagrodzeń pozostałych pracowników ani tego, czy spółka dopiero rozpoczyna działalność.

Zmiana zwiększy także przewidywalność rozliczeń. Spółka będzie mogła z góry ustalić, jaka część wynagrodzenia korzysta z wyłączenia z ukrytych zysków, co ułatwi planowanie wysokości wynagrodzeń członków zarządu i wspólników.

3.3.5. Ukryte zyski – wynagrodzenie wspólnika z tytułu pełnienia funkcji prokurenta Spółki

Zarys problemu

Wśród zagadnień problematycznych dla podatników znalazła się kwestia wynagrodzenia wypłacanego wspólnikowi z tytułu pełnienia funkcji prokurenta Spółki[160]. Art. 28m ust. 4 pkt 1 uCIT wskazuje, że do ukrytych zysków nie zalicza się wynagrodzeń dla „udziałowców" z tytułu: umowy o pracę (art. 12 ust. 1 uPIT), umowy zlecenia / dzieła (art. 13 ust. 1 pkt 8 uPIT), zasiadania w zarządzie i radzie nadzorczej (art. 13 ust. 1 pkt 7 uPIT) lub kontraktu menedżerskiego (art. 13 ust. 1 pkt 9 uPIT), w kwocie nieprzekraczającej pięciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw. Niejasność spowodowała kwestia opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek wypłacanego wspólnikowi wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji prokurenta, który to nie wypełnia znamion żadnego z wymienionych tytułów do wynagrodzenia[161].

Stanowisko podatników

Podatnicy uznają, że jeżeli ustawodawca zdecydował wyłączyć z opodatkowania ryczałtem w charakterze ukrytego zysku wynagrodzenie wypłacane udziałowcowi z konkretnych tytułów (art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1 pkt 7-9 uPIT) wyłącznie do konkretnego limitu[162], to wynagrodzenie wypłacane udziałowcowi z innej podstawy prawnej, nie będzie podlegało limitowaniu na tej podstawie, a zatem nie będzie uznane za ukryty zysk i w związku z tym nie będzie opodatkowane ryczałtem.

Stanowisko administracji skarbowej i sądów administracyjnych

W odpowiedzi na wniosek o interpretację indywidualną, Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał, że wynagrodzenie wypłacane wspólnikowi z innego tytułu niż objęty wyłączeniem z art. 28m ust. 4 pkt 1 uCIT, będzie w całości stanowiło ukryte zyski opodatkowane ryczałtem. Podatnik złożył skargę na interpretację do

159. Minister Finansów, Odpowiedź na interpelację nr 10410 w sprawie opodatkowania wynagrodzenia wspólnika spółki opodatkowanej ryczałtem od dochodów spółek posiadającej status podatnika rozpoczynającego działalność, https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/648055;keyWords=estoński%7CCIT [dostęp 6.07.2026].
160. Art. 109[1] § 1 Kodeksu cywilnego definiuje prokurę jako pełnomocnictwo obejmujące umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa przedsiębiorcy podlegającego wpisowi do KRS lub CEIDG.
161. Interpretacja Indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 22 czerwca 2022 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.182.2022.2.AK.
162. Pięciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku. WSA zgodził się z tym stanowiskiem, uznając, że „wynagrodzenie wypłacane przez Spółkę wspólnikowi będącemu jednocześnie prokurentem, które nie zalicza się wynagrodzeń z tytułów, o których mowa w art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 7, 8 i 9 uPIT (...) mieści się w katalogu dochodów do opodatkowania w systemie ryczałtu”[163]. Wykładnię tę przypieczętował wyrok NSA, który wskazał, że wspólnik będący prokurentem może zawrzeć na tej podstawie ze spółką umowę o pracę lub inną przewidzianą w art. 13 pkt 7, 8 i 9 uPIT. Trudno zatem uznać, żeby wynagrodzenia z powodu przyjęcia przez strony innej podstawy umownej miało naruszać zasadę równego traktowania, a w związku z tym takie wynagrodzenie będzie w całości opodatkowane ryczałtem jako ukryte zyski[164].

Rekomendacje

Katalog wyłączeń z ukrytych zysków wypłat ze spółki do wspólników jest zamknięty i służy zapobieganiu unikania opodatkowania. Obecnie przepisy art. 28m ust. 4 pkt 1 uCIT przewidują, że wynagrodzenie wypłacane wspólnikowi, który rzeczywiście pracuje dla swojej spółki na podstawie umowy o pracę, zlecenia, o dzieło bądź kontraktu menedżerskiego nie powinno podlegać innym zasadom niż wynagrodzenie wypłacane niewspólnikowi, z zastrzeżeniem racjonalnego limitu określonego jako pięciokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw[165]. Obecne przepisy spełniają swoją rolę zapewniając odpowiednią równowagę pomiędzy rynkowymi potrzebami elastyczności form zatrudnienia, a interesem skarbu państwa. Obecne brzmienie przepisu w sposób adekwatny i kompleksowy reguluje przedmiotowe kwestie, co prowadzi do wniosku, że jego ewentualna zmiana miałaby ograniczoną wartość normatywną.

3.3.6. Wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą – kary umowne

Zarys problemu

Jedną z kwestii, która budzi wątpliwości podatników ryczałtu od dochodów spółek jest problematyka opodatkowania ryczałtem, jako wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą, wydatków ponoszonych z tytułu kar umownych. Na podstawie art. 28m ust. 1 pkt 3 uCIT opodatkowaniu ryczałtem podlega dochód odpowiadający wysokości poniesionych przez podatnika wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Ustawodawca nie podaje ich definicji – ani w treści ustawy, ani w uzasadnieniu do jej projektu. W uzasadnieniu wskazano jedynie, że w analogicznych przepisach w Gruzji są to „wydatki określone jako nieodliczane od dochodu, w tym w szczególności wydatki nieudokumentowane, wydatki których celem nie jest uzyskanie zysku, dochodu lub rekompensaty, nadmierne płatności odsetkowe. pożyczki udzielone osobie fizycznej lub nierezydentowi”[166].

Zgodnie z art. 28h ust. 1 uCIT do rozliczeń ryczałtowców nie stosuje się w szczególności art. 16 uCIT. W efekcie pojęcie wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą należy rozpatrywać w oderwaniu od katalogu wydatków niestanowiących koszty uzyskania przychodu w CIT[167], który jest rozliczany na zasadach ogólnych. Znaczenie ma przy tym jedynie związek wydatku z prowadzoną działalnością gospodarczą, w którym to zakresie, jak wskazują Objaśnienia podatkowe[168], posiłkować się można powiązaniami z art. 15 ust. 1 uCIT.

Kara umowna nie jest terminem pochodzącym z prawa podatkowego, lecz z cywilnego. Zgodnie z definicją wskazaną w art. 483 § 1 Kodeksu cywilnego[169], karą pieniężną jest suma zapłacona wierzycielowi przez dłużnika z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.

163. Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 18 października 2022 r., sygn. I SA/Gd 917/22.
164. Wyrok NSA z dnia 11 lipca 2023 r., sygn. II FSK 93/23. Szerzej na ten temat: W. Majkowski, M. Sawczuk, *Ukryte zyski w estońskim CIT – teoria i praktyka*, Przegląd Podatkowy nr 4/2023, s. 17; M. Kaszuba, *Wynagrodzenie wypłacane prokurentowi a ukryte zyski*, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 7/2025, s. 34.
165. W czerwcu 2026 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 9 394,57 zł, zatem limit pięciokrotności wynosił 46 972,85 zł. Główny Urząd Statystyczny, *Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw – dane miesięczne*, 31 lipca 2026 r., https://publikacje.new.stat.gov.pl/portal-publikacje/wyrownania-sezonowe-przecietne-zatrudnienie-i-przecietne-miesieczne-wynagrodzenie-2010-2026-4, [dostęp: 13.08.2026].
166. Sejm RP, Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Druk nr 643, s. 16, https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/166A2DE95B2AE587C12585F30044B211/%24File/643.pdf [dostęp: 16.06.2026].
167. Zawartego w art. 16 uCIT.
168. Ministerstwo Finansów, Objaśnienia podatkowe z 23 grudnia 2021 r. dot. stosowania przepisów ustawy CIT w zakresie nowych zasad opodatkowania, tj. ryczałtu od dochodów spółek, s. 41, https://www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-do-ryczaltu-od-dochodow-spolek [dostęp: 6.07.2026].
169. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 795 ze zm.).

W piśmiennictwie przyjmuje się, że kara umowna zajmuje miejsce odszkodowania należnego w związku z naruszeniem zobowiązania i tylko w takim przypadku może zostać zastrzeżona. Oznacza to, że kara umowna płacona przez spółkę jest naprawieniem szkody za nienależyte wykonanie zobowiązania przez nią zaciągniętego i stanowi swoiste *accidentalia negotii* tego zobowiązania, przy czym zasadność tego roszczenia nie jest bezpośrednio związane ze szkodą doznaną przez wierzyciela, a z samej umowy.[170]

Stanowisko podatników

Kwestia kar umownych poruszona została w art. 16 ust. 1 pkt 22 uCIT, który wymienia je jako element katalogu wydatków niestanowiących kosztu uzyskania przychodu. Nie jest to jednak sformułowanie tożsame z wydatkami niezwiązanymi z działalnością gospodarczą, o której mowa w art. 28m ust. 1 pkt 3 uCIT, zatem nie można automatycznie zaklasyfikować ich w ten sposób, korzystając w wykładni językowej[171]. Kontrowersje zaczął wzbudzać fakt uznawania przez fiskusa kar umownych płaconych przez podatników ryczałtu od dochodów spółek za wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą, a przez to stanowiące podstawę opodatkowania ryczałtem. Było to między innymi przedmiotem interpelacji poselskiej, w której zapytano Ministra Finansów o klasyfikację kar umownych jako wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. W odpowiedzi wskazano, że każdą sprawę należy rozpatrywać indywidualnie, ale co do zasady immanentną cechą działalności gospodarczej jest jej zarobkowy charakter, w związku z czym koszty będące jedynie ubocznym efektem działań zmierzających do osiągnięcia, zabezpieczenia lub zachowania przychodów mogą być uznane za wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą[172].

Stanowisko administracji skarbowej

Kwestia uznania wydatków z tytułu kar umownych za wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą stanowi przedmiot wykładni przez Dyrektora KIS. W toku dokonywanych interpretacji prezentuje on we wskazanej tematyce rozbieżne stanowiska. W szeregu interpretacji indywidualnych Dyrektor KIS, pomimo uzasadnienia przez podatnika gospodarczej konieczności poniesienia wydatków, wskazywał na obowiązek opodatkowania ryczałtem z uwagi na ich sankcyjny charakter. Dotyczyło to w szczególności kar umownych wynikających z opóźnień w przewozie towarów i ich uszkodzeń[173], czy też opóźnień w pracach budowlanych wynikających z warunków pogodowych lub zaniedbań podwykonawców[174]. Dyrektor KIS nie wziął przy tym pod uwagę okoliczności, na które powoływali się wnioskujący, w szczególności powiązania konieczności zapłaty kary umownej z okolicznościami niezależnymi lub niezawinionymi przez podatników, zachowania przez nich należytej staranności oraz faktu, że ponoszenie wskazanych wydatków wpisuje się w specyfikę prowadzonej działalności, mając na celu utrzymanie relacji biznesowej z kontrahentami a w konsekwencji – zabezpieczenie źródła przychodów. W innych interpretacjach Dyrektor KIS potwierdzał stanowisko podatników w zakresie nieopodatkowania wydatków służących pokryciu kar umownych. Wskazywał przy tym na fakt, że wynikają one z uzasadnionych ekonomicznie i racjonalnych gospodarczo działań lub są ponoszone w wyniku podstawowej działalności gospodarczej spółki. Dotyczyło to w szczególności kar umownych wynikających z nieodbierania zakontraktowanego towaru w związku z nieopłacalnością przeprowadzenia transakcji[175] oraz niezawinionych przez spółkę

170. Brzozowski A. i in., *Zobowiązania część ogólna*, Warszawa 2019, s. 381-382.
171. B. Kubista, *Wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą w ryczałcie od dochodów spółek*, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 4/2023, s. 22.
172. Sejm RP, *Interpelacja nr 34031 w sprawie zasad rozpoznawania dochodu*, Znak sprawy: DD8.054.2.2022, 21.07.2025 r., https://sejm.gov.pl/INT9.nsf/klucz/ATTCGKHRB/%24FILE/i34031-o1.pdf [dostęp: 24.06.2026].
173. Patrz m. in. Interpretacja Indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 17 stycznia 2023 r. nr 0111-KDIB1-3.4010.771.2022.2.PC; Interpretacja Indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 31 stycznia 2023 r. nr 0114-KDIP2-2.4010.231.2022.1.AP.
174. Patrz m. in. Interpretacja Indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 21 czerwca 2023 r. nr 0111-KDIB2-1.4010.167.2023.2.DD; Interpretacja Indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 30 sierpnia 2023 r. nr 0111-KDIB2-1.4010.266.2023.1.KK.
175. Np. Interpretacja Indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 26 lipca 2023 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.257.2023.1.END oraz Interpretacja Indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 12 lutego 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.578.2023.1.BJ. Szerzej o tym: D. Kłosowicz, *O granicach pojęcia wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą – próba definicji i praktyka orzecznicza*, Przegląd Podatkowy nr 4/2024, s. 29.

anulowań zleceń transportu, uszkodzeń palet i opóźnień rozładunku[176]. Powyższe stanowisko powtórzył w szeregu kolejnych interpretacji indywidualnych [177].

Stanowisko sądów administracyjnych

Efektem intensywnego orzecznictwa sądownictwa administracyjnego stało się wypracowanie warunków, które w opinii judykatury pozwalają na uznanie wybranych wydatków ponoszonych z tytułu kar umownych za związane z działalnością gospodarczą. Wyroki NSA z listopada 2017[178], lutego 2019 r.[179] i stycznia 2020 r.[180] wskazują, że ma to miejsce, gdy wskazane wydatki, mimo swojego sankcyjnego charakteru, nie wynikają z ludzkich błędów a z istoty działalności gospodarczej, mając cel jakim jest osiąganie przychodu bądź zachowanie lub zabezpieczenie jego źródła. Dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy zapłata kary umownej związana jest z modyfikacją pierwotnie podejmowanych decyzji, stanowiącą konsekwencję negatywnej zmiany okoliczności, np. wzrostu cen, obniżenia popytu, wzrostu kosztów czy zmiany koniunktury[181]. Jeśli zatem poniesienie kary umownej ma swoje uzasadnienie gospodarcze, zaś jego efektem, również pośrednim, jest zwiększenie dochodów z prowadzonej przez podatnika działalności, to wskazany wydatek nie stanowi wydatku niezwiązanego z działalnością gospodarczą. Powyższe tezy sądownictwa administracyjnego, wypracowane na gruncie „tradycyjnego" CIT, pozostają również aktualne na gruncie ryczałtu od dochodów spółek. Na analogiczną ścieżkę interpretacyjną wskazują Objaśnienia podatkowe, które podkreślają, że jeśli kary nie wynikają z błędów ludzkich, a z istoty działalności gospodarczej, to wydatki z nich wynikające nie będą stanowiły wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą[182].

Korzystne dla podatników stanowisko przyjął w badanym zakresie m. in. WSA w Łodzi, wskazując na powiązanie z działalnością gospodarczą kar umownych, które wynikają z niezawinionych przez podatnika opóźnień w przewozie lub uszkodzeń przewożonych towarów[183]. Analogiczne stanowisko przyjął WSA w Poznaniu, w opinii którego związek z działalnością gospodarczą podatnika mają w szczególności kary umowne wynikające z niezawinionego przez przedsiębiorcę opóźnienia procesu budowlanego[184]. Sąd wskazał przy tym, że wydatki z tytułu kar umownych powinny być oceniana nie tyle przez pryzmat tego, czy dany wydatek, oderwany od całokształtu działalności przedsiębiorcy, przyniósłby mu rzeczywiste i wymierne korzyści, a w kontekście szeroko pojętej celowości wskazanego wydatku (np. utrzymanie stosunków gospodarczych z kontrahentami w celu generowania przychodów w przyszłości). Podkreślił również, że tak długo, jak wskazane wydatki stanowią konsekwencję ziszczenia się normalnego ryzyka gospodarczego typowego dla branży, w której działa podatnik, nie powinny być kwalifikowane jako wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą. W podobny sposób wypowiadały się w analogicznych sprawach

176. Np. Interpretacja Indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 19 stycznia 2023 r. nr 0114-KDIP2-2.4010.130.2022.1.IN.
177. Tak m. in.: Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 4 kwietnia 2024 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.19.2024.1.JG); Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 8 sierpnia 2024 r., sygn. 0111-KDIB1-1.4010.246.2024.1.KM; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 9 sierpnia 2024 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.352.2024.1.MBD; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 29 sierpnia 2024 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.316.2024.1.JKU; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 2 września 2024 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.307.2024.2.PK; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 9 października 2024 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.497.2024.1.AN; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 21 listopada 2024 r., sygn. 0111-KDIB1-1.4010.564.2024.1.RH; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 4 grudnia 2024 r., sygn. 0111-KDIB1-1.4010.595.2024.1.SH; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 5 grudnia 2024 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.630.2024.1.PC; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 31 grudnia 2024 r., sygn. 0111-KDIB2-1.4010.627.2024.1.ED; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 27 lutego 2025 r., sygn. 0111-KDIB2-1.4010.690.2024.1.AG; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 13 marca 2025 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.16.2025.1.PK; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 19 marca 2025 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.283.2024.7.PC; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 16 czerwca 2025 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.282.2024.8.PC; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 6 marca 2026 r., sygn. 0111-KDIB2-1.4010.5.2026.2.KW.
178. Wyrok NSA z dnia 7 listopada 2017 r., sygn. II FSK 1125/16.
179. Wyrok NSA z dnia 7 lutego 2019 r., sygn. II FSK 318/17.
180. Wyrok NSA z dnia 9 stycznia 2020 r., sygn. II FSK 1330/19.
181. Wskazaną reakcją może być w szczególności odstąpienie od umowy, która w wyniku powyższych okoliczności stała się dla podatnika niekorzystna, a kontynuowanie wykonywania jej postanowień zmniejszyłoby dochód podatnika w wyższym stopniu niż poniesienie konsekwencji w postaci konieczności zapłaty kary umownej, patrz m. in. wyrok NSA z dnia 9 stycznia 2020 r., sygn. akt II FSK 1330/19.
182. Ministerstwo Finansów, Objaśnienia podatkowe z 23 grudnia 2021 r. dot. stosowania przepisów ustawy CIT w zakresie nowych zasad opodatkowania, tj. ryczałtu od dochodów spółek, s. 42, https://www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-do-ryczaltu-od-dochodow-spolek [dostęp: 06.07.2026].
183. Wyrok WSA w Łodzi z dnia 10 maja 2023 r., sygn. I SA/Łd 252/23.
184. Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2024 r., sygn. I SA/Po 632/23.

WSA w Gdańsku i w Poznaniu[185]. Zagadnienie ujęcia kar umownych w kontekście opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek nie było dotychczas przedmiotem kognicji Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Proponowane zmiany

Najnowsza iteracja rządowego projektu zmian w uCIT UD116 odnosi się do zagadnienia wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą, wprowadzając ich ustawową definicję. Projektodawca proponuje, aby za wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą uznać wydatki poniesione w innym celu niż osiągnięcie przychodów lub zachowanie albo zabezpieczenie źródła przychodów, lub wszelkiego rodzaju opłaty i należności publicznoprawne o charakterze sankcyjnym. Wprawdzie drugi punkt wyraźnie wymienia wyłącznie należności publicznoprawne o charakterze sankcyjnym (*a contrario* nie-prywatnoprawne), jednakże katalog wciąż pozostaje w swoim pierwszym punkcie otwarty i uznaniowy.[186]

Rekomendacje

Mając na uwadze rozbieżności w wydawanych przez Dyrektora KIS interpretacjach dotyczących uznawania wydatków ponoszonych z tytułu kar umownych za związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, konieczne jest zwiększenie pewności stosowania wskazanych przepisów przez podatników. Właściwym narzędziem dla osiągnięcia tego efektu jest odpowiednia modyfikacja katalogu wydatków, które nie są niezwiązane z działalnością gospodarczą (art. 28m ust. 4a uCIT). Konieczne jest, żeby w toku analizowanych stanów faktycznych uwzględnione były takie okoliczności jak istnienie gospodarczego uzasadnienia lub możliwości uniknięcia zdarzenia mającego wpływ na nałożenie kary umownej. Jeśli zatem poniesienie kary umownej jest niezawinione przez spółkę, wpisuje się w charakter prowadzonej działalności lub jest korzystne gospodarczo, wynika zaś z podejmowania racjonalnych działań, nie powinno skutkować koniecznością zapłaty ryczałtu od dochodów spółek.

Uzasadnienie zmiany

Biorąc pod uwagę kontrowersyjność zagadnienia i sprzeczność wydawanych interpretacji, wprowadzenie zmiany porządkującej wydaje się niezbędne dla zapewnienia pewności prawa oraz zagwarantowania, że działania organów administracji będą z nim zgodne. Zaproponowana zmiana ustawy doprowadzi do wykonania postulowanej przez sądownictwo administracyjne progospodarczej wykładni prawa podatkowego w tym zakresie.

185. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 29 października 2024 r., sygn. akt I SA/Gd 395/24; Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 19 listopada 2024 r., sygn. akt I SA/Po 560/24; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2025 r., sygn. akt I SA/Po 559/24.

186. RCL, Ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Projekt z dnia 4 sierpnia 2026 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12402157/katalog/13156666 [dostęp: 11.08.2026].

3.3.7. Proporcjonalne rozliczenie wydatków na samochód osobowy użytkowany w sposób mieszany

Zarys problemu

Kwestia opodatkowania wydatków związanych z użytkowaniem samochodów osobowych w sposób mieszany należy do najczęściej występujących problemów praktycznych w estońskim CIT. Wpisuje się to w generalną specyfikę trudności podatkowego ujęcia powszechnego wykorzystywania samochodów osobowych w działalności gospodarczej, przy dużej skali ich użytkowania do celów prywatnych.

Ustawodawca przyjął w tym zakresie rozwiązanie ryczałtowe. Jeżeli samochód osobowy nie jest wykorzystywany wyłącznie do celów działalności gospodarczej, 50% wydatków i odpisów związanych z jego używaniem podlega opodatkowaniu estońskim CIT[187]. W zależności od tego, kto korzysta z pojazdu, wydatki te mogą być kwalifikowane jako ukryte zyski albo jako wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą.

Na gruncie tej regulacji zrodziły się wątpliwości interpretacyjne. Nie jest jasne, czy proporcja 50% ma charakter bezwzględny, czy podatnik może wykazać rzeczywisty, niższy zakres wykorzystania prywatnego. Sporne pozostaje, czy podstawą opodatkowania powinna być wartość wydatków netto czy brutto, tj. z uwzględnieniem VAT. Brak precyzyjnego określenia pojęcia „wydatków związanych z używaniem" prowadzi do ryzyka rozszerzającej wykładni po stronie organów podatkowych. Dodatkowo, wątpliwości podatników budzi kwestia opodatkowania ryczałtem wydatków wynikających z udostępniania samochodów pracownikom do celów mieszanych jako elementu ich wynagrodzenia.

Stanowisko administracji skarbowej

W praktyce interpretacyjnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej dominuje stanowisko, zgodnie z którym proporcja 50% ma charakter ustawowy i nie może być modyfikowana przez podatnika chcącego udowodnić rzeczywisty zakres wykorzystania pojazdu do celów prywatnych. Oznacza to, że nawet incydentalne lub marginalne użycie samochodu osobowego do celów innych niż działalność gospodarcza skutkuje koniecznością opodatkowania połowy wydatków związanych z jego używaniem.

Stanowisko to zostało wyrażone m.in. w interpretacjach indywidualnych dotyczących art. 28m ust. 4a uCIT, w których organ wskazywał, że od 2023 r. połowa wydatków i odpisów amortyzacyjnych związanych z używaniem samochodów osobowych do celów mieszanych podlega opodatkowaniu ryczałtem od dochodów spółek[8]. W interpretacji indywidualnej z dnia 28 października 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.510.2024.1.AJ, organ odniósł się do próby proporcjonalnego rozliczania wydatków według rzeczywistego czasu prywatnego użycia pojazdu. Dyrektor KIS uznał za nieprawidłowe stanowisko podatnika, zgodnie z którym możliwe byłoby opodatkowanie wyłącznie tej części miesiąca, w której pojazd był używany prywatnie[188]. Organy rozróżniają również skutki podatkowe w zależności od osoby korzystającej z pojazdu. W przypadku używania samochodu przez wspólnika albo podmiot powiązany, połowa wydatków kwalifikowana jest zasadniczo jako ukryty zysk. W przypadku korzystania przez pracowników niebędących wspólnikami, wydatki te mogą być kwalifikowane jako wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą[189].

Odrębnym zagadnieniem znajdującym rozstrzygnięcie w praktyce interpretacyjnej jest problem podstawy opodatkowania. Organy i część orzecznictwa przyjmują, że podstawę tę należy ustalać w kwocie brutto, jeżeli wydatek obejmuje nieodliczony VAT. Taka wykładnia zwiększa ekonomiczne obciążenie podatnika, szczególnie w przypadku samochodów osobowych, przy których prawo do odliczenia VAT jest często ograniczone.

Stanowisko sądów administracyjnych

Orzecznictwo sądów administracyjnych w sprawach dotyczących samochodów użytkowanych w sposób mieszany jest w dużej mierze zbieżne ze stanowiskiem organów, choć w niektórych aspektach sądy podkreślają znaczenie podstawy prawnej oraz ciężaru dowodu.

187. M. Oleksy, Dochód z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą [w:] M. Oleksy, P. Szot, Estoński CIT. Ryczałt od dochodów spółek, C.H. Beck, Warszawa 2025, s. 199.
188. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 28 października 2024 r., 0111-KDIB2-1.4010.510.2024.1.AJ.
189. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 kwietnia 2025 r., 0111-KDIB2-1.4010.55.2025.1.AG; Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 22 czerwca 2022 r., 0111-KDIB1-2.4010.182.2022.2.AK.

Istotne znaczenie ma wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2023 r., II FSK 93/23, dotyczący stanu prawnego sprzed wprowadzenia art. 28m ust. 4a uCIT. NSA wskazał, że przed doprecyzowaniem przepisów brak było podstaw do automatycznego kwalifikowania 50% wydatków związanych z używaniem samochodów osobowych przez pracowników jako ukrytych zysków[190]. Rozstrzygnięcie to pokazuje, że obecny mechanizm opodatkowania ma charakter wyraźnie ustawowy i nie powinien być interpretowany rozszerzająco.

W nowszym orzecznictwie wskazuje się na rolę dokumentacji potwierdzającej wyłączne wykorzystanie pojazdu do działalności gospodarczej. NSA w rozstrzygnięciu z dnia 15 października 2025 r., II FSK 125/23 podkreślił, że brak odpowiedniej dokumentacji może prowadzić do przyjęcia, iż samochód był wykorzystywany także prywatnie, a w konsekwencji do opodatkowania części wydatków jako ukrytego zysku[191].

Na uwagę zasługują również rozstrzygnięcia dotyczące podstawy opodatkowania w kwocie brutto. W orzecznictwie wojewódzkich sądów administracyjnych wskazywano, że przy ustalaniu wartości ukrytych zysków lub wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą należy uwzględniać ekonomiczny ciężar ponoszony przez podatnika, co w praktyce może oznaczać konieczność uwzględnienia także nieodliczonego VAT[192].

Rekomendacja

Rekomendowane jest doprecyzowanie art. 28m ust. 4a uCIT w taki sposób, aby jednoznacznie określić charakter proporcji 50%. Ustawodawca powinien przesądzić, czy proporcja ta stanowi wyłączne i bezwzględne uproszczenie, czy też podatnik może zastosować proporcję bardziej precyzyjną, jeżeli prowadzi wiarygodną ewidencję pozwalającą ustalić rzeczywisty zakres wykorzystania prywatnego.

Docelowo zasadne byłoby przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym proporcja 50% stanowi zasadę uproszczoną, ale podatnik może zastosować niższą proporcję, jeżeli jest w stanie udokumentować rzeczywisty zakres wykorzystania pojazdu do celów prywatnych.

Dodatkowo konieczne jest doprecyzowanie, czy podstawą opodatkowania jest wartość netto czy brutto wydatku oraz jak należy traktować VAT nieodliczony. Brak jasności w tym zakresie prowadzi do istotnych rozbieżności i zwiększa ryzyko podatkowe.

Uzasadnienie zmiany

Obecny model opodatkowania jest prosty, ale jednocześnie nadmiernie nieelastyczny. Prowadzi do sytuacji, w której podatnik używający pojazdu prywatnie w minimalnym zakresie ponosi taki sam ciężar podatkowy jak podatnik wykorzystujący pojazd prywatnie w sposób istotny. Taki rezultat trudno uzasadnić z punktu widzenia zasady proporcjonalności.

W praktyce mechanizm 50% może działać jak sankcja za jakiekolwiek użycie prywatne, nawet jeżeli podatnik jest w stanie precyzyjnie wykazać jego niewielki zakres. Tymczasem przepisy podatkowe powinny dążyć do opodatkowania rzeczywistych zdarzeń gospodarczych, a nie do nakładania obciążeń oderwanych od ekonomicznej treści danego przypadku.

Doprecyzowania wymaga również kwestia VAT. Jeżeli podstawą opodatkowania jest kwota brutto, podatnik ponosi dodatkowe obciążenie od podatku, którego nie mógł odliczyć. Jeżeli natomiast podstawą miałaby być kwota netto, powinno to wynikać wprost z przepisu. Obecny brak jednoznaczności utrudnia prawidłowe rozliczenia i zwiększa liczbę sporów.

Przewidywane korzyści

Doprecyzowanie obowiązujących przepisów zwiększyłoby pewność prawa i ograniczyło ryzyko sporów dotyczących samochodów użytkowanych w sposób mieszany. Podatnicy uzyskaliby jasne zasady dokumentowania i rozliczania wydatków, a organy podatkowe mogłyby stosować jednolite kryteria oceny.

Wprowadzenie możliwości stosowania proporcji rzeczywistej — przy odpowiednim udokumentowaniu — zwiększyłoby sprawiedliwość opodatkowania i ograniczyło przypadki nadmiernego obciążenia podatników. Z kolei jednoznaczne przesądzenie kwestii brutto/netto pozwoliłoby wyeliminować jeden z najbardziej praktycznych problemów rozliczeniowych w tym obszarze.

190. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2023 r., II FSK 93/23.
191. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 października 2025 r., II FSK 125/23.
192. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, I SA/Gd 491/23.

3.3.8. Opodatkowanie kryptowalut w ryczałcie od dochodów spółek

Zarys problemu

Dochody z odpłatnego zbycia walut wirtualnych zostały uregulowane w uCIT w sposób odrębny. Art. 22d uCIT przewiduje szczególny reżim opodatkowania tego rodzaju dochodów, niezależny od ogólnych zasad opodatkowania dochodu osób prawnych. Konstrukcja tego przepisu opiera się na założeniu, że przychody i koszty związane z walutami wirtualnymi powinny być rozliczane w sposób autonomiczny.

Na gruncie estońskiego CIT pojawiło się pytanie, czy dochody z odpłatnego zbycia walut wirtualnych osiągane przez podatnika opodatkowanego ryczałtem od dochodów spółek korzystają z mechanizmu odroczenia opodatkowania właściwego dla tego systemu, czy też podlegają bieżącemu opodatkowaniu na zasadach wynikających z art. 22d uCIT.

Problem ten zyskiwać tylko będzie na znaczeniu, biorąc pod uwagę rosnącą popularność kryptowalut i instrumentów o podobnym charakterze. Istotą estońskiego CIT jest bowiem odroczenie opodatkowania dochodu do momentu jego dystrybucji lub wystąpienia innych zdarzeń wskazanych w art. 28m uCIT. Jeżeli jednak dochody z walut wirtualnych podlegają reżimowi art. 22d uCIT, podatnik korzystający z ryczałtu od dochodów spółek musi równolegle stosować dwa odrębne mechanizmy rozliczeń podatkowych.

Wątpliwości dotyczą również kwalifikacji samego nabywania walut wirtualnych przez spółkę opodatkowaną ryczałtem. Pojawia się pytanie, czy wydatkowanie środków na nabycie kryptowalut może zostać uznane za wydatek niezwiązany z działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 28m ust. 1 pkt 3 uCIT, czy też może stanowić element uzasadnionego zarządzania nadwyżkami finansowymi spółki.

Stanowisko administracji skarbowej

W praktyce interpretacyjnej organów podatkowych prezentowane jest stanowisko, zgodnie z którym dochody z odpłatnego zbycia walut wirtualnych nie są objęte mechanizmem opodatkowania właściwym dla ryczałtu od dochodów spółek. Podlegają one odrębnemu opodatkowaniu na podstawie art. 22d uCIT.

W interpretacji indywidualnej z dnia 23 sierpnia 2024 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.348.2024.1.MF, Dyrektor KIS wskazał, że dochody z obrotu walutami wirtualnymi osiągane przez podatnika opodatkowanego ryczałtem od dochodów spółek powinny być rozliczane na zasadach właściwych dla art. 22d uCIT[193]. Oznacza to, że mechanizm odroczenia opodatkowania, właściwy dla estońskiego CIT, nie znajduje zastosowania do tego rodzaju dochodów.

Stanowisko organu opiera się na założeniu autonomii reżimu opodatkowania walut wirtualnych. Skoro ustawodawca przewidział dla nich szczególną podstawę opodatkowania, odrębne zasady ustalania dochodu oraz szczególną stawkę podatku, to brak jest podstaw

193. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 sierpnia 2024 r., 0111-KDIB1-1.4010.348.2024.1.MF.

do uznania, że dochody te podlegają wyłącznie zasadom przewidzianym w rozdziale 6b uCIT.

Jednocześnie w tej samej praktyce interpretacyjnej wskazuje się, że sam fakt uzyskiwania przychodów z obrotu walutami wirtualnymi nie musi automatycznie wyłączać podatnika z estońskiego CIT, o ile spełnione są pozostałe warunki przewidziane w art. 28j uCIT. Dochody te nie są bowiem wprost wymienione w katalogu przychodów pasywnych, o którym mowa w art. 28j ust. 1 pkt 2 uCIT.

Należy też zwrócić uwagę na stanowisko dotyczące nabywania walut wirtualnych. W praktyce dopuszcza się pogląd, że nabycie kryptowalut w ramach gospodarowania nadwyżkami finansowymi spółki nie musi automatycznie stanowić wydatku niezwiązanego z działalnością gospodarczą. Ocena taka powinna zależeć od okoliczności konkretnej sprawy, w szczególności od celu nabycia, skali transakcji oraz związku z działalnością gospodarczą podatnika[194].

Stanowisko sądów administracyjnych

Zbliżone podejście prezentowane jest w orzecznictwie sądów administracyjnych. W orzeczeniu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 11 lipca 2023 r. I SA/Gd 342/23, sąd analizował zagadnienie objęcia dochodów z obrotu walutami wirtualnymi mechanizmem ryczałtu od dochodów spółek[195].

Rozstrzygnięcie to potwierdza, że szczególny reżim opodatkowania walut wirtualnych zachowuje autonomię także w przypadku podatników, którzy wybrali estoński CIT. Oznacza to, że wejście w system ryczałtu od dochodów spółek nie powoduje automatycznego „wchłonięcia" wszystkich kategorii dochodu przez reżim odroczenia opodatkowania.

Z perspektywy systemowej stanowisko to można uzasadniać odrębnością art. 22d uCIT. Przepis ten został skonstruowany jako samodzielna regulacja dotycząca szczególnego rodzaju aktywów. Jeżeli więc podatnik osiąga dochód z odpłatnego zbycia walut wirtualnych, powinien rozpoznać obowiązek podatkowy zgodnie z zasadami właściwymi dla tej kategorii dochodu. Jednocześnie orzecznictwo w tym zakresie nie rozstrzyga wszystkich problemów praktycznych. Otwarte pozostają kwestię dotyczące granicy pomiędzy inwestowaniem nadwyżek finansowych a ponoszeniem wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Brak precyzyjnych kryteriów powoduje, że podatnicy muszą każdorazowo oceniać charakter transakcji i odpowiednio dokumentować jej gospodarcze uzasadnienie.

Rekomendacja

Rekomendowane jest doprecyzowanie zasad rozliczania walut wirtualnych przez podatników opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek. W pierwszej kolejności należy jednoznacznie wskazać, że dochody z odpłatnego zbycia walut wirtualnych, dokonywa-

194. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 sierpnia 2024 r., 0111-KDIB1-1.4010.348.2024.1.MF.

195. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 11 lipca 2023 r., I SA/Gd 342/23.

nego przez podatników estońskiego CIT, nie podlegają odrębnemu opodatkowaniu na podstawie art. 22d uCIT. Wyłączenie stosowania odrębnych zasad opodatkowania kryptowalut przez podatników opodatkowanych ryczałtem zwiększyłoby bezpieczeństwo podatników, stanowiąc jednocześnie rozwiązanie spójne z generalną ideą estońskiego CIT jako docelowego modelu opodatkowania osób prawnych w Polsce.

Po drugie, zasadne jest wskazanie, że samo nabycie walut wirtualnych przez podatnika opodatkowanego ryczałtem nie stanowi automatycznie wydatku niezwiązanego z działalnością gospodarczą. Ocena powinna zależeć od celu transakcji oraz jej związku z działalnością gospodarczą albo zarządzaniem płynnością finansową spółki.

Po trzecie, warto rozważyć wprowadzenie przykładowych kryteriów pozwalających odróżnić racjonalne gospodarowanie nadwyżkami finansowymi od wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Kryteriami takimi mogłyby być w szczególności: uchwała organu spółki dotycząca polityki inwestycyjnej, limit zaangażowania środków, dokumentacja ryzyk, sposób ewidencji transakcji oraz brak transferu korzyści do wspólników lub podmiotów powiązanych.

Uzasadnienie zmiany

Potrzeba doprecyzowania zasad rozliczania walut wirtualnych wynika z konstrukcyjnej odmienności estońskiego CIT i art. 22d uCIT. Ryczałt od dochodów spółek opiera się na odroczeniu opodatkowania do momentu dystrybucji zysku, natomiast art. 22d uCIT przewiduje bieżące opodatkowanie dochodów z odpłatnego zbycia walut wirtualnych. Brak jednoznacznego wskazania relacji pomiędzy tymi regulacjami prowadzi do niepewności co do zakresu obowiązków podatnika.

Dodatkowo podatnicy mogą mieć wątpliwości, czy obrót walutami wirtualnymi wpływa na możliwość dalszego korzystania z estońskiego CIT. Chociaż dochody z walut wirtualnych nie są wprost wymienione w katalogu przychodów pasywnych z art. 28j ust. 1 pkt 2 uCIT, ich inwestycyjny charakter może budzić wątpliwości praktyczne. Jasne stanowisko ustawodawcy lub Ministra Finansów ograniczyłoby ryzyko nadmiernie rozszerzającej wykładni.

Istotne jest również odróżnienie nabycia walut wirtualnych od wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Nie każde nabycie aktywa inwestycyjnego powinno być traktowane jako wydatek pozbawiony związku z działalnością. Spółki mogą zarządzać nadwyżkami finansowymi w różny sposób, a ocena podatkowa powinna uwzględniać gospodarczy sens działania, a nie sam rodzaj nabywanego aktywa.

Brakuje także przekonującego uzasadnienia dla stosowania odmiennych zasad opodatkowania dla obrotu kryptowalutami. Podatnicy opodatkowani ryczałtem, oprócz podstawowej działalności gospodarczej mogą dokonywać wszelkich innych działań inwestycyjnych. Dochody z tych inwestycji pozostają nieopodatkowane do czasu wypłaty zysków. Odmienne opodatkowanie zysków z kryptowalut jest niezrozumiałym wyjątkiem w stosowaniu idei nieopodatkowania zysków do czasu ich wypłaty. Warto zauważyć, że odrębne zasady opodatkowania kryptowalut mogą w niektórych aspektach okazać się korzystniejsze niż reguły właściwe dla tradycyjnych form obrotu. W szczególności odracza się obowiązek podatkowy w przypadku wymiany waluty wirtualnej na inną walutę, jednocześnie zapewnia się nieograniczone czasem rozliczenie strat. W stosunku do ryczałtu od dochodów spółek, objęcie zysków z kryptowalut odrębną regulacją prowadzi jednoznacznie do pogorszenia sytuacji podatników. W tym kontekście, odrębne opodatkowanie kryptowalut przez podatników rozliczających się ryczałtem, jest raczej wynikiem niedopatrzenia ustawodawcy, niż zamierzonym działaniem i jako takie powinno być skorygowane normatywnie.

Przewidywane korzyści

Doprecyzowanie zasad rozliczania walut wirtualnych zwiększyłoby pewność prawa po stronie podatników korzystających z estońskiego CIT. Podatnicy wiedzieliby, że dochodów z odpłatnego zbycia kryptowalut nie należy rozliczać na podstawie art. 22d uCIT.

Zmiana ograniczyłaby również ryzyko automatycznego kwalifikowania nabycia walut wirtualnych jako wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Pozwoliłaby na bardziej wyważoną ocenę przypadków, w których spółka nabywa kryptowaluty jako element zarządzania środkami finansowymi.

Z perspektywy administracji podatkowej doprecyzowanie regulacji ułatwiłoby kontrolę prawidłowości rozliczeń i ograniczyłoby liczbę sporów interpretacyjnych dotyczących relacji pomiędzy art. 22d a rozdziałem 6b uCIT.

3.3.9. Rozliczenie podatku od zaliczek na poczet dywidendy

Zarys problemu

Jednym z podstawowych założeń ryczałtu od dochodów spółek jest odroczenie opodatkowania do momentu efektywnej dystrybucji zysku do wspólni-

ków. Jako preferowaną formę dystrybucji zysku ustawodawca ukształtował wypłatę dywidendy. Szczególną okolicznością prowadzącą do transferu zysku jest wypłata zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy[196]. Ta jednak budzi na gruncie ryczałtu od dochodów spółek istotne kontrowersje. Prowadzi do nich w szczególności sytuacja, gdy wysokość zaliczki nie odpowiada ostatecznie wysokości dywidendy zatwierdzonej przez zgromadzenie wspólników. Problem ma istotne znaczenie praktyczne, ponieważ decyzja o wypłacie zaliczki często zapada jeszcze przed zakończeniem roku obrotowego, zaś ostateczne rozliczenie zysku następuje dopiero po sporządzeniu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego. Powstaje zatem pytanie, czy obowiązek zapłaty PIT po stronie wspólnika powinien być definitywnie związany z chwilą wypłaty zaliczki, czy też powinien uwzględniać późniejsze rozliczenie dywidendy. Na gruncie CIT takie wątpliwości nie występują, gdyż konieczność opodatkowania zaliczek na poczet dywidendy została wprost wskazana w art. 28 ust. 2 uCIT. Zgodnie z art. 41 ust. 4ab uPIT, spółka działająca w reżimie ryczałtu od dochodów spółek jest zobowiązana jako płatnik do pobrania zaliczki na PIT, jeżeli dokonuje wypłat należności z tytułu podzielonych zysków. Dyspozycją przepisu nie zostały jednak objęte zaliczki na poczet prognozowanego zysku. Dodatkowe pola rozbieżności interpretacyjnych stanowią kwestie możliwości skorzystania z mechanizmu odliczenia (art. 30a ust. 19 uPIT) oraz zastosowania właściwej stawki CIT.

Stanowisko administracji skarbowej

PIT od zaliczki i możliwość stosowania odliczenia

Zgodnie ze stanowiskiem Dyrektora KIS wyrażonym w szeregu interpretacji indywidualnych[197], wypłaty zaliczek na poczet dywidendy w przypadku spółki na ryczałcie od dochodów spółek, będą nakładały na spółkę jako płatnika obowiązek pobrania PIT w wysokości 19%. Organ dokonując interpretacji przepisów całkowicie pomija specyfikę estońskiego CIT i nie zauważa, że zgodnie z brzmieniem art. 41 ust. 4ab uPIT podatek pobiera się dopiero w momencie wypłaty należności z tytułu podzielonych zysków spółki, osiągniętych w okresie opodatkowania ryczałtem. Podkreślenia wymaga, że przedmiotowe stanowisko Dyrektora KIS polegało na braku zakwestionowania stanowiska wnioskodawcy, który sam przyjął, że jako spółka powinien taki podatek pobrać[198]. Przywołane wyżej interpretacje odwoływały się również do możliwości stosowania odliczenia, o którym mowa w art. 30a ust. 19 uPIT, już na etapie zaliczek na poczet dywidendy. Wydaje się zatem, że obecnie można już mówić o ugruntowanej linii orzeczniczej[199].

Administracja skarbowa wypracowała również linię interpretacyjną w zakresie opodatkowania zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy, wypłacanych przez podatników opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek. Organy konsekwentnie przyjmują, że zarówno w przypadku zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy, jak i w przypadku wypłaty, właściwa stawka ryczałtu powinna zostać ustalona według statusu podatnika obowiązującego w chwili podjęcia uchwały o wypłacie zysku. Jednocześnie wskazują, że obowiązek zapłaty ryczałtu powstaje z upływem terminu określonego w art. 28t ust. 1 pkt 1 uCIT, tj. do końca trzeciego miesiąca roku podatkowego następującego po roku, w którym podjęto uchwałę o podziale lub wypłacie zysku. Z kolei na gruncie podatku dochodowego od osób fizycznych moment powstania obowiązku podatkowego jest związany z faktyczną wypłatą środków na rzecz wspólnika[200].

Dyrektor KIS przyjął stanowisko, że dla zaliczek na poczet dywidendy stawką właściwą będzie stawka obowiązująca (według statusu podatnika) w roku ich wypłaty[201]. Interpretacja indywidualna z dnia 10 stycznia

196. M. Oleksy, Dochód z podzielonego zysku bądź zysku przeznaczonego na pokrycie straty [w:] M. Oleksy, P. Szot, Estoński CIT. Ryczałt od dochodów spółek, C.H. Beck, Warszawa 2025, s. 131.
197. Interpretacja Dyrektora KIS nr 0113-KDIPT2-3.4011.358.2022.1.RR.
198. Interpretacja Dyrektora KIS nr 0113-KDIPT2-3.4011.358.2022.1.RR z dnia 13 maja 2024 r., nr 0114-KDIP3-1.4011.259.2024.1.BS; interpretacja indywidualna z dnia 11 kwietnia 2024 r., nr 0115-KDIT1.4011.74.2024.2.MK; interpretacja indywidualna z dnia 3 kwietnia 2024 r., nr 0115-KDIT1.4011.107.2024.1.MST.
199. Niemniej w drugim roku obowiązywania ryczałtu Dyrektor KIS wydał niekorzystną dla podatnika interpretację z dnia 5 maja 2022 r., 0113-KDIPT2-3.4011.121.2022.3.IR. Wskazał w niej, że pobierany podatek w wysokości 19% nie może być pomniejszony zgodnie z mechanizmem odliczenia, o którym mowa w art. 30a ust. 19 uPIT. W następstwie skargi wniesionej do WSA, interpretacja indywidualna została zmieniona przez organ w wyniku autokontroli i zastąpiona interpretacją z dnia 19 lipca 2022 r., nr 0113-KDIPT2-3.4011.121.2022.4.IR.
200. Warto przy tym zwrócić uwagę na argumentację prezentowaną przez organy podatkowe. Przykładowo, w interpretacji indywidualnej Dyrektora KIS z dnia 19 grudnia 2023 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.405.2023.2.ASK, organ wskazał, że: […] wypłacając dywidendę (zysk z danego roku) istotna dla ustalenia właściwej stawki podatku jest data (rok podatkowy) podjęcia uchwały w sprawie podziału wyniku finansowego netto. Nie jest natomiast istotna data faktycznej wypłaty tego zysku ani rok, za który jest wypłacany.
201. Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 26 kwietnia 2024 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.104.2024.2.KW; Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 9 września 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.352.2024.1.ED; oraz interpretacja indywidualna z dnia 30 grudnia 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.563.2024.2.AG.

2025 r. nr 0111-KDIB1-1.4010.658.2024.2.KM zmieniła praktykę dotyczącą wypłat zaliczek na poczet dywidendy – tu pewną nowością jest stwierdzenie przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, że także dla wypłat zaliczek na poczet dywidendy należy stosować stawkę podatku właściwą dla wypłaty dywidendy rocznej, a nie jak dotychczas – stawkę podatku właściwą dla roku, w którym decydowano się na wypłatę zaliczki na poczet dywidendy

Stanowisko sądów administracyjnych

Omawiane powyżej zagadnienia stanowiły dotychczas przedmiot jedynie pojedynczych wyroków sądów administracyjnych[202]. W swoim dotychczasowym orzecznictwie uznawały one stanowisko Dyrektora KIS za błędne wskazując, że z uwagi na brzmienie przepisów, wolą ustawodawcy było opodatkowanie „podzielonych zysków". Tymczasem „zaliczka na poczet prognozowanej dywidendy" (zysku) nie mieści się w ramach tego pojęcia.

Zgodnie z najnowszą linią orzeczniczą[203], dopóki świadczenie ma charakter zaliczkowy (czyli do czasu ostatecznego podziału zysku po zakończeniu roku obrotowego), płatnik nie ma obowiązku pobierania PIT.

W zakresie wyboru stawki, wypracowana została stała linia interpretacyjna sądów administracyjnych, co do zasady potwierdzająca stanowisko dyrektora KIS[204].

Rekomendacja

Obowiązujące regulacje dotyczące opodatkowania zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy nie zapewniają pełnej spójności pomiędzy przepisami uCIT i ustawy o PIT. O ile ustawodawca w art. 28m ust. 2 uCIT wprost przesądził, że wypłata zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy podlega opodatkowaniu na zasadach właściwych dla dochodu z tytułu podzielonego zysku, to analogiczne rozwiązanie nie zostało w sposób jednoznaczny odzwierciedlone w przepisach ustawy o PIT, regulujących obowiązki płatnika. W szczególności art. 41 ust. 4ab uPIT odwołuje się do wypłat należności z tytułu podzielonych zysków, nie wskazując wprost zaliczek na poczet zysku, które ze swojej istoty są wypłacane przed ostatecznym podziałem wypracowanego zysku. Rozbieżność ta doprowadziła do ukształtowania się praktyki, w której organy podatkowe nakazują spółkom pobór podatku dochodowego od osób fizycznych już w chwili wypłaty zaliczki, mimo że brak jednoznacznej podstawy prawnej pozwalającej na utożsamienie takiego świadczenia z wypłatą podzielonego zysku. Stanowisko to zostało następnie zakwestionowane w orzecznictwie sądów administracyjnych, które zwróciły uwagę na odmienny charakter prawny zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy i dywidendy wynikającej z ostatecznego podziału zysku.

Rekomendowane jest zatem podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do jednoznacznego uregulowania skutków podatkowych wypłaty zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy na gruncie uPIT. Ustawodawca powinien jasno przesądzić, czy wypłata zaliczki powoduje obowiązek poboru podatku przez spółkę już w chwili przekazania środków wspólnikowi, czy też obowiązek ten powstaje dopiero po definitywnym podziale zysku i zaliczeniu wcześniej wypłaconej kwoty na poczet należnej dywidendy. Przyjęte rozwiązanie powinno pozostawać spójne z konstrukcją prawa do pomniejszenia podatku wspólnika na podstawie art. 30a ust. 19 uPIT oraz z zasadami rozliczenia ryczałtu przez spółkę. Wskazane jest również jednoznaczne określenie zasad ustalania właściwej stawki ryczałtu od dochodów spółek w odniesieniu do zaliczek na poczet dywidendy. Obecnie praktyka interpretacyjna i orzecznicza wiąże wysokość stawki z momentem podjęcia uchwały albo wypłaty zaliczki, zależnie od charakteru danego świadczenia. Z punktu widzenia pewności prawa zasadne jest wprowadzenie reguły pozwalającej podatnikowi już w chwili podejmowania decyzji o wypłacie środków jednoznacznie określić wysokość zobowiązania podatkowego.

Zarekomendować należy zatem zmianę przepisów ustaw o PIT i CIT, obejmującą określenie momentu powstania obowiązku podatkowego, obowiązków spółki jako płatnika, zasad stosowania mechanizmu pomniejszenia podatku wspólnika oraz stawki ryczałtu właściwej dla wypłaty zaliczki. Zmiana powinna zapewniać neutralność pomiędzy wypłatą zaliczki a wypłatą dywidendy rocznej, przy jednoczesnym uwzględnieniu różnic prawnych pomiędzy tymi świadczeniami.

Uzasadnienie zmiany

Obecny stan prawny prowadzi do sytuacji, w której skutki podatkowe tej samej wypłaty są odmiennie ujmowane na gruncie ustawy CIT i ustawy o PIT. Na gruncie ryczałtu od dochodów spółek zaliczka na

202. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 lutego 2023 r., sygn. III SA/ Wa 1919/22; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 kwietnia 2026 r., sygn. II FSK 892/23.
203. Wyrok NSA z 16 kwietnia 2026 r., sygn. akt II FSK 892/23.
204. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 15 grudnia 2023 r., sygn. I SA/Lu 635/23; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 24 kwietnia 2025 r., sygn. I SA/Kr 158/25; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 25 września 2025 r., sygn. I SA/Kr 391/25.

poczet przewidywanej dywidendy została wprost zrównana z podzielonym zyskiem. W ustawie o PIT ustawodawca nie zastosował jednak analogicznego zabiegu legislacyjnego, co powoduje wątpliwość, czy obowiązek poboru podatku przez płatnika może być wyprowadzany wyłącznie w drodze wykładni systemowej.

Niedopuszczalna jest sytuacja, w której obowiązki podatnika i płatnika nie wynikają w jednoznaczny sposób z przepisów prawa. Nie jest pożądane, aby obowiązek poboru podatku od zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy był konstruowany w drodze rozszerzającej interpretacji pojęcia podzielonego zysku, zwłaszcza gdy świadczenie to ma charakter warunkowy i może podlegać późniejszemu rozliczeniu. Dopiero zatwierdzenie sprawozdania finansowego oraz podjęcie uchwały o podziale zysku przesądza bowiem o istnieniu i ostatecznej wysokości wypłaconej wspólnikowi dywidendy.

Brak precyzyjnych regulacji prowadzi ponadto do trudności praktycznych w sytuacji, gdy wysokość wypłaconej zaliczki nie odpowiada wysokości ostatecznie przyznanej dywidendy. Może się bowiem zdarzyć, że spółka osiągnie niższy zysk niż prognozowany, przez co wspólnik będzie zobowiązany do zwrotu części otrzymanych środków albo wypłacona kwota nie zostanie w całości pokryta zyskiem przeznaczonym do podziału.

Z ekonomicznego punktu widzenia zaliczka na poczet dywidendy jest instrumentem umożliwiającym właścicielom wcześniejsze dysponowanie częścią przewidywanego wyniku finansowego. Pozwala ona na elastyczne zarządzanie przepływami pieniężnymi pomiędzy spółką a jej wspólnikami, w szczególności w przedsiębiorstwach osiągających stabilne wyniki finansowe i posiadających nadwyżki płynności. Niepewność podatkowa może jednak powodować, że spółki będą rezygnować z tego rozwiązania pomimo spełnienia warunków wynikających z Kodeksu spółek handlowych. Warto mieć na uwadze, że decyzje właścicielskie nie są podejmowane wyłącznie na podstawie sytuacji finansowej spółki, jej potrzeb inwestycyjnych oraz oczekiwań wspólników. Rolę istotnego czynnika odgrywa tu także dążenie podatnika do uniknięcia sporu z organem podatkowym. W efekcie niepewność co do zasad opodatkowania prowadzi do zniekształcenia decyzji gospodarczych i pozostaje w sprzeczności z założeniem, że ryczałt od dochodów spółek powinien być rozwiązaniem prostym, przewidywalnym oraz neutralnym wobec bieżącego funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Za zmianą przemawiają również względy systemowe. Niejasność obowiązującej regulacji wymusza występowanie przez podatników z wnioskami o interpretacje indywidualne, a w razie przyjęcia przez organ niekorzystnej wykładni – prowadzenia postępowań sądowo-administracyjnych. Koszty niepewności prawnej ponoszą zatem zarówno przedsiębiorcy, jak i administracja skarbowa oraz sądy. Jednoznaczne uregulowanie omawianego zagadnienia pozwoliłoby ograniczyć te koszty i zwiększyć spójność systemu opodatkowania dystrybucji zysków.

Przewidywane korzyści

Proponowana zmiana zwiększy bezpieczeństwo prawne podmiotów opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek oraz ich wspólników. Jednoznaczne określenie momentu powstania obowiązku podatkowego, zasad poboru PIT i możliwości zastosowania pomniejszenia przewidzianego w art. 30a ust. 19 uPIT pozwoli podatnikom prawidłowo ustalić wysokość obciążeń już na etapie podejmowania decyzji o wypłacie zaliczki. Ograniczy to ryzyko zaległości podatkowych, naliczania odsetek oraz odpowiedzialności spółki jako płatnika.

Zmiana doprowadzi również do ujednolicenia praktyki organów podatkowych i wyeliminuje potrzebę rozstrzygania w drodze interpretacji, czy zaliczka na poczet przewidywanej dywidendy mieści się w pojęciu podzielonego zysku na gruncie ustawy o PIT. W konsekwencji zmniejszeniu ulegnie liczba wniosków o wydanie interpretacji indywidualnych oraz sporów sądowo-administracyjnych, co ograniczy koszty obsługi prawnej ponoszone przez przedsiębiorców, a także koszty funkcjonowania administracji skarbowej i sądownictwa.

Z perspektywy gospodarczej proponowana zmiana umożliwi spółkom i ich wspólnikom korzystanie z zaliczek na poczet dywidendy zgodnie z ich rzeczywistą funkcją ekonomiczną. Decyzje o wypłacie środków będą mogły być podejmowane w większym stopniu w odniesieniu do sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, jego planów inwestycyjnych, poziomu płynności oraz potrzeb kapitałowych wspólników, w mniejszym zaś z obawy przed niejasnymi konsekwencjami podatkowymi.

Większa przewidywalność opodatkowania może również pozytywnie wpłynąć na atrakcyjność ryczałtu od dochodów spółek. Podatnicy będą mieć bowiem pewność, że wybór tej formy opodatkowania nie ograniczy możliwości korzystania z instytucji przewidzianych w prawie handlowym ani nie będzie prowadził do powstawania dodatkowych ryzyk przy bieżącym zarządzaniu środkami finansowymi. Może to skłonić kolejne podmioty do wyboru ryczałtu, zwłaszcza spółki prowadzące stabilną działalność operacyjną i regularnie wypłacające zyski wspólnikom.

Proponowana zmiana zapewni ponadto większą neutralność pomiędzy wypłatą zaliczki a wypłatą dywidendy po zakończeniu roku obrotowego. Podatnicy

nie powinni być zmuszani do wyboru określonej formy lub momentu dystrybucji zysku wyłącznie ze względu na niejasności podatkowe. System powinien umożliwiać im wybór rozwiązania najlepiej odpowiadającego potrzebom przedsiębiorstwa, przy zachowaniu prawidłowego I proporcjonalnego opodatkowania faktycznie przekazanych wspólnikom korzyści.

3.3.10. Stosowanie stawki 10% przez podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności gospodarczej w sytuacji, gdy spółka powstała z przekształcenia

Zarys problemu

Jednym z elementów konstrukcyjnych ryczałtu od dochodów spółek jest zróżnicowanie wysokości stawki podatku w zależności od statusu podatnika. Ustawodawca przewidział preferencyjną 10-procentową stawkę ryczałtu dla małych podatników oraz podatników rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej. Rozwiązanie to stanowi element szerszej koncepcji wspierania rozwoju przedsiębiorstw, w szczególności tych, które znajdują się na wczesnym etapie działania, a które powinny mieć możliwość akumulowania kapitału w spółce na preferencyjnych zasadach.

Na tym gruncie zaistniała wątpliwość dotycząca podmiotów powstałych w wyniku przekształcenia. Problem sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy spółka kapitałowa, która powstała z przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej, spółki jawnej albo innego podmiotu transparentnego podatkowo, może zostać uznana za podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności gospodarczej w rozumieniu art. 28o ust. 1 pkt 1 uCIT.

Wątpliwość ta wynika z kolizji dwóch sposobów rozumienia „rozpoczęcia działalności". Pierwszy, prezentowany zasadniczo przez administrację skarbową, opiera się na cywilnoprawnej i gospodarczej kontynuacji działalności. W tym ujęciu przekształcenie nie prowadzi do powstania nowej działalności gospodarczej, lecz jedynie do kontynuowania tej samej aktywności w innej formie prawnej. Drugi sposób wykładni, korzystniejszy dla podatników, akcentuje natomiast, że dla potrzeb przepisów o CIT istotne jest powstanie nowego podatnika podatku dochodowego od osób prawnych albo rozpoczęcie funkcjonowania w nowym reżimie opodatkowania.

Spór ten dotyczy nie tylko wysokości stawki podatku przy dystrybucji zysku, ale również szerszego rozumienia preferencji przewidzianych dla podatników rozpoczynających działalność. Przyjęcie restrykcyjnej wykładni prowadzi do wniosku, że podmiot powstały z przekształcenia może zastosować stawkę 10% wyłącznie wtedy, gdy spełnia definicję małego podatnika. W przeciwnym razie zobowiązany jest stosować stawkę 20%, mimo że z perspektywy uCIT może być to jego pierwszy okres funkcjonowania jako podatnika tego podatku.

Stanowisko administracji skarbowej

W praktyce interpretacyjnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej dominuje stanowisko restrykcyjne. Organy podatkowe konsekwentnie przyjmują, że spółka powstała w wyniku przekształcenia nie jest podatnikiem rozpoczynającym prowadzenie działalności gospodarczej. Argumentacja organów opiera się przede wszystkim na zasadzie kontynuacji działalności oraz sukcesji praw i obowiązków wynikającej z przepisów Kodeksu spółek handlowych i Ordynacji podatkowej.

W interpretacji indywidualnej z dnia 30 września 2024 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.392.2024.1.ASK, Dyrektor KIS uznał za nieprawidłowe stanowisko podatnika, zgodnie z którym spółka z ograniczoną odpowiedzialnością powstała z przekształcenia spółki jawnej może zostać uznana za podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności i w konsekwencji stosować 10-procentową stawkę ryczałtu. Dyrektor KIS dopuścił możliwość zastosowania stawki 10% tylko ze względu na status małego podatnika, nie zaś ze względu na rozpoczęcie działalności[205].

Analogiczne stanowisko zostało zaprezentowane w kolejnych interpretacjach, w tym m.in. w interpretacji indywidualnej z dnia 7 lipca 2025 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.219.2025.1.DKG, dotyczącej spółki z o.o. powstałej z przekształcenia spółki jawnej[206]. Takie konkluzje wynikają także z interpretacji indywidualnej z dnia 5 maja 2023 r., nr 0114-KDIP2-1.4010.44.2023.1.MW.[4] Powyższe obrazuje, że organy podatkowe przyjmują wąskie rozumienie pojęcia „podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności". Zdaniem administracji skarbowej obejmuje ono te stany faktyczne, w których działalność gospodarcza jest podejmowana po raz pierwszy, a nie sytuacje, w których dochodzi do kontynuowania dotychczasowego przedsiębiorstwa w zmienionej formie prawnej.

Stanowisko to prowadzi do istotnego ograniczenia dostępności preferencyjnej stawki ryczałtu. O ile bowiem podmioty przekształcone mogą korzystać ze stawki 10% jako mali podatnicy, o tyle sam fakt rozpoczęcia funkcjonowania jako podatnik CIT nie jest przez organy uznawany za wystarczający do zastosowania wskazanej preferencji.

Stanowisko sądów administracyjnych

Orzecznictwo sądów administracyjnych w analizowanym zakresie jest niejednolite. W niektórych rozstrzygnięciach sądy podzielały podejście organów podatkowych, wskazując, że przekształcenie ma charakter kontynuacyjny. Takie stanowisko zostało zaprezentowane m.in. w orzecznictwie dotyczącym przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z o.o., w którym akcentowano, że podmiot przekształcony kontynuuje dotychczasową działalność, korzystając z tego samego przedsiębiorstwa, klientów, składników majątku oraz organizacji gospodarczej[207].

Jednocześnie w nowszym orzecznictwie dostrzegalna jest tendencja do bardziej funkcjonalnej wykładni. Przytoczyć tu można wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 4 lipca 2024 r., I SA/Wr 105/24, w którym sąd zwrócił uwagę, że dla potrzeb przepisów o ryczałcie od dochodów spółek znaczenie może mieć nie tylko kontynuacja działalności gospodarczej w sensie ekonomicznym, jak rów-

205. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 30 września 2024 r., 0114-KDIP2-2.4010.392.2024.1.ASK.
206. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 7 lipca 2025 r., 0111-KDIB2-1.4010.219.2025.1.DKG.
207. Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 5 maja 2023 r., 0114-KDIP2-1.4010.44.2023.1.MW.

nież moment uzyskania statusu podatnika CIT i rozpoczęcia działalności w nowym reżimie podatkowym[208].

Warto tu wskazać także korzystny dla podatników wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 marca 2025 r., II FSK 1412/24, dotyczący statusu podmiotu powstałego w wyniku przekształcenia na potrzeby przepisów o ryczałcie od dochodów spółek[209].

Zestawienie stanowiska organów i sądów prowadzi do wniosku, że rozbieżność wykładni nie ma charakteru wyłącznie technicznego. Dotyczy ona bowiem tego, czy w ramach estońskiego CIT decydujące znaczenie należy przypisać formalnoprawnej kontynuacji działalności, czy też celowi regulacji, jakim jest wspieranie podatników rozpoczynających funkcjonowanie w systemie opodatkowania dochodów osób prawnych.

Rekomendacja

Rekomendowane jest doprecyzowanie art. 28o ust. 1 pkt 1 uCIT poprzez jednoznaczne wskazanie, czy spółka powstała w wyniku przekształcenia może zostać uznana za podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności na potrzeby stosowania 10-procentowej stawki ryczałtu.

Rekomendowane jest przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym spółka powstała z przekształcenia podmiotu niebędącego wcześniej podatnikiem CIT, w szczególności jednoosobowej działalności gospodarczej albo transparentnej podatkowo spółki osobowej, może korzystać ze statusu podatnika rozpoczynającego działalność dla potrzeb art. 28o ust. 1 pkt 1 uCIT, o ile nie zachodzą szczególne przesłanki wyłączające stosowanie ryczałtu przewidziane w art. 28k uCIT.

Uzasadnienie zmiany

Potrzeba zmiany wynika przede wszystkim z konieczności zapewnienia spójności i przewidywalności przepisów o estońskim CIT. Obecna regulacja nie zawiera definicji podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności na potrzeby art. 28o ust. 1 pkt 1 uCIT, co prowadzi do sporów dotyczących podmiotów powstałych z przekształcenia.

Należy podkreślić, że przekształcenie działalności prowadzonej przez osobę fizyczną albo transparentną podatkowo spółkę osobową w spółkę kapitałową może oznaczać istotną zmianę statusu podatkowego. Podmiot powstały z przekształcenia staje się bowiem podatnikiem CIT i po raz pierwszy może podlegać reżimowi ryczałtu od dochodów spółek. Pominięcie tej okoliczności prowadzi do nadmiernego eksponowania cywilnoprawnej kontynuacji działalności kosztem podatkowej specyfiki analizowanej regulacji.

W obecnym stanie prawnym podatnik planujący przekształcenie nie ma pewności, czy będzie mógł zastosować preferencyjną stawkę 10%. Taka niepewność może wpływać na decyzje restrukturyzacyjne przedsiębiorców oraz ograniczać atrakcyjność estońskiego CIT jako modelu opodatkowania dla podmiotów przechodzących z działalności jednoosobowej lub spółek osobowych do formy kapitałowej.

Przewidywane korzyści

Doprecyzowanie przepisów ograniczyłoby liczbę sporów interpretacyjnych i sądowych, a także zwiększyłoby przewidywalność skutków podatkowych przekształceń. Podatnicy mogliby podejmować decyzje restrukturyzacyjne w oparciu o jasne kryteria ustawowe, a nie o zmienną praktykę interpretacyjną.

Zmiana miałaby również znaczenie systemowe. Umożliwiłaby bardziej spójne stosowanie preferencji przewidzianych dla podatników rozpoczynających działalność oraz wyeliminowałaby ryzyko odmiennego traktowania podmiotów znajdujących się w podobnej sytuacji ekonomicznej, lecz różniących się jedynie historią formy prawnej prowadzenia działalności.

3.3.11. Podwójne opodatkowanie z tytułu ukrytego zysku i dywidendy

Zarys problemu

Jednym z problemów pojawiających się u podatników podlegających opodatkowaniu ryczałtem od dochodów spółek jest sytuacja, w której czynność prawna, stanowiąca *causę* zdarzenia skutkującego powstaniem obowiązku podatkowego, zostaje uznane za nieważną, bezskuteczną lub nieistniejącą. Dokonanie wymaganej przepisami prawa korekty ekonomicznych skutków zaistniałego zdarzenia nie otwiera w obecnym stanie prawnym ścieżki do cofnięcia jej podatkowych konsekwencji. Przykładem takiej sytuacji jest wypłata dywidendy udziałowcom na podstawie uchwały zarządu spółki[210], która to uchwała następnie zostaje uznana za nieważną *ex tunc* i wyeliminowana z obrotu prawnego. Podjęcie uchwały o podziale zysków stanowi zdarzenie podlegające opodatkowaniu ryczałtem od dochodów spółek, co nakłada na spółkę obowiązek ujęcia

208. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie, I SA/Kr 825/23.
209. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, I SA/Po 469/23.
210. Art. 28m ust. 1 pkt 1 lit. a uCIT.

podzielonego zysku w rocznej deklaracji podatkowej CIT-8E i zapłaty należnego podatku. Na gruncie art. 350 Kodeksu spółek handlowych[211], uznanie wskazanej uchwały za nieważną, np. w wyniku niespełnienia ustawowych obowiązków związanych z jej podjęciem, rodzi po stronie udziałowca obowiązek zwrotu spółce nienależnie wypłaconych środków. W związku z tym, że podstawa prawna do objęcia wypłaty podatkiem wygasła, po stronie podatnika otwiera się uprawnienie do dokonania korekty deklaracji celem odpowiedniego pomniejszenia kwoty należnego podatku oraz do wystąpienia do urzędu skarbowego o zwrot nadpłaty.

Organy skarbowe, nie kwestionując takiej wykładni, uznają jednak, że bezpodstawne spełnienie świadczenia przez spółkę na rzecz udziałowca rodzi po stronie spółki dochód z tytułu ukrytych zysków (art. 28m ust. 1 pkt 2 uCIT) lub z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą (art. 28m ust. 1 pkt 3 uCIT). Ponieważ przepisy uCIT nie przewidują możliwości odwrócenia skutków spełnienia takiego świadczenia przez jego zwrot, organy administracji skarbowej przyjmują stanowisko profiskalne, ustalając podatnikom dochód z tytułu ukrytych zysków równy wysokości wypłaty. Dzieje się tak, mimo że podatnik (spółka), po zidentyfikowaniu bezpodstawności dokonywanej wypłaty, efektywnie korzysta z uprawnienia do uzyskania zwrotu nienależnie wypłaconych środków, tj. doprowadza do skorygowania ekonomicznego efektu nienależnej wypłaty.

Stanowisko podatników

W opinii podatników, rozpoznanie dokonanej na rzecz udziałowców wypłaty jako nienależnej rodzi po stronie spółki nie tylko prawo, ale wręcz obowiązek dokonania określonych czynności na gruncie cywilnoprawnym i podatkowym. Pierwszym z nich jest żądanie od udziałowca zwrotu nienależnie otrzymanego przysporzenia. Na gruncie podatkowym jest to dokonanie korekty deklaracji CIT-8E, połączone z wystąpieniem do organu skarbowego o zwrot nienależnie zapłaconego podatku. Jako że uszczuplenie majątku po stronie podatnika nie było trwałe, nie powinno być mowy o uznaniu takiej sekwencji operacji za podlegającą opodatkowaniu poprzez przekwalifikowanie zdarzenia przez Organ z wypłaty dywidendy na dochód z tytułu ukrytych zysków lub z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Dokonanie wskazanej czynności nie stanowiło bowiem zamiaru podatnika, zaś ekonomiczne skutki zdarzenia zostały przez podatnika zniwelowane – wypłata środków ze spółki nie miała charakteru definitywnego. Nieważność zdarzenia podlegającego opodatkowaniu i będące jej efektem odwrócenie skutków ekonomicznych wskazanego zdarzenia przez podatnika, skutkować powinny otwarciem ścieżki pozwalającej podatnikowi na zniwelowanie skutków podatkowych omawianego zdarzenia.

Stanowisko administracji skarbowej

Opierając się na obecnym stanie prawnym, administracja skarbowa przyjmuje stanowisko skrajnie profiskalne. Organ uznaje wypłatę środków ze spółki do akcjonariuszy lub ich podmiotów powiązanych za generującą obowiązek zapłaty podatku – nawet jeżeli podstawa takiej wypłaty została uznana za nieważną, a wypłacona kwota została zwrócona. W takim przypadku podstawa prawna nałożenia podatku zostaje zmieniona z pierwotnej, tj. wypłaty dywidendy, na dokonanie ukrytej dystrybucji zysku w rozumieniu art. 28m ust. 3 uCIT. Efektem takiego działania Organu jest dodatkowe pogorszenie sytuacji podatnika, który nie tylko nie jest uprawniony do odzyskania nienależnie zapłaconego podatku, lecz przeciwnie – zostaje dodatkowo opodatkowany z tytułu zaistnienia zdarzenia, z którym przepisy prawne wiążą mniej korzystne zasady opodatkowania niż z dystrybucją zysku poprzez wypłatę dywidendy. Wskazane okoliczności nie były dotychczas przedmiotem orzecznictwa sądów administracyjnych.

Rekomendacje

Biorąc pod uwagę cel wprowadzanych regulacji, zgodnie z którym opodatkowaniu, tak jako dywidenda jak i jako ukryte zyski, mają podlegać jedynie realne i definitywne przysporzenia, koniecznym jest uzupełnienie obowiązujących obecnie przepisów o rozwiązanie chroniące podatnika przed opodatkowaniem w sytuacji, gdy w wyniku zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego nie odniósł on w rzeczywistości realnej korzyści ekonomicznej. Mając powyższe na uwadze zarekomendować należy modyfikację obecnego stanu prawnego poprzez wskazanie w treści ustawy, że ani do ukrytych zysków, ani do wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą nie zalicza się wypłat dokonanych z tytułu umowy, uchwały spółki lub czynności prawnej, która została uznana za nieważną, bezskuteczną lub nieistniejącą, pod warunkiem zwrotu podatnikowi uzyskanej w ich efekcie korzyści.

211. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, Dz. U. z 2024 r., poz. 18, 96, z późn. zm.

4. PROPOZYCJE „USZCZELNIAJĄCE”

W niniejszym raporcie proponuje się szereg zmian deregulacyjnych oraz upraszczających stosowanie ryczałtu od dochodów spółek. Dla zachowania zdrowych warunków konkurencji i lojalności względem państwa równe ważne jest jednak, by przeciwdziałać nieuczciwym praktykom uchylania się od opodatkowania. W niniejszym rozdziale przedstawione są propozycje mające na celu ograniczenie możliwości dokonywania przez podatników agresywnej optymalizacji oraz ułatwiających działania kontrolne administracji skarbowej. Dotyczą one kolejno (1) Nabywania licencji lub użytkowanie praw autorskich i praw własności przemysłowej od podmiotów powiązanych; (2) Nabywania towarów i usług od podmiotów powiązanych, które nie służą dalszej odsprzedaży jako towar lub usługa lub nie stanowią elementu wykonywywanej usługi lub dostarczanego towaru; oraz (3) poszerzenia możliwości zastosowania JPK_CIT dla identyfikacji zjawisk unikania i uchylania się od opodatkowania przez podatników rozliczających się ryczałtem od dochodów spółek. Zważywszy na coraz intensywniejsze wykorzystywanie przez administrację rozwiązań AI oraz automatyzacji procesów analitycznych, szczególny potencjał „uszczelniający” przypisać należy proponowanym zmianom w zakresie struktury JPK_KR_PD, których wdrożenie skutkować może znacznym podniesieniem efektywności kontroli spółek opodatkowanych estońskim CIT, prowadząc do ograniczenia nadużyć i wyrównania szans pomiędzy funkcjonującymi na rynku podmiotami.

4.1. Nabywanie licencji lub użytkowanie praw autorskich i praw własności przemysłowej od podmiotów powiązanych

Jednym z obserwowanych na rynku zjawisk jest minimalizowanie obciążenia podatkowego w ramach ryczałtu od dochodów spółek poprzez transfer zysków spółki do wspólnika w formie opłat z tytułu dzierżawy lub opłat licencyjnych za korzystanie przez spółkę z wartości niematerialnych i prawnych pozostających w majątku prywatnym wspólnika. Pomimo przedstawiania przez podatników takiego rozwiązania jako uzasadnionego dążeniem do majątkowego zabezpieczenia tych praw, polegającego na pozostawieniu ich w majątku podmiotu nieponoszącego ryzyka związanego z działalnością operacyjną, argumentacja ta nie znalazła uznania w stanowisku administracji skarbowej. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w wydawanych interpretacjach indywidualnych wskazuje bowiem, że w takich okolicznościach wspólnicy nie zapewnili spółce aktywów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności praw własności intelektualnej czy wzorów przemysłowych. W konsekwencji wydatki ponoszone przez spółkę z tytułu nabywania licencji lub korzystania z praw należących do podmiotu z nią powiązanego podlegają opodatkowaniu jako ukryty zysk[212]. Wskazana linia orzecznicza stanowi obecnie przedmiot kontestacji przez podatników, wiodącej w wielu przypadkach do korzystnych dla spółek orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego[213].

Chcąc uniknąć wątpliwości interpretacyjnych rekomendować należy wdrożenie rozwiązania antyabuzywnego w postaci poszerzenia katalogu świadczeń uznawanych za ukryty zysk o wszelkiego rodzaju opłaty i należności za korzystanie lub prawo do korzystania z praw lub wartości, o których mowa w art. 16b ust. 1 pkt 4-7 uCIT. Wprowadzenie znowelizowanej definicji ukrytych zysków (tj. powiększenie jej o kolejny rodzaj świadczenia) wyeliminuje najbardziej agresywny przykład optymalizacji podatkowej. Wskazane rozwiązanie rozszerza definicję ukrytych zysków w znacznie węższym zakresie niż proponowane przez Ministerstwo Finansów zmiany w projekcie UD116 (projekt z dnia 16 września 2025 r. i projekt z dnia 16 marca 2026 r.). Stanowi to kompromis między walką z agresywną optymalizacją podatkową, a rozumieniem postulatów przedsiębiorców o niezwiększanie obciążeń podatkowych.

Jednocześnie dostrzegając uzasadnienie gospodarcze dla transakcji charakteryzujących się relatywnie niskim ryzykiem agresywnej optymalizacji (w tym łatwiejszą analizą rynkowości ich ceny), zaproponować należy poszerzenie katalogu świadczeń wyłączonych z kategorii ukrytych zysków. W rekomendowanej iteracji art. 28m ust. 4 pkt 4 uCIT do dochodu z tytułu ukrytych zysków nie byłyby zaliczane wszelkiego rodzaju opłaty

212. Interpretacja indywidualna z dnia 1 czerwca 2023 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.156.2023.2.PK; Interpretacja indywidualna z dnia 23 grudnia 2022 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.248.2022.8.SG; Interpretacja indywidualna z dnia 14 września 2022 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.381.2022.3.ŚS; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 11 marca 2026 r., sygn. III SA/Wa 2565/25; inaczej np. interpretacja indywidualna z dnia 4 lutego 2025 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.558.2024.4.AS.
213. Patrz m. in. wyroki z dnia 12 września 2025 r., sygn. II FSK 330/23 oraz z dnia 19 maja 2026 r., sygn. II FSK 936/23.

i należności z tytułu nabycia świadczeń lub usług, których przedmiot jest następnie odsprzedawany przez podatnika lub jest niezbędny do wytworzenia towarów lub usług oferowanych przez podatnika oraz przy ich wytworzeniu nie korzystano z usług podwykonawców.

4.2. Nabywanie towarów i usług od podmiotów powiązanych, które nie służą dalszej odsprzedaży jako towar lub usługa lub nie stanowią elementu wykonywanej usługi lub dostarczanego towaru

Jedną z praktyk mających na celu unikanie opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek jest dokonywanie transferu zysków osiąganych przez spółkę na rzecz wspólnika poprzez dokonywanie opłat z tytułu usług i dostaw towarów świadczonych przez podmioty powiązane ze spółką. Do katalogu wskazanych świadczeń należą w szczególności (1) opłaty z tytułu najmu nieruchomości, znajdujących się w majątku prywatnym wspólnika; (2) opłaty z tytułu dzierżawy lub opłaty licencyjne w związku z wykorzystywaniem przez podatnika wartości niematerialnych i prawnych, znajdujących się w majątku prywatnym wspólnika; (3) wypłaty wynagrodzenia z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych; (4) wypłaty wynagrodzenia za prowadzenie spraw spółki oraz (5) wypłaty wynagrodzenia za świadczenie usług doradczych, pośrednictwa lub zarządzania.

Zważywszy na powyższe, zaproponować należy likwidację obowiązującej obecnie przesłanki „związku z prawem do udziału w zysku" oraz poszerzenie katalogu świadczeń uznawanych za ukryty zysk o wszelkiego rodzaju opłaty i należności: (1) wynikające z umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze; (2) za korzystanie lub prawo do korzystania z praw lub wartości, o których mowa w art. 16b ust. 1 pkt 4-7 uCIT; (3) z tytułu świadczeń doradczych, księgowych, badania rynku, usług prawnych, usług reklamowych, usług pośrednictwa, zarządzania i kontroli, przetwarzania danych, usług rekrutacji pracowników i pozyskiwania personelu, gwarancji i poręczeń, oraz świadczeń o podobnym charakterze, oraz (4) wypłacone wspólnikowi z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych. Proponowane rozwiązanie poszerza definicję ukrytych zysków w zakresie w pełni zbieżnym z proponowanym przez Ministerstwo Finansów, ujętym w projekcie UD116 (iteracja z dnia 16 września 2025 r. oraz z dnia 16 marca 2026 r.).

Mając na uwadze obserwowaną praktykę rynkową, zasadne wydaje się wprowadzenie do takiego katalogu limitu kwotowego. Zgodnie z proponowanym rozwiązaniem, wskazane powyżej świadczenia stanowiłyby ukryty zysk, jeżeli ich łączna wartość w roku podatkowym, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, przekroczyłaby 500 000 zł. Opodatkowaniu jako ukryty zysk podlegałaby zatem wyłącznie nadwyżka wartości nabytych usług lub towarów ponad tę kwotę. Niniejsza rekomendacja stanowi kompromis pomiędzy potrzebą przeciwdziałania agresywnej optymalizacji podatkowej a uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb gospodarczych przedsiębiorców. Wprowadzenie zmiany w proponowanym kształcie nie obciąży najmniejszych spółek, a tym samym nie będzie stanowić bariery dla ich rozwoju. Jednocześnie rozwiązanie to nie powinno prowadzić do istotnego zwiększenia obciążeń podatkowych największych podatników korzystających z ryczałtu od dochodów spółek, którzy czerpią znaczące korzyści podatkowe z tej formy opodatkowania.

4.3. JPK_CIT

Jedną z najważniejszych zmian „uszczelniających" w podatku dochodowym od osób prawnych jest wprowadzenie obowiązku raportowania ksiąg rachunkowych opatrzonych szeregiem dodatkowych danych, pozwalających na ustalenie wyniku podatkowego (tzw. JPK_CIT). Sama deklaracja podatkowa nie daje administracji skarbowej szerszej możliwości badania prawidłowości rozliczeń podatkowych, gdyż zawarte w niej

dane o podstawowych kategoriach rozliczeniowych są bardzo ogólne. Jednym z najważniejszych elementów w ramach raportowania JPK_CIT jest obowiązek przyporządkowania znaczników podatkowych do kont stosowanych przez jednostkę. Znacznik podatkowy umożliwić ma administracji skarbowej ocenę, jaki charakter ma dane konto księgi głównej – czy jest traktowane tak samo dla celów podatkowych i rachunkowych, czy odmiennie, a jeśli odmiennie to z czego ta odmienność wynika. Jeśli dane konto jest jednorodne pod względem podatkowym i rachunkowym, nie trzeba dodawać znacznika podatkowego. Jest to dla administracji skarbowej informacja, że dane przychody rachunkowe traktować należy w danym okresie także jako koszty podatkowe i odpowiednio, że dane koszty rachunkowe także traktowane być powinny jako koszty podatkowe. JPK_CIT pozwala administracji na bliższą, jednostkową analizę kosztów i przychodów podatkowych oraz na kontrolę krzyżową wykonywaną zdalnie, bez konieczności przeprowadzania czynności sprawdzających czy kontrolnych. Możliwość ta jest szczególnie cenna w dobie coraz intensywniejszego wykorzystywania przez administrację rozwiązań AI oraz automatyzacji procesów analitycznych. KAS, korzystając z modeli językowych, jest bowiem w stanie obsłużyć niezliczone bajty danych i wyciągnąć z nich konkretne wnioski na temat prawidłowości rozliczeń podatkowych.

Podatnicy opodatkowani ryczałtem od dochodów spółek objęci są obowiązkiem przesyłania ksiąg rachunkowych, tak jak podatnicy na klasycznych zasadach opodatkowania dochodów. Dla podatników objętych estońskim CIT nie przewidziano jednak odpowiednich dla tego systemu opodatkowania znaczników podatkowych, wobec czego podatnicy na estońskim CIT nie muszą ich wypełniać. Jak wskazuje Minister Finansów, *„aktualnie nie są prowadzone prace mające na celu wprowadzenie szczególnych rozwiązań w zakresie raportowania JPK_KR_PD oraz JPK_ST_KR dla podatników, którzy opodatkowani są ryczałtem od dochodów spółek, w tym w zakresie wprowadzenia znaczników PD (tzw. „podatkowych"). Podatnicy, którzy opodatkowani są ryczałtem od dochodów spółek w strukturze logicznej JPK_KR_PD przyporządkowują odpowiednie znaczniki kont zgodnie z prezentacją wskazaną w słownikach znaczników określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi (…) z wyjątkiem znaczników PD (tzw. „podatkowych"), a w węźle RPD wykazują wartości „0"."*[214] Brak obowiązku informowania administracji skarbowej o rozliczeniu dochodów z tytułu ukrytych zysków czy wydatków niezwiązanych z działalnością w strukturze JPK_KR_PD znacząco osłabia wartość informacyjną JPK_KR_PD na temat rozliczeń podatkowych tych podatników. Jakkolwiek zgodzić się można z interpretacją Ministra Finansów w zakresie obecnych regulacji dotyczących JPK_CIT, to co do istoty samo wyłączenie podatników na estońskim CIT ze stosowania znaczników podatkowych nie znajduje przekonującego uzasadnienia.

Rekomendowane jest, by podatnicy opodatkowani ryczałtem od dochodów spółek zostali obowiązani do stosowania w polu S12_3 znaczników podatkowych dotyczących kategorii tworzących dochód podatkowych, w tym w szczególności dochodu z tytułu ukrytego zysku oraz wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Zmiana ta ma uzasadnienie nie tylko fiskalne, pozwalające administracji skarbowej na lepszą kontrolę rozliczeń podatkowych, ale także dotyczące równego traktowania podatników. Jak wskazuje SKwP w ramach konsultacji publicznych *„preferencyjne traktowanie podmiotów na estońskim CIT jest niezrozumiałe – naszym zdaniem, w tym przypadku powinien obowiązywać odrębny wykaz znaczników podatkowych, dotyczących w szczególności wyodrębnienia zdarzeń powodujących opodatkowanie w przypadku estońskiego CIT – jak wypłaty dla udziałowców, ukryte zyski czy też wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą"*[215].

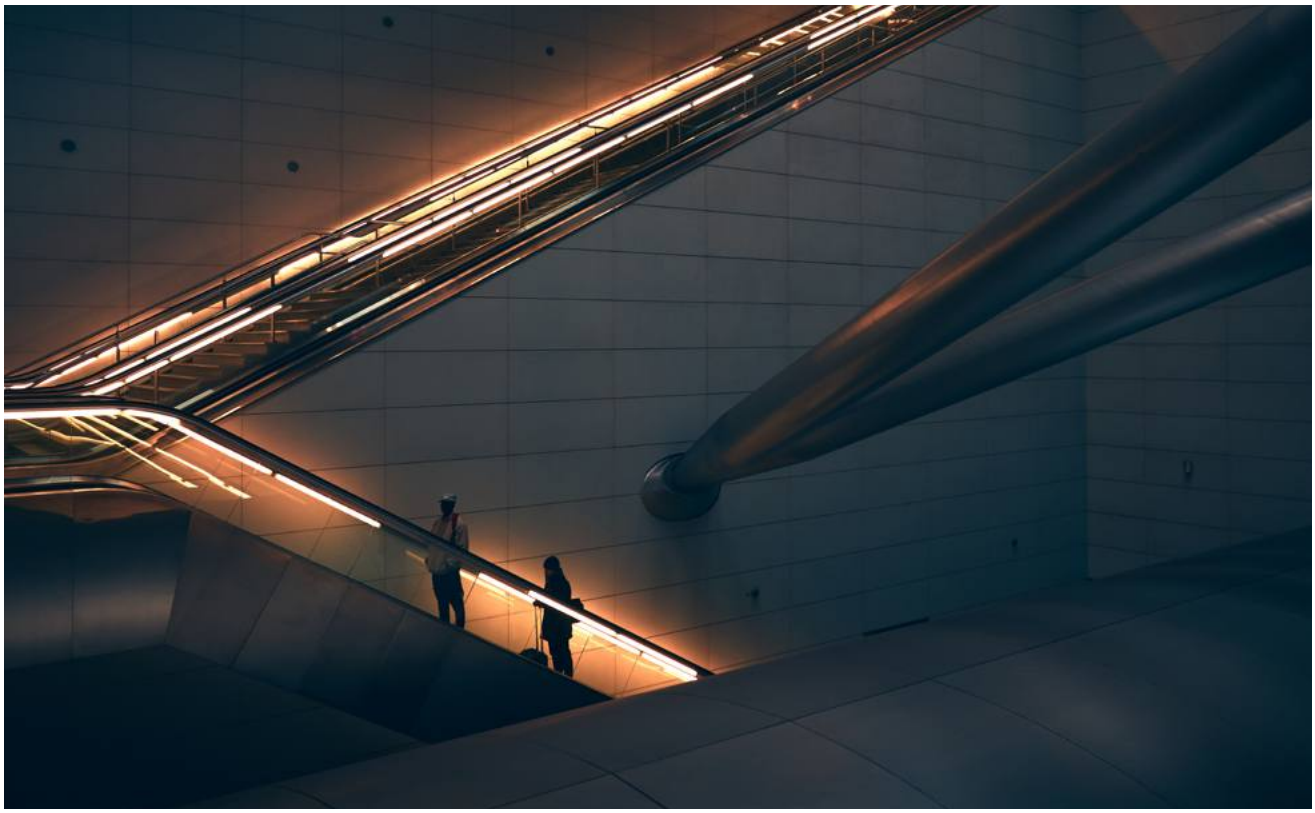
W ramach węzła kontrahent struktury JPK_KR_PD, podatnicy opodatkowani ryczałtem od dochodów spółek powinni być zobowiązani do oznaczania kontrahentów będących podmiotami powiązanymi w rozumieniu art. 28c pkt 1 uCIT. Wiedza ta ułatwiłaby administracji skarbowej identyfikację transakcji generujących ryzyka rozliczeniowe w kontekście ukrytych zysków. Podatników opodatkowanych estońskim CIT powinien obowiązywać także dostosowany do tych zasad opodatkowania węzeł RPD (Rozliczenie Podatku Dochodowego), w ramach którego wykazane powinny być wszystkie kategorie dochodów w ramach estońskiego CIT. Poszczególne pola węzła RPD powinny sumować konta oznaczone znacznikami podatkowymi na kontach zaprezentowanych w węźle ZOiS.

214. Szeroko na ten temat: A. Łożykowski, *Dyrektor KIS potwierdza – Estoński CIT bez znaczników podatkowych w JPK_KR_PD*, https://akademialtca.pl/blog/dyrektor-kis-potwierdza-estonski-cit-bez-znacznikow-podatkowych-w-jpk-kr-pd?srsltid=AfmBOooMEW5WU2ows4K4y17jJkDQT7sZWFFs_3H82DxUA3VZgP7JCPfK [dostęp: 13.08.2026].

215. Szeroko na ten temat: A. Łożykowski, *Estoński CIT jednak bez znaczników podatkowych w JPK_CIT?*, https://akademialtca.pl/blog/estonski-cit-jednak-bez-znacznikow-podatkowych-w-jpk-cit?srsltid=AfmBOoqJI-gmqLRrXeL_Q1rPUL67xIm2nr6JcvfbvSKl-lPGnaRnAr4b [dostęp: 13.08.2026].

5. PODSUMOWANIE

W 2000 r. Estonia wdrożyła innowacyjny sposób opodatkowania osób prawnych, znajdujący swoje teoretyczne podstawy w badaniach noblisty w dziedzinie ekonomii, prof. J. E. Meade'a. Klasyczne zasady CIT, oparte na okresowym pobieraniu zaliczek i corocznym rozliczeniu podatku, zastąpiono opodatkowaniem na etapie wypłaty zysku ze spółki. System ten obowiązuje w Estonii od ćwierćwiecza i przyniósł jej szereg pozytywnych skutków gospodarczych. Należą do nich w szczególności przyspieszenie tempa wzrostu PKB, wzrost inwestycji oraz innowacyjności sektora MŚP, a także znaczne zmniejszenie ciążących na przedsiębiorcach kosztów obsługi obowiązków związanych z opodatkowaniem. Podobne, pozytywne efekty osiągnęły również inne państwa w których zdecydowano się na opartą o wzór Estonii transformację zasad opodatkowania. W 2021 r. pierwszy krok w kierunku wdrożenia podatku od wypłaconych zysków poczyniła również Polska, wprowadzając, dla ograniczonej grupy podatników, możliwość wyboru rozliczenia CIT przy wykorzystaniu instytucji ryczałtu od dochodów spółek kapitałowych. Obawiając się o kondycję finansów publicznych, Polska jako pierwszy kraj na świecie nie przeprowadziła pełnej implementacji nowych zasad. Wprowadziła podatek od podzielonych zysków jako fakultatywny sposób rozliczenia CIT, alternatywny wobec modelu tradycyjnego. W efekcie obwarowania nowej regulacji szeregiem warunków, mających na celu zapobiegnięcie jej użyciu w międzynarodowych schematach agresywnej optymalizacji, zainteresowanie jej zastosowaniem nie było początkowo duże. Usunięcie szeregu ograniczeń oraz obniżenie efektywnej stawki opodatkowania podmiotów rozliczających się na zasadach podatku od podzielonych zysków przyniosło eksplozję zainteresowania nowymi zasadami opodatkowania. W 2022 r. ryczałt stał się najchętniej wybieraną przez polskich przedsiębiorców proinwestycyjną opcją podatkową. W 2023 r. polski ustawodawca wprowadził alternatywny mechanizm opodatkowania zysków w momencie ich dystrybucji – instytucję fundacji rodzinnej. Inaczej niż ryczałt, jest ona dedykowana przedsiębiorcom prowadzącym działalność pasywną, przez co uzupełnia katalog jego beneficjentów. Objęcie możliwością rozliczenia na zasadach podatku od dystrybuowanych zysków podmiotów osiągających głównie dochody bierne, postawiło pod znakiem zapytania sens dalszego utrzymywania restrykcyjnych zasad rozliczania podatku ryczałtem od dochodów spółek. Jest to tym bardziej istotne, że z zastosowaniem obowiązujących kryteriów wiążą się istotne trudności interpretacyjne, znajdujące swoje

odzwierciedlenie w niejednokrotnie sprzecznej z *ratio legis* ryczałtu wykładni przepisów przez Dyrektora KIS oraz w niejednolitej linii orzeczniczej sądów administracyjnych. Dla osiągnięcia celu w postaci zwiększenia liczby podatników dobrowolnie rozliczających CIT na zasadach podatku od podzielonych zysków oraz poprawy bezpieczeństwa stosowania regulujących go przepisów, autorzy niniejszego opracowania rekomendują wprowadzenie do obecnej regulacji szeregu zmian o charakterze legislacyjnym. Realizacja wskazanych postulatów przyniesie istotną poprawę komfortu i przewidywalności stosowania obowiązujących przepisów, w szczególności w zakresie instytucji dochodu z tytułu ukrytych zysków.

Analiza ponad pięciu lat praktyki stosowania obowiązujących przepisów pozwoliła autorom niniejszego opracowania na zidentyfikowanie szeregu problemów, których rozwiązanie nie wymaga przebudowy całego modelu, lecz wdrożenia punktowych zmian legislacyjnych i interpretacyjnych. Opisane powyżej wyzwania podzielić można na trzy zasadnicze grupy: bariery formalne związane z wyborem ryczałtu, nadmiernie restrykcyjne lub niejasne warunki materialne jego stosowania oraz wątpliwości dotyczące ustalania podstawy opodatkowania.

Pierwsza grupa problemów wynika z nadmiernego formalizmu procedury wejścia w ryczałt, szczególnie w przypadku jego wyboru w trakcie roku podatkowego. Obecne regulacje pozwalają wiązać drobne uchybienia dotyczące terminu, formatu lub sposobu podpisania sprawozdania finansowego z najdalej idącą sankcją – uznaniem, że wybór ryczałtu był od początku nieskuteczny. Skutki takiego podejścia są nieproporcjonalnie ciężkie w stosunku do wagi uchybienia, szczególnie gdy wadliwość zostaje stwierdzona po kilku latach działania spółki w przekonaniu, że prawidłowo rozlicza się ona w estońskim CIT. Rekomendowane jest zatem oddzielenie skuteczności wyboru formy opodatkowania od obowiązków sprawozdawczych: czynnością konstytutywną powinno być złożenie ZAW-RD, natomiast zamknięcie ksiąg i sporządzenie sprawozdania finansowego powinny pozostać odrębnymi obowiązkami, których naruszenie podlega właściwym dla nich sankcjom, ale nie ma wpływu na skuteczność wyboru ryczałtu. Rozwiązaniu temu powinny towarzyszyć odpowiednie regulacje abolicyjne.

Zmian wymagają również same zasady dokonywania wyboru ryczałtu. Obecna konstrukcja terminu na złożenie ZAW-RD może pozostawiać podatnikowi różny czas na wykonanie tej samej czynności, zależnie od dnia rozpoczęcia jego roku podatkowego. Konieczne jest ujednolicenie terminu poprzez jego wyznaczenie na 20. dzień miesiąca następującego po pierwszym miesiącu kalendarzowym nowego roku podatkowego, a także wdrożenie możliwości następczego wyboru ryczałtu w drodze korekty rozliczenia rocznego. Wyjaśnienia wymaga również sytuacja spółek z o.o. w organizacji: przepisy powinny jednoznacznie określać moment, tryb i techniczne warunki dokonania przez nie wyboru ryczałtu, tak aby podatnik nie tracił prawa do tej formy opodatkowania wskutek niejasności dotyczących momentu rozpoczęcia działalności czy braku numeru NIP w chwili składania zawiadomienia.

Druga grupa zidentyfikowanych problemów dotyczy warunków materialnych stosowania ryczałtu. Szczególnie widoczna jest tendencja do zbyt szerokiego rozumienia kategorii przychodów pasywnych. Przychód ze sprzedaży własnych wierzytelności w ramach faktoringu może być obecnie traktowany jako przychód pasywny, mimo że faktoring jest typowym instrumentem zarządzania płynnością przedsiębiorstwa prowadzącego działalność operacyjną. Rekomendowane jest wyłączenie z limitu przychodów pasywnych wierzytelności własnych zbywanych w ramach faktoringu. Analogiczny problem dotyczy praw autorskich i praw własności przemysłowej: do kategorii pasywnej nie powinny być automatycznie włączane przychody z praw wytworzonych przez podatnika we własnym zakresie, których powstanie stanowi rezultat jego podstawowej działalności operacyjnej. Obecne rozwiązania mogą bowiem paradoksalnie wyłączać z ryczałtu aktywne przedsiębiorstwa informatyczne, projektowe, kreatywne czy technologiczne.

Doprecyzowania wymaga również warunek zatrudnienia. Obecna praktyka w niedostatecznym stopniu uwzględnia naturalne zjawiska gospodarcze, takie jak rotacja pracowników, okresowe wakaty, zmiana wymiaru etatu czy łączenie różnych form zatrudnienia. Rekomendowane jest jednoznaczne określenie zasad sumowania zatrudnienia w czasie, uregulowanie sytuacji mieszanych oraz ograniczenie ryzyka utraty prawa do ryczałtu wskutek krótkotrwałego i przejściowego niespełnienia wymaganego poziomu zatrudnienia. Celem warunku powinno być przeciwdziałanie wykorzystywaniu ryczałtu przez podmioty nieprowadzące realnej działalności gospodarczej, a nie tworzenie formalnej pułapki dla przedsiębiorstw rzeczywiście zatrudniających pracowników.

Najszersza grupa wyzwań dotyczy ustalania podstawy opodatkowania. Analiza praktyki stosowania przepisów o ukrytych zyskach wskazuje na potrzebę odejścia od automatycznego uznawania transakcji z podmiotem powiązanym za zastępczą formę dystrybucji zysku. W przypadku najmu składników majątku od wspólnika lub podmiotu powiązanego samo niewyposaże-

nie spółki w ich własność nie powinno przesądzać o powstaniu ukrytego zysku. Analogicznie pożyczka udzielona podmiotowi powiązanemu nie powinna podlegać automatycznemu opodatkowaniu wyłącznie ze względu na powiązania między stronami. W obu przypadkach decydujące znaczenie powinny mieć ekonomiczna funkcja transakcji, jej rynkowość oraz gospodarcze uzasadnienie. Wskazane jest także doprecyzowanie, że konstrukcja ukrytych zysków powinna obejmować dystrybucję zysków wypracowanych w okresie opodatkowania ryczałtem, a nie prowadzić do opodatkowania świadczeń wynikających ze zdarzeń i zysków pochodzących z okresu sprzed wejścia do tego systemu.

Dalszego uproszczenia wymagają regulacje szczegółowe. W przypadku wynagrodzeń wspólników i członków zarządu rekomendowane jest zastąpienie obecnego, skomplikowanego mechanizmu podwójnego limitu jednym obiektywnym wskaźnikiem – pięciokrotnością przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw. W odniesieniu do kar umownych należy przesądzić, że kara gospodarczo uzasadniona, wynikająca z normalnego ryzyka działalności albo z racjonalnej decyzji przedsiębiorcy, nie jest automatycznie wydatkiem niezwiązanym z działalnością gospodarczą. W zakresie samochodów użytkowanych w sposób mieszany konieczne jest uelastycznienie obowiązującej regulacji poprzez stwierdzenie, że zamiast zastosowania zryczałtowanej proporcji 50%, podatnik może wykazać rzeczywistą, niższą skalę wykorzystania prywatnego, a także doprecyzowanie zasad ujmowania VAT.

Odrębnego doprecyzowania wymagają nowe lub szczególnie problematyczne kategorie zdarzeń. W przypadku walut wirtualnych potrzebne jest jasne określenie relacji pomiędzy szczególnym reżimem ich opodatkowania a ryczałtem od dochodów spółek oraz przesądzenie, że samo nabycie kryptowalut nie stanowi automatycznie wydatku niezwiązanego z działalnością gospodarczą. W odniesieniu do zaliczek na poczet dywidendy konieczne jest zsynchronizowanie regulacji CIT i PIT poprzez jednoznaczne określenie momentu powstania obowiązku podatkowego, obowiązków płatnika, zasad stosowania pomniejszenia PIT oraz właściwej stawki ryczałtu. Ustawodawca powinien również jednoznacznie rozstrzygnąć status spółek powstałych z przekształcenia. Rekomendowane jest przyjęcie, że podmiot powstały z przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej lub spółki transparentnej podatkowo może być dla potrzeb ryczałtu podatnikiem rozpoczynającym działalność i korzystać z 10% stawki, o ile nie zachodzą szczególne przesłanki wyłączające.

Wreszcie, system wymaga mechanizmu zapobiegającego podwójnemu lub ekonomicznie nieuzasadnionemu opodatkowaniu. Ukrytym zyskiem ani wydatkiem niezwiązanym z działalnością gospodarczą nie powinna być definitywnie objęta wypłata dokonana na podstawie umowy, uchwały lub czynności uznanej następnie za nieważną, bezskuteczną lub nieistniejącą, jeżeli uzyskana korzyść została podatnikowi zwrócona. Podatek od dystrybuowanych zysków powinien bowiem obejmować rzeczywiste i definitywne transfery wartości, a nie zdarzenia odwrócone lub pozbawione ekonomicznego skutku.

Szczególnie groźną praktyką, prowadzącą do zaburzenia konkurencji na rynku oraz ubytków w dochodach podatkowych budżetu państwa jest wykorzystanie ryczałtu od dochodów spółek w ramach nieuczciwych praktyk służących unikaniu opodatkowania. Raport przedstawia szereg propozycji mających na celu ograniczenie wskazanego zjawiska. Omawia przy tym zarówno propozycje już teraz obecne w debacie publicznej, dotyczące w szczególności nabywania towarów i usług od podmiotów powiązanych, jak również wskazuje nowe ścieżki zwiększenia efektywności działań kontrolnych Krajowej Administracji Skarbowej. Mając na uwadze postępującą automatyzację procesów analitycznych, szczególnym potencjałem „uszczelniającym" wyróżniają się proponowane zmiany w zakresie struktury JPK_KR_PD, których wdrożenie skutkować może znacznym podniesieniem efektywności kontroli spółek opodatkowanych estońskim CIT.

Przeprowadzona analiza prowadzi do wniosku, że potrzebne jest szybkie wdrożenie pakietu punktowych zmian deregulacyjnych, których wspólny mianownik stanowi ograniczenie nadmiernego formalizmu, odejście od automatycznej kwalifikacji typowych transakcji gospodarczych jako zdarzeń opodatkowanych oraz przywrócenie pierwszeństwa ekonomicznej funkcji podatku od wypłaconych zysków. Wdrożenie rekomendowanego pakietu zmian pozwoli na odejście od praktyki nadmiernego karania podatników za błędy formalne oraz ograniczy ingerencję przepisów podatkowych w racjonalne decyzje biznesowe. Przewiduje również wprowadzenie rozwiązań „uszczelniających", które ograniczą możliwość wykorzystania ryczałtu od dochodów spółek jako narzędzia służącego agresywnej optymalizacji podatkowej. Taki kierunek zmian pozwoliłby zachować funkcję antyabuzywną obowiązującej regulacji, poprawiając jednocześnie przewidywalność jej stosowania oraz zgodność z podstawową ideą estońskiego CIT.

BIBLIOGRAFIA

1. Akty normatywne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 795 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 522 ze zm.).
- Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 869 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.).
- Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 843, ze zm.).
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 18 ze zm.).
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 1263, 1270).
- Ustawa z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 2122).
- Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2105).
- Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022, nr 2180).

2. Orzecznictwo

- Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 stycznia 2005 r., sygn. P 15/02.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 listopada 2017 r., sygn. II FSK 1125/16.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 lutego 2019 r., sygn. II FSK 318/17.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 stycznia 2020 r., sygn. II FSK 1330/19.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. II FSK 187/18.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 maja 2022 r., sygn. II FSK 2293/20.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2023 r., sygn. II FSK 93/23.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 października 2024 r., sygn. II FSK 797/24.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 września 2025 r., sygn. II FSK 330/23.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 stycznia 2026 r., sygn. II FSK 555/23.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 lutego 2026 r., sygn. II FSK 733/23.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 marca 2026 r., sygn. II FSK 1258/25.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 kwietnia 2026 r., sygn. II FSK 892/23.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 maja 2026 r., sygn. II FSK 936/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 18 października 2022 r., sygn. I SA/Gd 917/22.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 lutego 2023 r., sygn. III SA/Wa 1919/22.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 23 marca 2023 r., sygn. I SA/Łd 137/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 10 maja 2023 r., sygn. I SA/Łd 252/23.

- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 12 maja 2023 r., sygn. I SA/Gl 93/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 czerwca 2023 r., sygn. III SA/Wa 553/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 2023 r., sygn. III SA/Wa 627/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 17 października 2023 r., sygn. I SA/Łd 513/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. I SA/Go 276/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 15 grudnia 2023 r., sygn. I SA/Lu 635/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 19 grudnia 2023 r., sygn. I SA/Kr 947/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2024 r., sygn. I SA/Po 632/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 21 lutego 2024 r., sygn. I SA/Bd 24/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 29 lutego 2024 r., sygn. I SA/Po 804/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 12 marca 2024 r., sygn. I SA/Bd 42/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 25 kwietnia 2024 r., sygn. I SA/Po 122/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 6 czerwca 2024 r., sygn. I SA/Gl 1566/23.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 12 czerwca 2024 r., sygn. I SA/Łd 251/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 20 sierpnia 2024 r., sygn. I SA/Kr 546/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 1 października 2024 r., sygn. I SA/Bd 483/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 10 października 2024 r., sygn. I SA/Po 282/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 października 2024 r., sygn. III SA/Wa 1826/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 29 października 2024 r., sygn. I SA/Gd 395/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 18 listopada 2024 r., sygn. I SA/Gl 508/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 19 listopada 2024 r., sygn. I SA/Po 560/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 22 listopada 2024 r., sygn. I SA/Lu 514/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2025 r., sygn. I SA/Po 559/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 27 marca 2025 r., sygn. I SA/Wr 817/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 24 kwietnia 2025 r., sygn. I SA/Kr 158/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 17 czerwca 2025 r., sygn. I SA/Bd 235/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 8 sierpnia 2025 r., sygn. I SA/Kr 397/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 17 września 2025 r., sygn. I SA/Gl 1546/24.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 25 września 2025 r., sygn. I SA/Kr 391/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 października 2025 r., sygn. III SA/Wa 1328/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 października 2025 r., sygn. III SA/Wa 1357/25.

- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 28 października 2025 r., sygn. I SA/Rz 292/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 18 listopada 2025 r., sygn. I SA/Rz 291/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 20 stycznia 2026 r., sygn. I SA/Kr 800/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 11 marca 2026 r., sygn. I SA/Po 681/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 11 marca 2026 r., sygn. III SA/Wa 2565/25.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 1 kwietnia 2026 r., sygn. I SA/Po 289/26.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 20 maja 2026 r., sygn. I SA/Gd 250/26.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 8 kwietnia 2026, sygn. I SA/Lu 56/26.

3. Interpretacje indywidualne i zmiany interpretacji

- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 5 maja 2022 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.67.2022.4.BS.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 26 maja 2022 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.583.2021.2.MK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 22 czerwca 2022 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.182.2022.2.AK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 29 czerwca 2022 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.217.2022.1.IM.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 19 lipca 2022 r., nr 0113-KDIPT2-3.4011.121.2022.4.IR.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 21 lipca 2022 r., nr 0113-KDIPT2-3.4011.358.2022.1.RR.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 14 września 2022 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.381.2022.3.ŚS.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 19 września 2022 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.381.2022.3.ŚS.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 24 października 2022 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.51.2022.2.AP.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 listopada 2022 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.497.2022.2.AND.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 10 listopada 2022 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.276.2022.2.AK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 listopada 2022 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.549.2022.1.DD.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 30 listopada 2022 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.474.2022.2.DP.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 1 grudnia 2022 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.554.2022.1.BJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 2 grudnia 2022 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.751.2022.1.AK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 21 grudnia 2022 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.151.2022.2.IN.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 22 grudnia 2022 r., nr 0111-KDWB.4010.104.2022.1.AZE.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 22 grudnia 2022 r., nr 0111-KDWB.4010.77.2022.3.BB.

- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 grudnia 2022 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.248.2022.8.SG.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 grudnia 2022 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.489.2022.1.BS.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 grudnia 2022 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.510.2022.2.AR.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 grudnia 2022 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.152.2022.2.AP.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 29 grudnia 2022 r., nr 0111-KDWB.4010.84.2022.2.AZE.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 17 stycznia 2023 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.771.2022.2.PC.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 31 stycznia 2023 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.231.2022.1.AP.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 3 kwietnia 2023 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.780.2022.2.BJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 kwietnia 2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.95.2023.1.MC.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 19 maja 2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.102.2023.2.DP.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 1 czerwca 2023 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.156.2023.2.PK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 2 czerwca 2023 r., nr 0115-KDIT1.4011.574.2022.3.AS.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 21 czerwca 2023 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.167.2023.2.DD.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 26 lipca 2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.257.2023.1.END.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 30 sierpnia 2023 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.266.2023.1.KK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 26 września 2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.367.2023.1.MC.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 10 listopada 2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.484.2023.2.EJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 16 listopada 2023 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.367.2023.2.AR.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 7 grudnia 2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.518.2023.1.MC.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 15 grudnia 2023 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.588.2023.1.END.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 21 grudnia 2023 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.545.2023.3.IN.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 12 lutego 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.578.2023.1.BJ
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 26 lutego 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.612.2023.1.AR.

- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 29 lutego 2024 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.696.2023.2.DP.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 29 lutego 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.11.2024.1.MM.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 6 marca 2024 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.624.2023.2.EJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 3 kwietnia 2024 r., nr 0115-KDIT1.4011.107.2024.1.MST.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 kwietnia 2024 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.19.2024.1.JG.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 11 kwietnia 2024 r., nr 0115-KDIT1.4011.74.2024.2.MK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 24 kwietnia 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.65.2024.2.AS.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 26 kwietnia 2024 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.104.2024.2.KW.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 13 maja 2024 r., nr 0114-KDIP3-1.4011.259.2024.1.BS.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 17 maja 2024 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.143.2024.2.BS.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 17 maja 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.115.2024.3.AR.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 16 czerwca 2024 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.202.2024.2.AW.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 8 sierpnia 2024 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.246.2024.1.KM.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 9 sierpnia 2024 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.352.2024.1.MBD.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 29 sierpnia 2024 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.316.2024.1.JKU.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 2 września 2024 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.307.2024.2.PK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 9 września 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.352.2024.1.ED.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 16 września 2024 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.401.2024.1.AW.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 9 października 2024 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.464.2024.2.MF.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 9 października 2024 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.497.2024.1.AN.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 28 października 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.510.2024.1.A.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 listopada 2024 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.635.2024.1.JKU.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 21 listopada 2024 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.564.2024.1.RH.

- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 grudnia 2024 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.595.2024.1.SH.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 5 grudnia 2024 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.630.2024.1.PC.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 5 grudnia 2024 r., nr 0111-KDIP2-2.4010.623.2024.1.SJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 30 grudnia 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.563.2024.2.AG.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 31 grudnia 2024 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.627.2024.1.ED.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 lutego 2025 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.558.2024.4.AS.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 14 lutego 2025 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.675.2024.2.IN.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 27 lutego 2025 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.690.2024.1.AG.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 27 lutego 2025 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.63.2025.1.IN.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 28 lutego 2025 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.65.2025.2.ZK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 13 marca 2025 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.16.2025.1.PK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 19 marca 2025 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.283.2024.7.PC.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 25 marca 2025 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.68.2025.1.MK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 5 maja 2025 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.104.2025.1.DKG.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 7 maja 2025 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.78.2025.1.AW.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 7 maja 2025 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.79.2025.1.AND.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 16 czerwca 2025 r., nr 0111-KDIB1-3.4010.282.2024.8.PC.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 13 sierpnia 2025 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.191.2024.5.MK.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 września 2025 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.437.2025.1.RH.
- Zmiana interpretacji indywidualnej Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z dnia 1 października 2025 r., nr DOP12.8221.11.2025.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 listopada 2025 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.72.2025.1.SJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 13 listopada 2025 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.503.2025.1.EJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 1 grudnia 2025 r., nr 0114-KDIP2-2.4010.464.2025.2.IN.

- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 27 stycznia 2026 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.633.2025.2.EJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 6 marca 2026 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.5.2026.2.KW.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 1 kwietnia 2026 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.64.2026.1.EJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 3 kwietnia 2026 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.16.2026.3.DKG.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 10 kwietnia 2026 r., nr 0111-KDIB-2-1.4010.57.2026.2.MN.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 kwietnia 2026 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.88.2026.1.EKB.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 6 maja 2026 r., nr 0111-KDIB1-2.4010.100.2026.1.EWJ.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 14 maja 2026 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.155.2026.1.LG.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 15 maja 2026 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.136.2026.2.MN.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 maja 2026 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.111.2026.2.LG.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 27 maja 2026 r., nr 0111-KDIB2-1.4010.122.2026.2.MN.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 29 maja 2026 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.165.2026.2.SH.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 10 czerwca 2026 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.182.2026.2.SH.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 czerwca 2026 r., nr 0111-KDIB1-1.4010.218.2026.2.SH.

4. Objaśnienia podatkowe, odpowiedzi MF i dokumenty urzędowe

- Interpretacja Ogólna Ministra Finansów z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie składania zawiadomienia o wyborze opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek przed upływem przyjętego przez podatnika roku podatkowego, nr DD8.8203.1.2023
- Minister Finansów, Objaśnienia podatkowe z dnia 23 grudnia 2021 r. – „Przewodnik do Ryczałtu od dochodów spółek", https: //www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-do-ryczaltu-od-dochodow-spolek [dostęp: 6 lipca 2026 r.].
- Minister Finansów, Odpowiedź na interpelację nr 10410 w sprawie opodatkowania wynagrodzenia wspólnika spółki opodatkowanej ryczałtem od dochodów spółek posiadającej status podatnika rozpoczynającego działalność, https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/648055;keyWords=estoński%7CCIT [dostęp: 6 lipca 2026 r.].
- Sejm RP, Interpelacja nr 34031, https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=34031 [dostęp: 24 czerwca 2026 r.].
- Sejm RP, Interpelacja nr 4923, https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=4923 [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Sejm RP, Interpelacja nr 6605, https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=6605&view=null [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Sejm RP, Interpelacja nr 7087, https: //www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=7087 [dostęp: 6 lipca 2026 r.].

- Sejm RP, Interpelacja nr 10460, https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=10460 [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Sejm RP, Interpelacja nr 16439, https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=DT6CYU [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Sejm RP, Interpelacja nr 19508, https://sejm.gov.pl/INT10.nsf/klucz/ATTDY8DVT/%24FILE/i19508-o1.pdf [dostęp: 26 października 2026 r.].

5. Materiały legislacyjne i konsultacyjne

- Business Centre Club, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, 26 września 2025 r., https: //legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156666/13156669/dokument741222.pdf [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- Główny Urząd Statystyczny, *Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw – dane miesięczne*, 31 lipca 2026 r., https://publikacje.new.stat.gov.pl/portal-publikacje/wyrownania-sezonowe-przecietne-zatrudnienie-i-przecietne-miesieczne-wynagrodzenie-2010-2026-4, [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Komisja Europejska, Experiences with cash-flow taxation and prospects, Final report, Brussels 2015, https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2016-09/taxation_paper_55.pdf, [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Komisja Europejska, Study on tax compliance costs for SMEs, Final Report, Brussels 2018, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0ed32649-fe8e-11e8-a96d-01aa75ed71a1 [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Konfederacja Lewiatan, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26 września 2025 r., https: //legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument740735.pdf [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 13 kwietnia 2026 r., https: //legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument771468.pdf [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26 września 2025 r., https: //legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument740736.pdf [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- OECD, Financing SMEs and Entrepreneurs 2020: An OECD Scoreboard, OECD Publishing, Paris 2020, https://doi.org/10.1787/061fe03d-en [dostęp: 13.08.2026].
- Pracodawcy RP, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Rządowe Centrum Legislacji, 26 września 2025 r., http: //legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12402157/13156660/13156663/dokument740741.pdf [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- Rządowe Centrum Legislacji, Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, 16 września 2025 r., https: //legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12402157/katalog/13156666 [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- Rządowe Centrum Legislacji, Ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, 4 sierpnia 2026 r., https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12402157/katalog/13156666 [dostęp: 11 sierpnia 2026].
- Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, 26 września 2025 r., Rządowe Centrum Legislacji, https: //legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12402157 [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- Sejm RP, Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Druk nr 643, s. 16, https: //orka.sejm.gov.pl/Druki9ka nsf/0/166A2DE95B2AE587C12585F30044B211/%24File/643.pdf [dostęp: 16 czerwca 2026 r.].

6. Literatura naukowa i komentarze

- Borkowski J., Adamiak B., Sądowa wykładnia prawa w kontroli działalności administracji publicznej [w:] J. Borkowski, B. Adamiak (red.), Metodyka pracy sędziego w sprawach administracyjnych, Warszawa 2020.
- Brown C. E., Business-Income Taxation and Investment Incentives, [w:] L. A. Metzler (red.), Income, Employment and Public Policy, Essays in Honor of Alvin Hansen, Nowy Jork 1948.
- Brzeziński B., Podstawy wykładni prawa podatkowego, ODDK 2008.
- Dmowski A., Ryczałt od dochodów spółek, tzw. estoński CIT– czy jest to korzystna forma opodatkowania?, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 7/2022.
- Domaszczyńska P., Łożykowski A., Sarnowski J., Estoński CIT dla Polski. Potencjał, model wdrożenia i oczekiwane efekty, Warszawa 2020.
- Gomułowicz A., Podatki a etyka, Warszawa 2013.
- Guzek M. i in., Estoński CIT w praktyce, Wolters Kluwer, Warszawa 2022.
- Hazak A., Companies' Financial Decisions Under the Distributed Profit Taxation Regime in Estonia, „Emerging Markets Finance and Trade" 45(4): 4-12, lipiec 2009.
- Janicki T., Ukryte zyski w ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych, Przegląd Podatkowy 5/2024.
- Janicki T., Zgłoszenie o wyborze opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek – problemy interpretacyjne, Przegląd Podatkowy 5/2025.
- Jamroży M., Łożykowski A., Sarnowski J., Ryczałt od dochodów spółek – stan obecny i postulaty *de lege ferenda*, Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów, 191/2023.
- Jarugowa A., Martyniuk T. (red.), Komentarz do ustawy o rachunkowości. Rachunkowość – MSR – podatki, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2002.
- Jegorov D., Leszczyłowska A., Łożykowski A., Estoński CIT – lekcje dla Polski, Zeszyty mBank – CASE 2020, nr 163.
- Kaarna R., Lasn K., Maksutulude laekumise analüüs. Ettevõtete ja jaotamata kasumi mittemaksustamise mõju investeeringutele ja majandusarengule, 2010.
- Kaszuba M., Wynagrodzenie wypłacane prokurentowi a ukryte zyski, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 7/2025.
- Kaszuba M., Zawiadomienie o wyborze opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek przed upływem przyjętego przez podatnika roku podatkowego – interpretacja ogólna Ministra Finansów z dnia 25 stycznia 2024 r., Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 2/2024.
- Kiziukiewicz T. (red.), Ustawa o rachunkowości. Komentarz, wyd. VIII, Wolters Kluwer, Warszawa 2020.
- Leszczyński L., Orzekanie przez sądy administracyjne a kontrola wykładni prawa, Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego, nr 5-6/2010.
- Łożykowski A., Polewiak M., Sarnowski J., Podatek dochodowy od osób fizycznych w latach 2016-2022 – droga w kierunku sprawiedliwego, elastycznego i prostego w rozliczeniu podatku dochodowego, [w:] W. Modzelewski, K. Radzikowski (red.), Koncepcje opodatkowania dochodu – refleksje na 30-lecie podatku dochodowego od osób fizycznych, Warszawa 2022.
- Łożykowski A., Sarnowski J., Estoński CIT 2.0 czyli drugi krok w kierunku pełnego systemu estońskiego w Polsce, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 9/2021.
- Łożykowski A., Sarnowski J., Estoński CIT 3.0 – ryczałt od dochodów spółek i fundacja rodzinna, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 12/2022.
- Łożykowski A., Sarnowski J., Estoński CIT w Polsce, czyli ryczałt od dochodów spółek kapitałowych jako propozycja podatku od zysków dystrybuowanych w polskim systemie podatkowym, Przegląd Podatkowy nr 10/2020.
- Łożykowski A., Sarnowski J., Estoński CIT w Polsce – fakty i mity, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 8/2020.
- Łożykowski A., Sarnowski J., Zając K., Korzystanie z faktoringu nie powinno pozbawiać prawa do estońskiego CIT, [w:] Almanach Polskiego Związku Faktorów Rok XIII (2023).

- Majkowski W., Sawczuk M., Ukryte zyski w estońskim CIT – teoria i praktyka, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 4/2023.
- Małecki P., Mazurkiewicz M., [w:] Małecki P., Mazurkiewicz M., CIT. Podatki i rachunkowość. Komentarz, wyd. XVI, Warszawa 2025, art. 28(m). https: //sip.lex.pl/#/commentary/587856488/808409/malecki-pawel-mazurkiewicz-malgorzata-cit-podatki-i-rachunkowosc-komentarz-wyd-xvi [dostęp: 6 lipca 2026 r.].
- Masso J., Meriküll J., Vahter P., Shift from gross profit taxation to distributed profit taxation: Are there effects on firms?, „Journal of Comparative Economics" 41 (2013).
- Meade J. E., The Structure and Reform of Direct Taxation, Institute for Fiscal Studies, London 1978.
- Modzelewski W. (red.), Ryczałt od dochodów spółek, Warszawa 2023.
- Obuchowski S., Sarnowski J., Kalendarium wdrożenia podatkowej części Polskiego Ładu (cz. 2), Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 12/2021.
- Pikkanen P., Vaino K., Long-Term Effects of Distributed Profit Taxation on Firms: Evidence from Estonia, 2018.
- Oleksy M., Szot P., Estoński CIT. Ryczałt od dochodów spółek, C.H. Beck, Warszawa 2025.
- Pomerleau K., Megden A., A Distributed Profits Tax in Poland, Tax Foundation Europe 2025, https://taxfoundation.org/research/all/eu/poland-distributed-profits-tax/, [dostęp: 13.08.2026 r.].
- Prejs E., Zawiadomienie o wyborze opodatkowania ryczałtem może zostać złożone przed rozpoczęciem nowego (niepełnego) roku podatkowego. Komentarz do wyroku WSA w Warszawie z 29.08.2023 r., III SA/Wa 1335/23, Przegląd Podatkowy nr 11/2023.
- Strzelec I., Nie każda pożyczka stanowi ukryty zysk. Wyrok WSA we Wrocławiu z 27.03.2025 r., I SA/Wr 817/24, Przegląd Podatkowy nr 9/2025.
- Świderski M., Nowe oblicze tzw. estońskiego CIT w 2022 r., Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych nr 9/2022.
- Witczak R., Zmiany w podatkach – „estoński" CIT w Polsce, Finanse i Prawo Finansowe nr 1/2021.

7. Pozostałe publikacje internetowe i prasowe

- Drzewiecki R., CIT estoński – 5-krotność wynagrodzenia a ukryty zysk, BTLA, https: //btla.eu/artykuly/cit-estonski-5-krotnosc-wynagrodzenia-a-ukryty-zysk/ [dostęp: 6 lipca 2026 r.].
- Horbulewicz M., 5-krotność wynagrodzenia a ukryty zysk. Czyli o tym, od jakiej kwoty wynagrodzenie prezesa zarządu będzie dodatkowo opodatkowane, Estoński CIT po polsku, https: //www.estonskicit.com/blog/5-krotnosc-wynagrodzenia-a-ukryty-zysk [dostęp: 6 lipca 2026 r.].
- Kępiński A., Estoński CIT – sprawozdanie finansowe na kartce papieru jest przeszkodą dla ryczałtu, 3 czerwca 2026 r., https: //akademialtca.pl/blog/estonski-cit-sprawozdanie-finansowe-na-kartce-papieru-jest-przeszkoda-dla-ryczaltu [dostęp: 14 czerwca 2026 r.].
- Kępiński A., Sprawozdania finansowe – przełomowy wyrok ratujący spółki, 5 maja 2026 r., https: //akademialtca.pl/blog/sprawozdania-finansowe-przelomowy-wyrok-ratujacy-spolki [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- Kurach D., Sablich W., Kontrowersje wokół estońskiego CIT – dlaczego naszym zdaniem spóźnione sprawozdanie finansowe nie przekreśla jego wyboru w trakcie roku, 15 września 2025 r., https: // prawowobrocie.pl/prawo-podatkowe-i-finansowe/kontrowersje-wokol-estonskiego-cit-dlaczego-naszym-zdaniem-spoznione-sprawozdanie-finansowe-nie-przekresla-jego-wyboru-w-trakcie-roku/1881/ [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- Łożykowski A., Dyrektor KIS potwierdza – Estoński CIT bez znaczników podatkowych w JPK_KR_PD, https://akademialtca.pl/blog/dyrektor-kis-potwierdza-estonski-cit-bez-znacznikow-podatkowych-w-jpk-kr-pd?srsltid=AfmBOooMEW5WU2ows4K4y17jJkDQT7sZWFFs_3H82DxUA3VZgP7JCPfK [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Łożykowski A., Estoński CIT jednak bez znaczników podatkowych w JPK_CIT?, https://akademialtca.pl/blog/estonski-cit-jednak-bez-znacznikow-podatkowych-w-jpk-cit?srsltid=AfmBOoqJI-gmqLRrXeL_Q1rPUL67xIm2nr6JcvfbvSKl-lPGnaRnAr4b [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].

- Mengden A., Nieder A., International Tax Competitiveness Index 2025, Tax Foundation 2025, https://taxfoundation.org/research/all/global/2025-international-tax-competitiveness-index/ [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Ministerstwo Finansów, Estoński CIT, dane udostępnione w portalu Otwarte Dane, https://dane.gov.pl/pl/dataset/3779,estonski-cit/resource/2846016/table [dostęp: 26 października 2026].
- Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Wzrost wartości inwestycji o 40%. Podsumowanie Polskiej Strefy Inwestycji w 2025 r. https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/wzrost-wartosci-inwestycji-o-40-podsumowanie-polskiej-strefy-inwestycji-w-2025-r. [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Monday News, Estoński CIT wystrzelił. To już prawdziwy boom, https://businessinsider.com.pl/firmy/podatki/firmy-wybieraja-estonski-cit-to-prawdziwy-boom-dane/yc2ncvt [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Pogroszewska M., Spółka na estońskim CIT może udzielić pożyczki bez podatku, https: //www.prawo.pl/podatki/spolka-na-estonskim-cit-moze-udzielic-pozyczki-bez-podatku-wyrok, 532470.html [dostęp: 5 lipca 2026 r.].
- Pokojska A., Estoński CIT. Czy czynsz za najem to ukryty zysk? https: //edgp.gazetaprawna.pl/podatki/cit/artykuly/11250750,estonski-cit-czy-czynsz-za-najem-to-ukryty-zysk.html [dostęp: 5 lipca 2026 r.].
- Pokojska A., Szulc M., Firmy wstrzymują decyzję o przejściu na estoński CIT, Dziennik Gazeta Prawna, https://edgp.gazetaprawna.pl/podatki/cit/artykuly/10075797,firmy-wstrzymuja-decyzje-o-przejsciu-na-estonski-cit.html [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Pokojska A., Szulc M., Fiskus gasi pożary w CIT, które sam wywołał, Dziennik Gazeta Prawna, https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/8484249,polski-lad-fiskus-cit-minimalny-podatek-dochodowy-ukryta-dywidenda.html [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Pomerleau K., Lundeen A., 2014 International Tax Competitiveness Index, Tax Foundation 2014, https://taxfoundation.org/research/all/global/2014-international-tax-competitiveness-index/ [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Rodak M., Ulgi na innowacje, Grant Thornton 2025, https://grantthornton.pl/wp-content/uploads/2025/09/Ulgi-na-innowacje-raport-Grant-Thornton.pdf [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Szulc M., Estońska pułapka na podatników, Dziennik Gazeta Prawna, https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/8418309,estonski-cit-pulapka-na-podatnikow-zaliczka-na-dywidende.html [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Szulc M., Polski Ład. Resort finansów zapowiada, że rozbroi estońską pułapkę jeszcze w tym roku, Dziennik Gazeta Prawna, https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/8508521,estonski-cit-zaliczki-wyplata-dywidendy-polski-lad.html [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Szymocha M., CIT estoński – jak obliczać wynagrodzenie przekraczające 5-krotność wynagrodzenia wypłaconego przez podatnika?, JakPłacićPodatki.pl, https: //www.jakplacicpodatki.pl/aktualnosci/cit-estonski-jak-obliczac-wynagrodzenie-przekraczajace-5krotnosc-wynagrodzenia-wyplaconego-przez-po-77 [dostęp: 6 lipca 2026 r.].
- TMF Group, Global Business Complexity Index 2026, https://www.tmf-group.com/globalassets/pdfs/gbci/tmf-group-gbci2026_report_eng.pdf [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Tomaszewska-Gałuszka I., Estoński CIT. Czy zaliczkowa wypłata dywidendy jest z PIT? Dziennik Gazeta Prawna, https: //edgp.gazetaprawna.pl/podatki/pit/artykuly/11234521,estonski-cit-czy-zaliczkowa-wyplata-dywidendy-jest-z-pit.html [dostęp: 6 lipca 2026 r.].
- UNIQA, EY, Bezpieczna kontrola: nowe ryzyka podatkowe i jak nimi zarządzać, www.uniqa.pl/dokumenty/ryzyka_podatkowe_raport.pdf [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- Wilk M., Jak jeden dzień może zniszczyć Twój estoński CIT? Błąd kosztuje tysiące, 13 sierpnia 2025 r., https: //dziendobrypodatki.pl/jak-jeden-dzien-moze-zniszczyc-twoj-estonski-cit/ [dostęp: 8 czerwca 2026 r.].
- World Bank Group, Doing Business 2020. Economy Profile Estonia, https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/e/estonia/EST.pdf. [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].
- World Bank Group, PwC, Paying Taxes 2020, The changing landscape of tax policy and administration across 190 economies, https://www.pwc.com/hu/hu/kiadvanyok/assets/pdf/paying_taxes_2020.pdf [dostęp: 13 sierpnia 2026 r.].

O AUTORACH

Adrian Kępiński

Doradca podatkowy, radca prawny, absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zajmuje się doradzaniem polskim przedsiębiorstwom, ze szczególnym uwzględnieniem ryczałtu od dochodów spółek, z sukcesami reprezentując podatników przed sądami administracyjnymi. Doświadczony praktyk i szkoleniowiec, aktywny komentator podatkowej rzeczywistości, autor licznych komentarzy eksperckich z zakresu ryczałtu od dochodów spółek, regularnie wskazujący niezbędne kierunki zmian w polskim ustawodawstwie podatkowym.

Opracował: rozdz. 3.1.4, 3.3.3, 3.3.5, 4.1, 4.2.

Zofia Klimaszewska

Doktorantka Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UW w dyscyplinie nauki prawne; absolwentka prawa i filologii włoskiej na Uniwersytecie Warszawskim. Zajmuje się problematyką odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania podatkowe oraz odpowiedzialności członków zarządu. Obecnie związana z jedną z największych międzynarodowych firm świadczących usługi doradztwa podatkowego i biznesowego. Autorka publikacji naukowych z zakresu prawa podatkowego oraz uczestniczka projektu badawczego dotyczącego modeli opodatkowania dochodów osób prawnych. Prowadzi zajęcia dydaktyczne z zakresu prawa finansowego i podatkowego na Uniwersytecie Warszawskim.

Opracowała: rozdz. 3.2.2, 3.2.3, 3.3.7, 3.3.8, 3.3.10.

Oskar Kontny

Prawnik, absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz aplikant adwokacki przy Izbie Adwokackiej w Warszawie. Doświadczenie zawodowe zdobywał w kancelariach doradztwa podatkowego oraz w podmiocie z grona tzw. Wielkiej Czwórki, uczestnicząc w projektach z zakresu bieżącego doradztwa podatkowego, transakcji M&A, cen transferowych i podatkowych due diligence. Specjalizuje się w polskim i międzynarodowym prawie podatkowym, ze szczególnym uwzględnieniem restrukturyzacji przedsiębiorstw, transakcji kapitałowych oraz podatkowych aspektów inwestycji. Obecnie związany z jedną z międzynarodowych firm świadczących usługi doradztwa podatkowego i biznesowego.

Opracował: rozdz. 3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.9.

Aleksander Łożykowski

Doradca podatkowy, radca prawny, doktor nauk ekonomicznych, adiunkt w Instytucie Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Wykładowca i autor kilkudziesięciu publikacji, w szczególności dotyczących opodatkowania dochodów przedsiębiorców. W latach 2019-2022 dyrektor departamentu podatków dochodowych w Ministerstwie Finansów, odpowiedzialny za szereg reform w zakresie opodatkowania dochodów, w tym wprowadzenie w Polsce ryczałtu od dochodów spółek, szeregu ulg podatkowych, czy jednolitego pliku kontrolnego w podatkach dochodowych. Były członek Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do spraw Doradztwa Podatkowego i rady nadzorczej Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Opracował: rozdz. 3.2.1, 4.3.

Jan Rybojad

Ekonomista, absolwent Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, University of St. Andrews oraz ETH Zürich. Doświadczenie zawodowe zdobywał w dużych i średnich kancelariach doradztwa prawnego i podatkowego oraz w Departamencie Analiz Podatkowych Ministerstwa Finansów. Ekspert w zakresie opodatkowania transgranicznej działalności gospodarczej, strukturyzacji podatkowej przedsiębiorstw oraz podatkowych aspektów transakcji M&A. Autor analiz prawno-porównawczych dotyczących krajowych i międzynarodowych zagadnień podatkowych. Członek zespołu podatkowego kancelarii Fieldfisher Poland.

Opracował: rozdz. 1.3, 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.3.6, 3.3.11.

Jan Sarnowski

Doradca podatkowy, LL.M. (Universität zu Köln), dyrektor wykonawczy Centrum Studiów Fiskalnych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Autor i współautor ponad 50 publikacji z zakresu prawa i ekonomii. W latach 2019-2022 wiceminister Finansów, kierujący pionem legislacji podatkowej. Odpowiadał za wdrożenie szeregu preferencji dla przedsiębiorców, w tym fundacji rodzinnych, estońskiego CIT, Polskiej Spółki Holdingowej i grup VAT, a także za opracowanie ram prawnych dla funkcjonowania e-usług administracji, takich jak Twój e-PIT, e-Urząd Skarbowy, e-Paragon i KSeF. Wieloletni członek VAT Expert Group przy Komisji Europejskiej. Obecnie kieruje praktyką podatków międzynarodowych i pośrednich w kancelarii Fieldfisher Poland.

Opracował: rozdz. 1 (z wyj. 1.3.), 2, 5.

think tank
the company.

Think Tank The Company
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa

kontakt@thinktanktc.org

www.thinktanktc.org